

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

PRZEPROWADZENIE ANALIZY OBSZARU FUNKCJONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”

W RAMACH PROJEKTU „PLANOWANIE MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO WOKÓŁ DROGI WODNEJ ŁĄCZĄCEJ KRAINĘ WIELKICH
JEZIOR MAZURSKICH Z POJEZIERZEM EŁCKIM I KANAŁEM
AUGUSTOWSKIM. ETAP I”

OPRACOWANA PRZEZ

SIERPIEŃ 2014, GDAŃSK

ZAWARTOŚĆ

I. WPROWADZENIE	4
1. METODOLOGIA BADAŃ OBSZARU FUNKcjONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”	5
II. WYNIKI DELIMITACJI	7
1. DELIMITACJA OPARTA NA METODOLOGII OPRACOWANEJ NA POTRZEBY DELIMITACJI MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKcjONALNYCH STOLIC WOJEWÓDZTW	7
WSKAŹNIK 1. LICZBA POŁĄCZEŃ KOMUNIKACJĄ PUBLICZNĄ W CIĄGU DNIA ROBOCZEGO DO OŚRODKA MIEJSKIEGO (WAGA 50%) ORAZ CZAS DOJAZDU Z CENTRUM ADMINISTRACYJNEGO BADANEJ GMINY DO CENTRUM GIŻYCKA. (WAGA 50%).	7
WSKAŹNIK 2. LICZBA ZAMELDOWAŃ Z GIŻYCKA NA 1000 MIESZKAŃCÓW	9
WSKAŹNIK 3. LICZBA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	9
WSKAŹNIK 4. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW	10
WSKAŹNIK 5. UDZIAŁ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W USŁUGACH WYŻSZEGO RZĘDU (SEKCJE J-R).....	11
WSKAŹNIK 6. STOSUNEK GĘSTOŚCI ZALUDNIENIA (BEZ LASÓW I WÓD) DO ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH	12
WSKAŹNIK 7. STOSUNEK LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKU NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2008-2013 DO ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH.....	13
PODSUMOWANIE DELIMITACJI OPARTEJ NA METODOLOGII OPRACOWANEJ NA POTRZEBY DELIMITACJI MOF OW	14
2. DELIMITACJA OBSZARU FUNKcjONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA” OPRATA NA WALORYZACJI PRZESTRZENI	17
SFERA DEMOGRAFICZNA	18
SFERA DEMOGRAFICZNA – PODSUMOWANIE	24
SFERA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA	26
SFERA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA - PODSUMOWANIE	36
SFERA GOSPODARCZA	38
SFERA GOSPODARCZA – PODSUMOWANIE	46
SFERA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	49
SFERA ŚRODOWISKA NATURALNEGO- PODSUMOWANIE	51
SFERA TURYSTYCZNA	52
SFERA TURYSTYCZNA - PODSUMOWANIE	63
SFERA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	66

SFERA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - PODSUMOWANIE	68
SFERA KOMUNIKACJI	70
SFERA KOMUNIKACYJNA - PODSUMOWANIE	71
PODSUMOWANIE DELIMITACJI OPARTEJ NA WALORYZACJI PRZESTRZENI	72
3. ANALIZA OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO	74
4. DELIMITACJA POTENCJAŁÓW I PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCI POŁOŻONYCH WZDŁUŻ PROJEKTOWANEGO SZLAKU „PĘTLA MAZURSKA”	83
POTENCJAŁ I PROBLEMY OBSZARU FUNKCJONALNEGO W OPINII RESPONDENTÓW BADAŃ ILOŚCIOWYCH I JAKOŚCIOWYCH	83
NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE OF „PĘTLA MAZURSKA”	97
5. POWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW HISTORYCZNYCH	105
6. PODSUMOWANIE DELIMITACJI	106
III. CELE STRATEGICZNE I GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU	108
IV. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	112
PLANOWANY ZAKRES INTERWENCJI NA POZIOMIE REGIONALNYM, W ODNIESIENIU DO OBSZARU FUNKCJONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”	120
V. ANALIZA ZARZĄDZANIA OBSZAREM FUNKCJONALNYM	124
VI. SŁOWNIK POJĘĆ	128
VII. SPIS TABEL	129
VIII. SPIS WYKRESÓW	131
IX. SPIS RYSUNKÓW	133
X. ZAŁĄCZNIKI	134

I. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prezentacja wyników badań związanych z analizą obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” (OF PM), która przeprowadzona została w ramach projektu „Planowanie miejskiego obszaru funkcjonalnego wokół drogi wodnej łączącej Krainę Wielkich Jezior Mazurskich z Pojezierzem Ełckim i Kanałem Augustowskim. ETAP I”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 (Konkurs dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych, ogłoszony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).

Do celów prac badawczych założono, że ośią obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” będzie projektowany I etap szlaku wodnego łączącego Wielkie Jezioro Mazurskie z Kanałem Augustowskim.

Gminy obszaru funkcjonalnego (gmina miejska Giżycko, gmina Giżycko, gmina Miłki, gmina Orzysz) położone są we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, graniczą ze sobą stanowiąc zwarty obszar przestrzenny. Znajdują się na terenie dwóch powiatów: giżyckiego i piskiego. Miasta Giżycko i Orzysz znajdują się na krańcach planowanej drogi wodnej. Szlak przebiega w głównej mierze po terenie gmin wiejskich leżących w bezpośrednim sąsiedztwie tych miast. Miasto i gmina Giżycko usytuowane są w centrum Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich i w sposób modelowy wykorzystują walory przyrodnicze, krajobrazowe oraz dbałość o unikalne środowisko. Powyższe determinuje rozwój obszaru poprzez działania głównie na rzecz usług związanych z turystyką. Gminy Orzysz i Miłki położone w sąsiedztwie głównego szlaku wodnego, ze względu na brak bezpośredniego połączenia z drogą wodną, nie są w stanie w pełni wykorzystywać możliwości rozwojowych swoich terenów. Wydłużenie Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich o akweny (jeziora: Niałk Mały, Niałk Duży, Wojnowo, Buwełno, Tyrkło, Śniardwy, Orzysz) leżące na obszarze projektowanej drogi wodnej wpłynie na zwiększenie potencjału regionu. Ośią rozwoju obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” stanie się turystyka i całoroczna rekreacja wykorzystująca walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów.

Analizy zostały przeprowadzone zgodnie z metodologią wyznaczania obszarów funkcjonalnych. Wyniki prac pozwoliły na wskazanie powiązań wewnątrz i na zewnątrz OF PM, które mogą być podstawą programowania rozwoju tego obszaru.

Diagnoza została oparta na pogłębionym badaniu ilościowym i jakościowym obszaru, tj. części powiatu giżyckiego oraz części powiatu piskiego przyjętego do analizy obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”, powiązań między gminami miejskimi oraz gminami przylegającymi. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy dokonano delimitacji tego obszaru.

Opracowana diagnoza i delimitacja pozwoli na przygotowanie dokumentów strategicznych dla obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” w powiązaniu z celami tematycznymi funduszy strukturalnych na lata 2014-2020.

Rysunek 1. Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” na tle obszaru funkcjonalnego Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

1. METODOLOGIA BADAŃ OBSZARU FUNKCJONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”

KPZK 2030 określa obszar funkcjonalny, jako zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, **charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju.**¹

¹ Źródło: KPZK 2030

Uwzględniając cele badania, definicję obszaru funkcjonalnego oraz propozycje KPZK 2030 odnośnie wyznaczania granic obszarów funkcjonalnych, delimitację OF PM przeprowadzono w oparciu o następujące metody:

Warianty delimitacji obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”:

1. Delimitacja oparta na metodologii opracowanej na potrzeby delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw, opublikowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

2.. Delimitacja oparta na waloryzacji przestrzeni OF pod kątem rozwoju społeczno-gospodarczego.

3. Delimitacja otoczenia zewnętrznego – określenie wybranych problemów i potencjałów rozwoju otoczenia badanego obszaru funkcjonalnego, tj. potencjału gospodarczego, społecznego, potencjału rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej oraz potencjału turystycznego.

Analizę otoczenia zewnętrznego przeprowadzono w obszarze funkcjonalnym Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.

4. Delimitacja potencjałów i problemów rozwojowych poszczególnych miejscowości położonych wzdłuż projektowanego szlaku „Pętla Mazurska”.

II. WYNIKI DELIMITACJI

1. DELIMITACJA OPARTA NA METODOLOGII OPRACOWANEJ NA POTRZEBY DELIMITACJI MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH STOLIC WOJEWÓDZTW

Najważniejsze założenia metodologii opracowanej na potrzeby delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych stolic wojewódzkich, w odniesieniu do delimitacji obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”, to:

- podstawową jednostką delimitacyjną była gmina, która zapewniała odpowiedni stopień zróżnicowania, przy jednoczesnej zwartości funkcjonalnej oraz odpowiadała ewentualnym potrzebom organizacji terytorialnej i zarządzania danym obszarem;
- starano się zapewnić optymalnie najnowsze odniesienie do danych statystycznych, jako bazowy przyjęto 2013 rok, dla którego zebrano większość danych statystycznych;
- przyjęto 7 wskaźników, w trzech grupach: 2 wskaźniki funkcjonalne, 3 wskaźniki społeczno-gospodarcze, 2 wskaźniki morfologiczne;
- przyjęto, że rdzeniem jest Giżycko;
- przyjęto, że wyznaczony obszar funkcjonalny jest ciągły przestrzennie, tj. zawiera w sobie tylko gminy graniczące ze sobą oraz nie może zawierać w sobie gmin nienależących do obszaru funkcjonalnego, a otoczonych ze wszystkich stron tego typu jednostkami;²
- obszar badań ograniczony został do obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich;
- dokonano modyfikacji metody delimitacji MOF, mając na uwadze słabszą siłę oddziaływania na przestrzeń ośrodka lokalnego, jakim jest Giżycko.

WSKAŹNIK 1. LICZBA POŁĄCZEŃ KOMUNIKACJĄ PUBLICZNĄ W CIĄGU DNIA ROBOCZEGO DO OŚRODKA MIEJSKIEGO (WAGA 50%) ORAZ CZAS DOJAZDU Z CENTRUM ADMINISTRACYJNEGO BADANEJ GMINY DO CENTRUM GIŻYCKA. (WAGA 50%).

KRYTERIUM DELIMITACYJNE – WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 75% WARTOŚCI ŚREDNIEJ DLA BADANEGO OBSZARU.

Jednym z najważniejszych wskaźników w badaniach powiązań funkcjonalnych relacji miasto-otoczenie, jest liczba osób dojeżdżających do pracy. Z uwagi na brak aktualnych danych, dostępnych w statystykach publicznych, przyjęto, że obrazem wielkości codziennych przepływów ludności do

---

² MRR, 2013, Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich, Warszawa, str. 6-7

miasta rdzeniowego będzie liczba połączeń komunikacją publiczną oraz czas dojazdu do Giżycka samochodem osobowym. W tym celu przeanalizowano rozkłady jazdy pod względem liczby połączeń komunikacją publiczną w godzinach od 5:00 do 9:00. Czas dojazdu określono na podstawie wskazań google.maps, wyznaczając odległość pomiędzy centrum administracyjnym gminy, a centrum Giżycka. W przypadku gminy Giżycko, dla której centrum administracyjnym jest miasto Giżycko, liczbę połączeń i czas dojazdu określono jako średnią dla największych miejscowości tej gminy, tj. miejscowości: Bystry, Wilkasy, Świdry.

W wyniku przeprowadzonej analizy, najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach Węgorzewo i Pozezdrze. Gmina Węgorzewo posiadała największą liczbę połączeń komunikacją publiczną w godz. od 5:00 do 9:00 (12 połączeń). Dla większości gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Giżycko wykazuje podobną wartość wskaźnika. Najniższą wartość odnotowano w gminach Ruciane Nida oraz Pisz. Czas potrzebny na dojazd do Giżycka, z Miłek (19,5 km) wynosi 15 min., natomiast z Orzysza (30,3 km) 28 min. W godzinach od 5:00 do 9:00 odnotowano tylko 2 połączenia komunikacją publiczną z Orzysza i 3 połączenia z Miłek. Dla największych miejscowości gminy Giżycko, czas dojazdu do centrum Giżycka wynosi około 8 min.

Mała liczba połączeń komunikacją publiczną jest charakterystyczna dla obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Najwyższą dostępność Giżycka komunikacją publiczną posiadają gminy Węgorzewo, Pozezdrze, Ryn, miasto Mrągowo oraz miejscowości gminy Giżycko.

Przyjęte kryterium delimitacyjne spełniają gminy Giżycko, Miłki, Orzysz, Ryn, Mikołajki, Węgorzewo, miasto Mrągowo.

Tabela 1. Dane wyjściowe dla wskaźnika 1

Lp	Jednostka terytorialna	Ilość połączeń komunikacją publiczną w dniu roboczym w godz.5-9 do Giżycka	wskaźnik znormalizowany	Czas dojazdu samochodem osobowym w dniu roboczym do Giżycka	wskaźnik znormalizowany (destymulanta)	suma wskaźników znormalizowanych	Ocena 0-1 dla wsk. znormalizowanego
		szt.		min			0 <= 75% < 1
1	Giżycko (1)					0,00	1
2	Giżycko (2)	4	0,27	8	1,00	1,27	1
3	Miłki (2)	3	0,18	15	0,87	1,05	1
4	Ryn (3)	8	0,64	20	0,77	1,41	1
5	Mrągowo (1)	6	0,45	43	0,33	0,78	1
6	Mikołajki (3)	3	0,18	33	0,52	0,70	1
7	Mrągowo (2)	1	0,00	41	0,37	0,37	0
8	Orzysz (3)	2	0,09	28	0,62	0,71	1
9	Pisz (3)	2	0,09	50	0,19	0,28	0
10	Ruciane-Nida (3)	2	0,09	60	0,00	0,09	0
11	Pozezdrze (2) *	11	0,91	24	0,69	1,60	1
12	Węgorzewo (3) *	12	1,00	26	0,65	1,65	1
		max	12	max	60,00	średnia	0,83
		min	1	min	8,00	75% średniej	0,62

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozkładów jazdy oraz google.maps.

WSKAŹNIK 2. LICZBA ZAMELDOWAŃ Z GIŻYCKA NA 1000 MIESZKAŃCÓW

KRYTERIUM DELIMITACYJNE – WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 3 W SKALI JEDNEGO ROKU.

Liczba zameldowań z miasta rdzeniowego świadczy o tworzącej się strefie podmiejskiej. Zjawisko suburbanizacji związane jest z migracją z miasta na otaczające je obszary wiejskie. Liczbę zameldowań określono na podstawie danych meldunkowych poszczególnych urzędów gmin. Mieszkańcy Giżycka najczęściej migrują na otaczające miasto tereny gminy wiejskiej Giżycko. Liczba osób, które na przestrzeni lat 2010 – 2013 przeprowadziły się do gminy Giżycko była znaczna (409 osób). Kolejny kierunek migracji mieszkańców Giżycka to gmina Ryn (47 osób) oraz Miłki (41). W tym czasie do gminy Orzysz przeprowadziło się tylko 9 osób.

Przyjęte kryterium delimitacyjne spełnia gmina Giżycko.

Tabela 2. Dane wyjściowe dla wskaźnika 2

Lp	Jednostka terytorialna	Ludność ogółem 2013	Liczba zameldowań z GIŻYCKA w latach 2010-2013	Ocena 0-1 dla GIŻYCKA
		osoba	osoba	$0 \leq 3 < 1$
1	Giżycko (1)	29947		1
2	Giżycko (2)	8246	409	1
3	Miłki (2)	3842	41	0
4	Ryn (3)	5885	47	0
5	Mrągowo (1)	22190	12	0
6	Mikołajki (3)	8403	12	0
7	Mrągowo (2)	7946	5	0
8	Orzysz (3)	9375	9	0
9	Pisz (3)	27953	3	0
10	Ruciane-Nida (3)	8372	4	0
11	Pozezdrze (2) *	3347	11	0
12	Węgorzewo (3) *	17391	23	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych meldunkowych gmin.

WSKAŹNIK 3. LICZBA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

KRYTERIUM DELIMITACYJNE: WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 75% WARTOŚCI ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą, jaka przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym, informuje o poziomie indywidualnej przedsiębiorczości. W Krainie Wielkich Jezior Mazurskich najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w miastach Mrągowo (12,3) i Giżycko (12,25), a następnie w gminach Mikołajki (11,3), Ruciane Nida (10,7) i Giżycko (10,4). Gminy Orzysz (6,5) i Miłki (7,0) obok gminy Pozezdrze (6,4) zanotowały najniższe wartości tego wskaźnika.

Przyjęte kryterium delimitacyjne spełniają miasto Giżycko i Mrągowo, gminy Giżycko, Ryn, Mikołajki, Mrągowo, Pisz, Ruciane Nida, Węgorzewo.

Tabela 3. Dane wyjściowe dla wskaźnika 3

Lp	Jednostka terytorialna	Ludność w wieku produkcyjnym stan na 2013	Osoby prowadzące działalność gospodarczą stan na 31 XII 2013	Wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym	Ocena 0-1 dla wskaźnika
		osoby	osoby	wsk.	0 ≤ 75% < 1
1	Giżycko (1)	18976	2325	12,25	1
2	Giżycko (2)	5562	580	10,4	1
3	Miłki (2)	2480	174	7,0	0
4	Ryn (3)	3851	334	8,7	1
5	Mrągowo (1)	14467	1780	12,3	1
6	Mikołajki (3)	5438	619	11,4	1
7	Mrągowo (2)	5254	505	9,6	1
8	Orzysz (3)	6071	394	6,5	0
9	Pisz (3)	17927	1720	9,6	1
10	Ruciane-Nida (3)	5486	586	10,7	1
11	Pozezdrze (2) *	2174	140	6,4	0
12	Węgorzewo (3) *	11236	927	8,3	1
13	OF PĘTLA MAZURSKA	33089	3473	10,5	1
KWJM		98922	10084	10,19	
			poziom 75%	7,65	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WSKAŹNIK 4. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW

KRYTERIUM DELIMITACYJNE: WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 75% WARTOŚCI ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej, w odniesieniu do liczby mieszkańców, pokazuje stan przedsiębiorczości danej gminy.

Największą liczbę podmiotów gospodarczych, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, odnotowano w miastach Mrągowo (110,9) i Giżycko (110,86). Z gmin obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”, obok Giżycka, największą liczbę podmiotów gospodarczych odnotowano w gminie wiejskiej Giżycko (88,3). Była to wartość wyższa do danych dla gminy Miłki (66,2) oraz Orzysz (57,3). Wartość wskaźnika dla gminy Orzysz, była najniższą dla całego obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.

Przyjęte kryterium delimitacyjne spełniają miasto Giżycko i Mrągowo, gminy Giżycko, Ryn, Mikołajki, Mrągowo, Pisz, Ruciane Nida, Węgorzewo.

Tabela 4. Dane wyjściowe dla wskaźnika 4

Lp	Jednostka terytorialna	Ludność stan na 2013	Liczba podmiotów gospodarczych stan na 31 XII 2013	Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Ocena 0-1 dla wskaźnika
		osoby	jedn. gosp.	wsk.	$0 \leq 75\% < 1$
1	Giżycko (1)	29947	3320	110,86	1
2	Giżycko (2)	8246	728	88,3	1
3	Miłki (2)	3842	239	62,2	0
4	Ryn (3)	5885	472	80,2	1
5	Mrągowo (1)	22190	2460	110,9	1
6	Mikołajki (3)	8403	809	96,3	1
7	Mrągowo (2)	7946	589	74,1	1
8	Orzysz (3)	9375	537	57,3	0
9	Pisz (3)	27953	2327	83,2	1
10	Ruciane-Nida (3)	8372	737	88,0	1
11	Pozezdrze (2) *	3347	196	58,6	0
12	Węgorzewo (3) *	17391	1382	79,5	1
13	OF PĘTLA MAZURSKA	51410	4824	93,8	1
KWJM		152897	13796	90,23	
			poziom 75%	67,67	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WSKAŹNIK 5. UDZIAŁ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W USŁUGACH WYŻSZEGO RZĘDU (SEKCJE J-R)

KRYTERIUM DELIMITACYJNE: POWYŻEJ 50% WARTOŚCI WSKAŹNIKA DLA GIŻYCKA.

Usługi wyższego rzędu obejmują sekcje od J do R Polskiej Klasyfikacji Działalności. Świadczą je podmioty gospodarcze z zakresu: informacji i komunikacji, działalności finansowej i ubezpieczeniowej, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierających, administracji publicznej i obrony narodowej, obowiązkowych zabezpieczeń społecznych, edukacji, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją.

Najbardziej zbliżony profil gospodarczy do Giżycka (39% podmiotów z sekcji J-R) posiadają gminy Węgorzewo (37%), miasto Mrągowo (31%), gmina Pisz (31%) oraz gmina Giżycko (25%). Najniższy udział podmiotów z sekcji J-R do liczby podmiotów ogółem posiadają gminy Miłki (7%), Ruciane Nida (12%) oraz Orzysz (15%).

Przyjęte kryterium delimitacyjne spełniają miasto Mrągowo, gminy Pisz, Węgorzewo oraz Giżycko.

Tabela 5. Dane wyjściowe dla wskaźnika 5

Lp	Jednostka terytorialna	rok										Suma Seksja J-R	Udział sekcji J-R do ogółem	Waga wskaźnika w odniesieniu do wsk. GIŻYCKA 0 <= 50% < 1
		ogółem												
		ogółem	Seksja J	Seksja K	Seksja L	Seksja M	Seksja N	Seksja O	Seksja P	Seksja Q	Seksja R			
		2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.	2013 jed.gosp.			
1	Giżycko (1)	253	6	9	10	21	20	0	9	20	4	99	39%	1
2	Giżycko (2)	79	3	1	0	4	4	0	4	1	3	20	25%	1
3	Mitki (2)	29	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7%	0
4	Ryn (3)	39	1	1	0	0	3	0	0	2	0	7	18%	0
5	Mragowo (1)	197	3	5	3	19	13	0	7	6	6	62	31%	1
6	Mikołajki (3)	121	2	1	1	4	5	0	1	1	6	21	17%	0
7	Mragowo (2)	83	0	1	0	3	3	0	1	5	1	14	17%	0
8	Orzysz (3)	54	0	0	0	1	2	0	1	3	1	8	15%	0
9	Pisz (3)	195	5	4	12	11	5	0	9	10	5	61	31%	1
10	Ruciane-Nida (3)	110	0	0	0	2	7	0	1	1	2	13	12%	0
11	Pozezdrze (2) *	25	0	0	0	1	1	0	0	1	1	4	16%	0
12	Węgorzewo (3) *	119	1	2	1	13	9	0	8	8	2	44	37%	1

waga: stosunek gminy do rdzenia powyżej 50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WSKAŹNIK 6. STOSUNEK GĘSTOŚCI ZALUDNIENIA (BEZ LASÓW I WÓD) DO ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH

KRYTERIUM DELIMITACYJNE: WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 50%.

Gęstość zaludnienia informuje jaki typ struktury osadniczej może występować na danym terenie. Przyjęte kryterium delimitacyjne określa stopień podobieństwa struktury osadniczej na obszarze danej gminy do miasta rdzeniowego. W powiązaniu z danymi meldunkowymi i migracjami, może określać dynamikę procesów suburbanizacji.

Kryterium delimitacyjne poza obszarami miejskimi Giżycka i Miągowa spełniają gminy, na obszarze, których zlokalizowane są ośrodki miejskie, tj. gminy Pisz, Węgorzewo, Ruciane Nida, Mikołajki.

W przypadku gminy wiejskiej Giżycko, pomimo zaobserwowanego znacznego ruchu migracyjnego (liczba zameldowań z Giżycka), wskaźnik gęstości zaludnienia wskazuje, że obszar gminy posiada jeszcze rezerwy wolnych terenów pod inwestycje budowlane.

Tabela 6. Dane wyjściowe dla wskaźnika 6

Lp	Jednostka terytorialna	Ludność stan na 2013	Powierzchnia gruntów ogółem	Powierzchnia lasów ogółem	Powierzchnia wód ogółem	Powierzchnia gruntów bez lasów i wód	Gęstość zaludnienia	Ocena 0-1 dla wskaźnika
		osoby	ha	ha	ha	ha	osoba / ha	0 ≤ 50% < 1
1	Giżycko (1)	29947	1372	103,5	362	906,5	33,04	1
2	Giżycko (2)	8246	29706	4868,7	7894	16943,3	0,49	0
3	Miłki (2)	3842	16963	2990,8	1867	12105,2	0,32	0
4	Ryn (3)	5885	21121	5130,2	2331	13659,8	0,43	0
5	Mrągowo (1)	22190	1481	123,3	323	1034,7	21,45	1
6	Mikołajki (3)	8403	25641	5986,9	5169	14485,1	0,58	1
7	Mrągowo (2)	7946	29487	6058,3	2922	20506,7	0,39	0
8	Orzysz (3)	9375	36349	14884,4	3626	17838,6	0,53	1
9	Pisz (3)	27953	63370	29741,7	12586	21042,3	1,33	1
10	Ruciane-Nida (3)	8372	35774	26841,1	3600	5332,9	1,57	1
11	Pozezdrze (2) *	3347	17730	5087,9	3133	9509,1	0,35	0
12	Węgorzewo (3) *	17391	34111	5647,6	6433	22030,4	0,79	1
13	OF PĘTLA MAZURSKA	51410	84390	22847	13749	47794	1,08	1
KWJM		152897	313105	107464	50246	155395	0,98	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WSKAŹNIK 7. STOSUNEK LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKU NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2008-2013 DO ŚREDNIEJ DLA KRAINY WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH

KRYTERIUM DELIMITACYJNE: WARTOŚĆ WSKAŹNIKA POWYŻEJ 75%.

Ostatni wskaźnik dotyczy działalności podejmowanej przez inwestorów indywidualnych w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Wskaźnik ten pozostaje w ścisłej relacji z migracjami mieszkańców, tworzeniem się strefy podmiejskiej miasta rdzeniowego oraz wywieranej antropopresji na tereny dotychczas wolne od zabudowy.

Największą liczbę mieszkań oddanych do użytku odnotowano w Giżycku (650 mieszkań) oraz w gminie Pisz (612). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Mrągowie (22,25), a następnie w Giżycku (21,71). Co ciekawe, poza gminami Miłki (7,81) i Ryn (6,97), pozostałe gminy wykazały się niewielką rozbieżnością wartości tego wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W obszarze funkcjonalnym „Pętla Mazurska” najwyższą wartość wskaźnika, obok miasta Giżycka, odnotowano w gminie Orzysz (20,59).

Kryterium delimitacyjne nie spełniają gminy Miłki, Ryn oraz Ruciane Nida.

Tabela 7. Dane wyjściowe dla wskaźnika 7

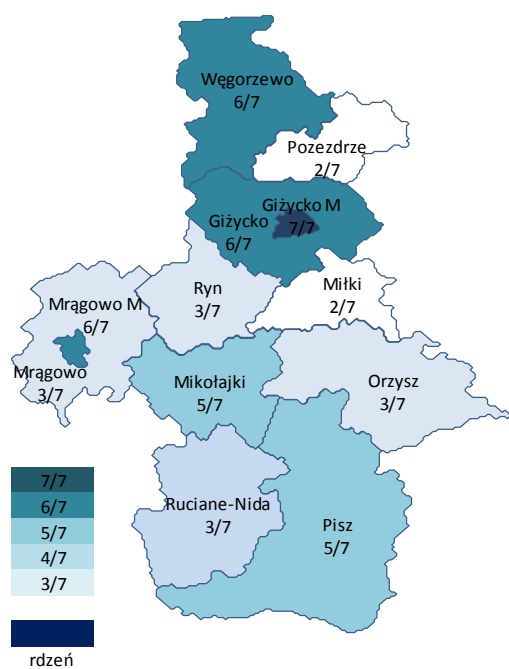
Lp	Jednostka terytorialna	Mieszkania oddane ogółem w latach 2008-2013	Ludność stan na 2013	Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 tys. mieszkańców	Ocena 0-1 dla wskaźnika
		mieszk.	osoby	mieszk / 1 tys mieszkańców	0 ≤ 75% < 1
1	Giżycko (1)	650	29947	21,71	1
2	Giżycko (2)	130	8246	15,77	1
3	Miłki (2)	30	3842	7,81	0
4	Ryn (3)	41	5885	6,97	0
5	Mrągowo (1)	496	22190	22,35	1
6	Mikołajki (3)	136	8403	16,18	1
7	Mrągowo (2)	200	7946	25,17	1
8	Orzysz (3)	193	9375	20,59	1
9	Pisz (3)	612	27953	21,89	1
10	Ruciane-Nida (3)	107	8372	12,78	0
11	Pozezdrze (2) *	50	3347	14,94	1
12	Węgorzewo (3) *	336	17391	19,32	1
13	OF PĘTLA MAZURSKA	1003	51410	19,51	1

KWJM	2981	152897	19,50
-------------	-------------	---------------	--------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

PODSUMOWANIE DELIMITACJI OPARTEJ NA METODOLOGII OPRACOWANEJ NA POTRZEBY DELIMITACJI MOF OW

Rysunek 2. Synteza wskaźników delimitacyjnych wg zmodyfikowanej metody delimitacji MOF OW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Istotą metody opracowanej dla MOF OW jest określenie granicy zasięgu oddziaływania ośrodka miejskiego na otoczenie, które odznacza się podobnymi uwarunkowaniami rozwoju. Przyjmuje się, że obszar funkcjonalny tworzą JST, które spełnią minimum 6/7 przyjętych wskaźników³. Przyjmuje się, że wyznaczony obszar funkcjonalny jest ciągły przestrzennie, tj. zawiera w sobie tylko gminy graniczące ze sobą oraz nie może zawierać w sobie gmin nienależących do obszaru funkcjonalnego, a otoczonych ze wszystkich stron tego typu jednostkami.

Delimitacja przeprowadzona w oparciu o metodę wypracowaną przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dla MOF OW, poddaną modyfikacji ze względu na słabsze oddziaływanie w przestrzeni ośrodka miejskiego o charakterze lokalnym, wykazała, że:

- najsilniejsze powiązania funkcjonalne oraz wspólne z miastem rdzeniowym uwarunkowania rozwoju obserwuje się w gminach Giżycko oraz Węgorzewo (spełnionych 6/7 kryteriów delimitacyjnych) – w przypadku gminy Giżycko kryterium delimitacyjne niespełnione zostało dla wskaźnika nr 6, tj. gęstości zaludnienia, natomiast w przypadku gminy Węgorzewo dla wskaźnika nr 2, tj. liczby zameldowań z Giżycka;
- obszar gminy wiejskiej Giżycko jest miejscem docelowym migracji mieszkańców miasta Giżycko;
- Gmina Węgorzewo, pomimo znacznej odległości, charakteryzuje się największą liczbą połączeń komunikacją publiczną w godz. Od 5:00 do 9:00, co może sugerować, że pomiędzy Węgorzewem i Giżyckiem odbywa się największy codzienny przepływ ludności związanej z dojazdami do pracy;
- przestrzeń gmin Miłki (spełnionych 2/7 kryteriów delimitacyjnych) oraz Orzysz (spełnionych 4/7 kryteriów delimitacyjnych) wskazuje na słabsze powiązania i znaczne zróżnicowanie przestrzeni badanego obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”. Szczególnie zauważalna jest różnica w danych dot. wskaźników społeczno-gospodarczych;
- bezpośredni obszar oddziaływania ośrodka miejskiego Giżycka, w kontekście obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” ogranicza się do gminy wiejskiej Giżycko. Silniejsze powiązania funkcjonalne miasto Giżycko wykazuje w kierunku północnym (Węgorzewo) niż południowym (Orzysz);
- pomimo niskich wartości wskaźników społeczno-gospodarczych, w gminach Miłki i Orzysz notuje się znaczną dynamikę związaną z budownictwem mieszkaniowym.

---

³ MRR, 2013, Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich, Warszawa, str. 7

Tabela 8. Synteza wskaźników delimitacyjnych wg zmodyfikowanej metody delimitacji MOF OW

Jednostka terytorialna	wsk 1	wsk 2	wsk 3	wsk 4	wsk 5	wsk 6	wsk 7	suma	Waga wskaźnika	Waga wskaźnika
										max 7
									1 - 0	%
Giżycko (1)	1	1	1	1	1	1	1	7	1	100%
Giżycko (2)	1	0	1	1	1	0	1	5	0	71%
Miłki (2)	1	0	0	0	1	0	0	2	0	29%
Ryn (3)	1	0	1	1	1	0	0	4	0	57%
Mrągowo (1)	0	0	1	1	1	1	1	5	0	71%
Mikołajki (3)	1	0	1	1	1	1	1	6	1	86%
Mrągowo (2)	0	0	1	1	1	0	1	4	0	57%
Orzysz (3)	1	0	0	0	1	1	1	4	0	57%
Pisz (3)	1	0	1	1	1	1	1	6	1	86%
Ruciane-Nida (3)	0	0	1	1	1	1	0	4	0	57%
Pozezdrze (2) *	1	0	0	0	1	0	1	3	0	43%
Węgorzewo (3) *	1	0	1	1	1	1	1	6	1	86%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2. DELIMITACJA OBSZARU FUNKcjONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA” OPARTA NA WALORYZACJI PRZESTRZENI

Delimitacja oparta na waloryzacji przestrzeni polegała na analizie przestrzennego wymiaru rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”. Analizę prowadzono przy zastosowaniu wskaźników GUS. Korzystano głównie z najaktualniejszych danych, w kilku przypadkach dla pokazania dynamiki zjawiska posłużono się danymi z określonego przedziału czasowego.

Każdy ze wskaźników miał charakter względny, co było warunkiem koniecznym zachowania możliwości porównywania obliczonych wartości pomiędzy badanymi jednostkami terytorialnymi. Kolejnym etapem budowy wskaźników syntetycznych była normalizacja danych. Wykorzystana została w tym celu liniowa transformacja danych typu min-max, której efektem było sprowadzenie wartości wszystkich wskaźników do przedziału (0,1), gdzie wartość 1 przypisana została gminie o większej wartości danego wskaźnika, zaś wartość 0 gminie o najmniejszej wartości wskaźnika.

Przyjęto, że poszczególne grupy wskaźników posiadają jednakową wagę. Poszczególne grupy wskaźników w wybranej sferze zsumowano, a następnie ponownie sprowadzono do wartości w przedziale 0-1, otrzymując tzw. syntetyczny wskaźnik wystandaryzowany.⁴

Zastosowana metoda delimitacji określa potencjał obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” w następujących sferach:

- **sfera demograficzna,**
- **sfera społeczno-ekonomiczna,**
- **sfera gospodarcza,**
- **sfera środowiska naturalnego,**
- **sfera turystyki,**
- **sfera infrastruktury technicznej,**
- **sfera infrastruktury komunikacyjnej.**

---

⁴ MRR, Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce, 2009 rok, str. 31-32

SFERA DEMOGRAFICZNA

Tabela 9 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery demograficznej.

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
1	Naturalne (wewnętrzne) przyczyny liczebnego stanu populacji	Określenie naturalnych przyczyn liczebnego stanu populacji	Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców)
2			Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) (destymulanta)
3			Przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców)
4	Inne (zewnętrzne) przyczyny liczebnego stanu populacji	Określenie innych przyczyn liczebnego stanu populacji	Saldo migracji wewnętrznej
5	Obciążenie demograficzne	Identyfikacja obszarów z mniejszym lub większym obciążeniem demograficznym	Wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WSPÓŁCZYNNIK URODZEŃ (LICZBA URODZEŃ ŻYWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW)

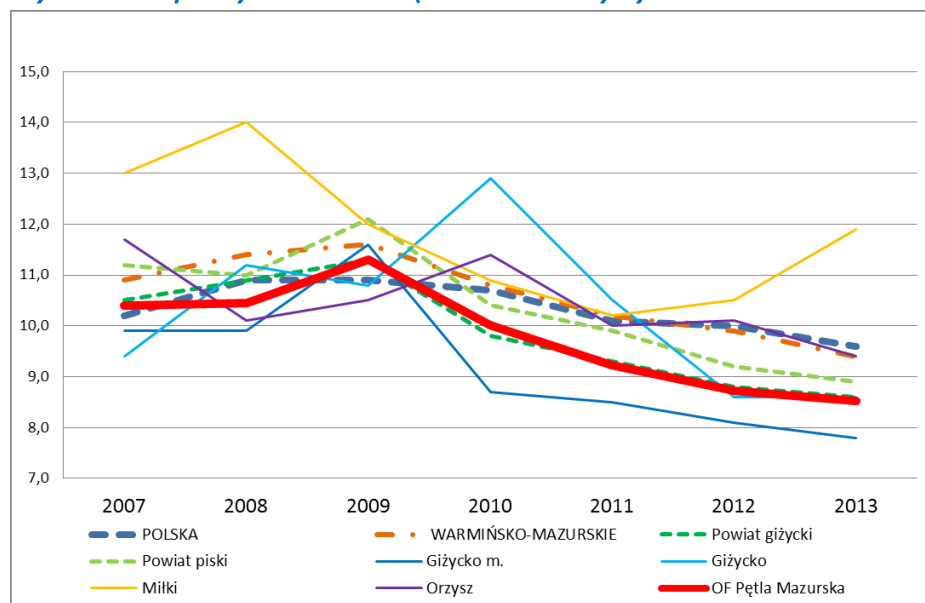
Tabela 10. Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców)

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	-	-	-	-	-	-	-
POLSKA	10,2	10,9	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	10,9	11,4	11,6	10,8	10,2	9,9	9,4
Powiat giżycki	10,5	10,9	11,3	9,8	9,3	8,8	8,6
Powiat piski	11,2	11,0	12,1	10,4	9,9	9,2	8,9
Giżycko m.	9,9	9,9	11,6	8,7	8,5	8,1	7,8
Giżycko	9,4	11,2	10,8	12,9	10,5	8,6	8,6
Miłki	13,0	14,0	12,0	10,9	10,2	10,5	11,9
Orzysz	11,7	10,1	10,5	11,4	10,0	10,1	9,4
OF Pętla Mazurska	10,4	10,4	11,3	10,0	9,2	8,7	8,5

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wykres 1. Współczynnik urodzeń (liczba rodzeń żywych na 1000 mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższe wartości wskaźnika urodzeń w 2013 roku zanotowała gmina Miłki (11,9)⁵ - jej przewaga nad pozostałymi gminami była znaczna. Wskaźnik urodzeń w gminie Miłki był wyższy od danych dla całego kraju (9,6), województwa warmińsko-mazurskiego (9,4), powiatu giżyckiego (8,6) i piskiego (8,9). Gmina Orzysz (9,4) również charakteryzowała się wyższą liczbą urodzeń w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej. Miasto Giżycko (7,8) i gmina Giżycko (8,6) zanotowały niższe wartości tego wskaźnika. W przedziale czasowym od 2007 do 2013 zaobserwowano na wszystkich poziomach podziału administracyjnego kraju oraz we wszystkich badanych gminach obszaru funkcjonalnego spadkowy trend liczby urodzeń.

⁵ GUS, 2013

WSPÓŁCZYNNIK ZGONÓW (LICZBA ZGONÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW)

Tabela 11. Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców)

Jednostka terytorialna	zgony na 1000 ludności						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	-	-	-	-	-	-	-
POLSKA	9,9	10,0	10,1	9,8	9,7	10,0	10,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9,0	9,0	9,2	8,9	8,9	9,2	9,6
Powiat giżycki	9,1	10,0	9,8	9,1	9,8	9,0	9,5
Powiat piski	8,5	8,8	8,9	8,6	9,2	9,4	9,5
Giżycko m.	9,1	9,9	10,3	9,3	8,8	9,6	9,4
Giżycko	8,2	10,2	6,6	6,4	7,5	7,8	8,2
Miłki	8,2	11,2	8,7	9,9	11,5	9,7	9,0
Orzysz	7,6	10,5	8,9	10,8	11,1	11,8	10,9
OF Pętla Mazurska	8,6	10,2	9,3	9,2	9,2	9,7	9,5

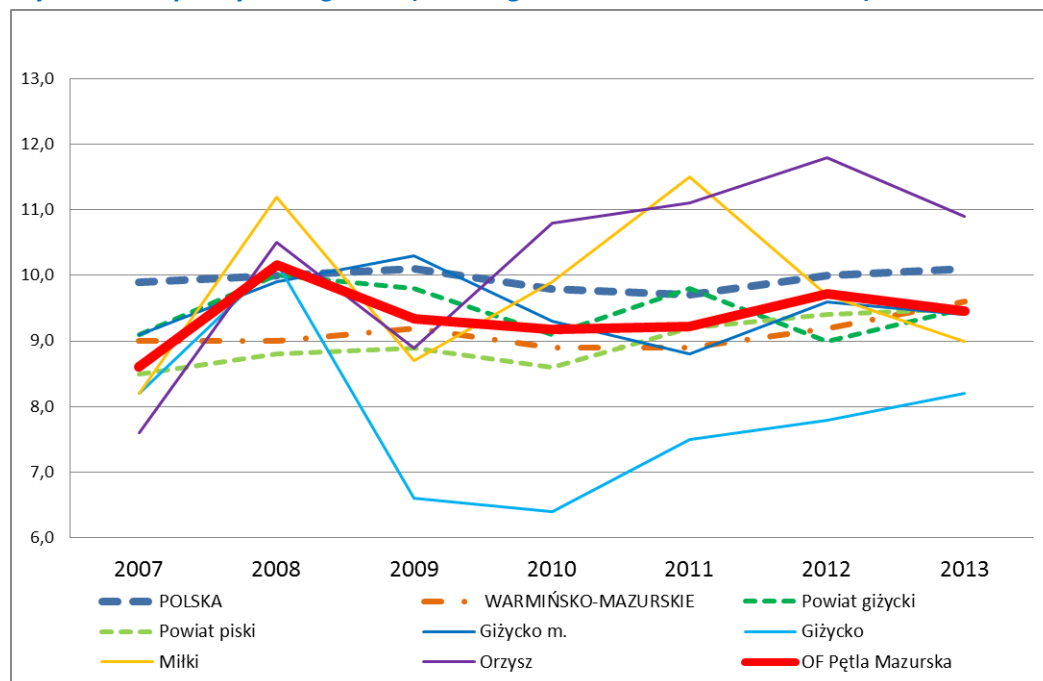
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższe wartości współczynnika zgonów w 2013 roku odnotowano w gminie Orzysz (10,9)⁶ i była to wartość wyższa do współczynnika dla kraju (10,1). Pozostałe badane gminy wykazały się niższą wartością tego wskaźnika. Najmniejszą liczbę zgonów odnotowano w gminie Giżycko, co sugerować może, że właśnie ta gmina posiada najmłodsze społeczeństwo. Związane to może być z wysoką dynamiką migracji z miasta na obszary podmiejskie gminy Giżycko, przede wszystkim osób w wieku produkcyjnym.

⁶ GUS, 2013

Wykres 2. Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

PRZYROST NATURALNY (NA 1000 MIESZKAŃCÓW)

Tabela 12. Przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców)

Jednostka terytorialna	przyrost naturalny na 1000 ludności						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	-	-	-	-	-	-	-
POLSKA	0,3	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,9	2,5	2,3	1,9	1,2	0,6	-0,2
Powiat giżycki	1,4	0,9	1,5	0,6	-0,5	-0,1	-0,8
Powiat piski	2,8	2,1	3,2	1,8	0,7	-0,2	-0,6
Giżycko m.	0,8	0,1	1,3	-0,6	-0,3	-1,5	-1,5
Giżycko	1,2	1,0	4,1	6,5	3,0	0,9	0,4
Miłki	4,9	2,8	3,3	1,0	-1,3	0,8	2,8
Orzysz	4,0	-0,3	1,6	0,6	-1,0	-1,7	-1,5
OF Pętla Mazurska	1,8	0,4	1,9	0,8	0,0	-1,0	-0,9

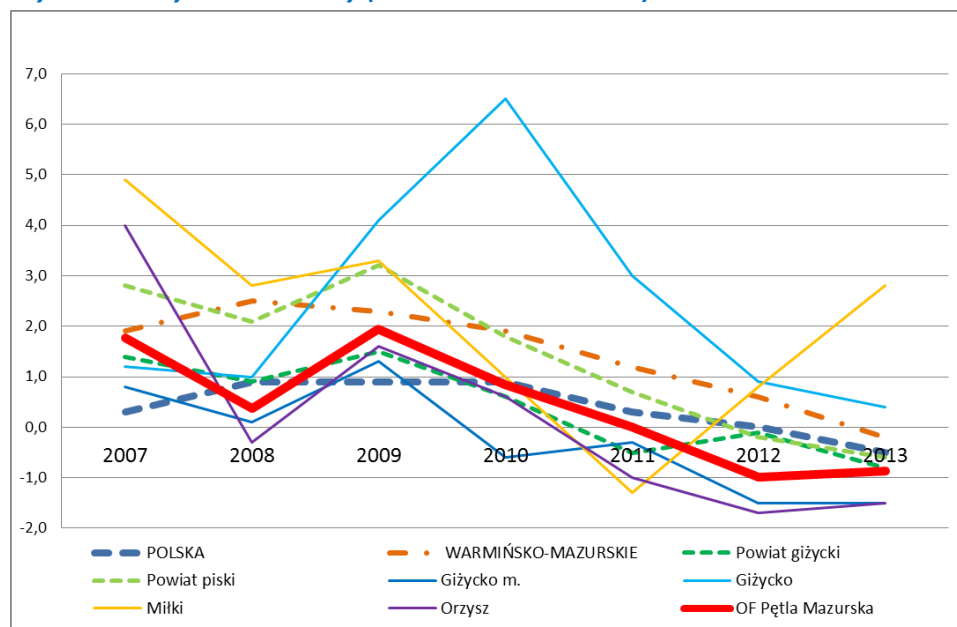
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Miłki (2,8) oraz Giżycko (0,4), natomiast ujemny w mieście Giżycko (-1,5) i gminie Orzysz (-1,5). Wskaźnik przyrostu naturalnego dla całego obszar funkcjonalnego „Pętla Mazurska” posiadał wartość ujemną (-0,9). Była to wartość niższa od wartości dla powiatu giżyckiego (-0,8) i piskiego (-0,6). Oceniając ten wskaźnik na przestrzeni lat 2007 – 2013, pozytywnie należy wskazać na gminę Giżycko,

która w każdym z badanych lat posiadała dodatnie wartości tego wskaźnika. W gminie Miłki również zaobserwowano dodatnie wartości przyrostu naturalnego, poza rokiem 2011 (-1,3). Oceniając cały obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska”, należy wskazać na spadkowy trend liczby urodzeń oraz niską wartość tego wskaźnika.

Wykres 3. Przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SALDO MIGRACJI.WEWNĘTRZNEJ

Tabela 13. Saldo migracji wewnętrznej

Jednostka terytorialna	saldo migracji wewnętrznych						
	ogółem						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA							
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	-2741	-2360	-2714	-2721	-2952	-2413	-2707
Powiat giżycki	-209	-151	-139	-73	-79	-44	-48
Powiat piski	-197	-238	-327	-207	-246	-206	-255
Giżycko m.	-129	-169	-138	-49	-60	1	-51
Giżycko	-12	78	42	20	43	25	72
Miłki	-1	-23	-9	-15	-18	-26	-25
Orzysz	-43	-67	-67	-40	-88	-6	-64
OF Pętla Mazurska	-185	-181	-172	-84	-123	-6	-68

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

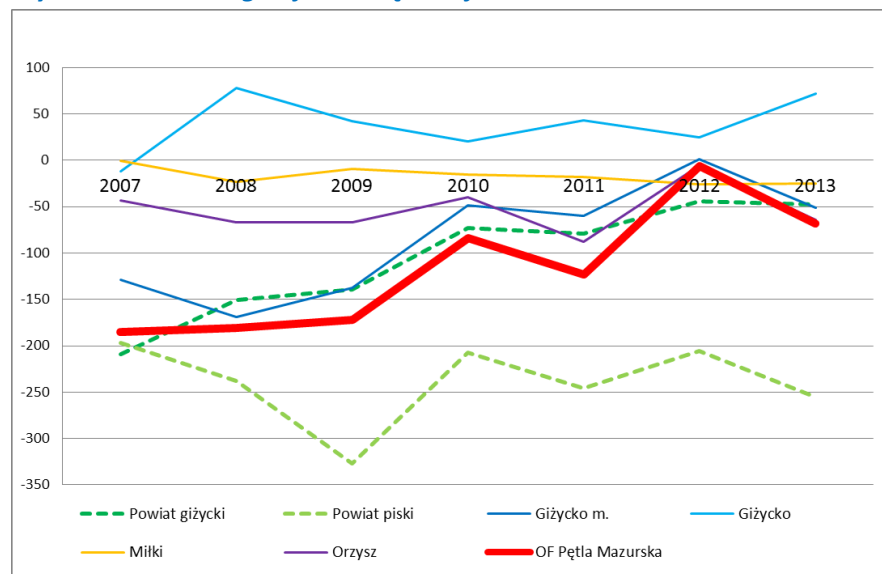
Dodatknie saldo migracji wewnętrznej odnotowano w gminie Giżycko (średnia dla 3 ostatnich lat wynosiła 47 osób), natomiast ujemne w gminie Orzysz (średnia 3 ostatnich lat to -53). Miasto Giżycko

oraz Miłki odnotowały odpowiednio -37 i -23. Dla całego obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” średnia z 3 ostatnich lat wynosiła -66.

Oznacza to, że w wyniku migracji, w obszarze funkcjonalnym ubywa mieszkańców. Największy liczbowo ubytek mieszkańców odnotowano w Giżycku. Część migracji z Giżycka związana była z migracją w obrębie obszaru funkcjonalnego, do gminy wiejskiej Giżycko. Znaczna liczba mieszkańców na przestrzeni lat 2007 – 2013 opuściła także gminę Orzysz. Wzrost liczby mieszkańców wskutek migracji odnotowano w gminie Giżycko.

Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznej

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO

Tabela 14. Wskaźnik obciążenia demograficznego (udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)

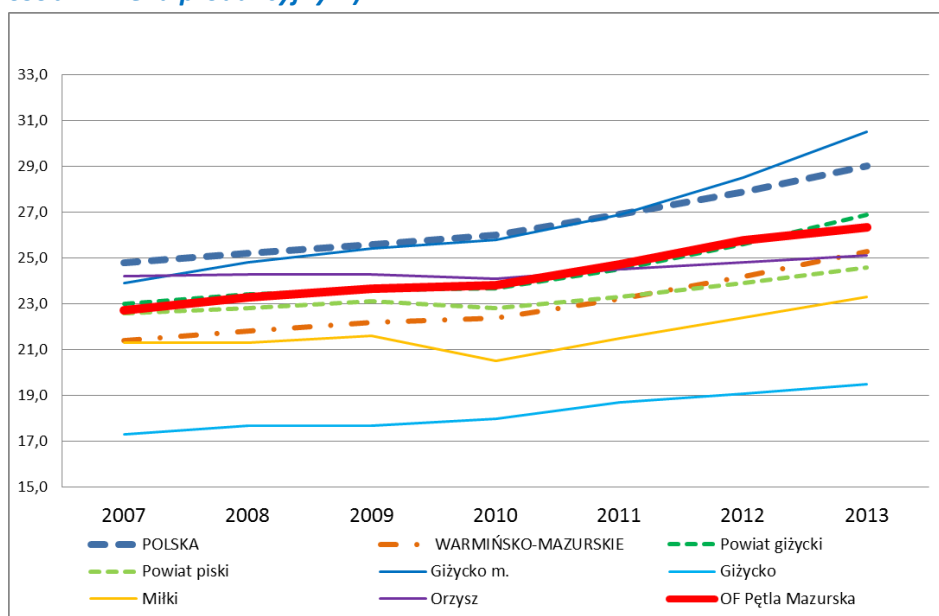
Jednostka terytorialna	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	24,8	25,2	25,6	26,0	26,9	27,9	29,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	21,4	21,8	22,2	22,4	23,2	24,2	25,3
Powiat giżycki	23,0	23,4	23,6	23,7	24,5	25,6	26,9
Powiat piski	22,6	22,8	23,1	22,8	23,3	23,9	24,6
Giżycko m.	23,9	24,8	25,4	25,8	26,9	28,5	30,5
Giżycko	17,3	17,7	17,7	18,0	18,7	19,1	19,5
Miłki	21,3	21,3	21,6	20,5	21,5	22,4	23,3
Orzysz	24,2	24,3	24,3	24,1	24,5	24,8	25,1
OF Pętla Mazurska	22,7	23,3	23,7	23,8	24,7	25,8	26,3

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym był najwyższy w Giżycku (30,5), najniższy w gminie Giżycko (19,5). Potwierdza to tezę, że do gminy Giżycko migrują z miasta osoby w wieku produkcyjnym. Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” z wartością wskaźnika na poziomie 26,3 plasował się poniżej średniej dla powiatu giżyckiego (26,9) i dla całego kraju (29,0), natomiast wyżej od średniej dla powiatu piskiego (24,6) i woj. warmińsko-mazurskiego (25,3). Na przestrzeni ostatnich 7 lat wskaźnik dla badanego obszaru stale rósł, co oznacza wzrost liczebności osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego (udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA DEMOGRAFICZNA – PODSUMOWANIE

Rysunek 3. Syntetyczny wskaźnik dla sfery demograficznej w skali 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wskaźniki sfery demograficznej ukazane za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższe wartości osiągnęły w gminie Miłki (max nota 1,00) oraz gminie Giżycko (nota 0,99). Także miasto Giżycko (nota min. 0,00) oraz gmina Orzysz (0,06) zanotowała podobną wartość wskaźników sfery demograficznej.

Cechami wyróżniającą poszczególne gminy w obszarze funkcjonalnym były: dla gminy Giżycko – największe saldo migracji, gminy Miłki – najwyższy współczynnik urodzeń, gminy Orzysz – najwyższy współczynnik zgonów, miasta Giżycka – najniższy współczynnik urodzeń.

Tabela 15. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery demograficznej

Gmina	wsk.1	wsk. wystandaryzowany	wsk.2	wsk. Wystandaryzowany (destymulanta)	wsk.3	wsk. wystandaryzowany	wsk.4	wsk. wystandaryzowany	wsk.5	wsk. Wystandaryzowany (destymulanta)	SREDNIA wsk.wystandaryzowanego	wsk.wystandaryzowany dla SREDNICH
Giżycko m.	7,80	0,00	9,40	0,56	-1,50	0,00	-36,67	0,16	30,50	0,00	0,14	0,00
Giżycko	8,60	0,20	8,20	1,00	0,40	0,44	46,67	1,00	19,50	1,00	0,727	0,99
Miłki	11,90	1,00	9,00	0,70	2,80	1,00	-23,00	0,30	23,30	0,65	0,731	1,00
Orzysz	9,40	0,39	10,90	0,00	-1,50	0,00	-52,67	0,00	25,10	0,49	0,18	0,06

OF max	11,90	OF max	10,90	OF max	2,80	OF max	46,67	OF max	30,50	OF max	0,73
OF min	7,80	OF min	8,20	OF min	-1,50	OF min	-52,67	OF min	19,50	OF min	0,14

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA

Tabela 16 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery społeczno-ekonomicznej

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
6	Warunki lokalowe	Określenie obszarów o lepszych lub gorszych warunkach lokalowych	Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców
7			Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną
8	Rozwój budownictwa	Określenie obszarów o wyższym lub niższym stopniu rozwoju budownictwa	Budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców
9	Podstawowa opieka zdrowotna	Określenie obszarów o wyższym lub niższym stopniu dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej	Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 000 mieszkańców
10	Dostęp do przedszkoli	Określenie obszarów o wyższym lub niższym stopniu dostępu do przedszkoli	% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat
11	Oświata	Określenie obszarów o wyższym lub niższym stopniu dostępu do oświaty	Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych
12			Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych
13	Obiekty kultury	Określenie obszarów o wyższym lub niższym stopniu dostępu do obiektów kultury	Liczba bibliotek na 1000 mieszkańców
14	Aktywność społeczna	Określenie obszarów o różnym poziomie aktywności społecznej	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

LICZBA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKU NA 1000 MIESZKAŃCÓW

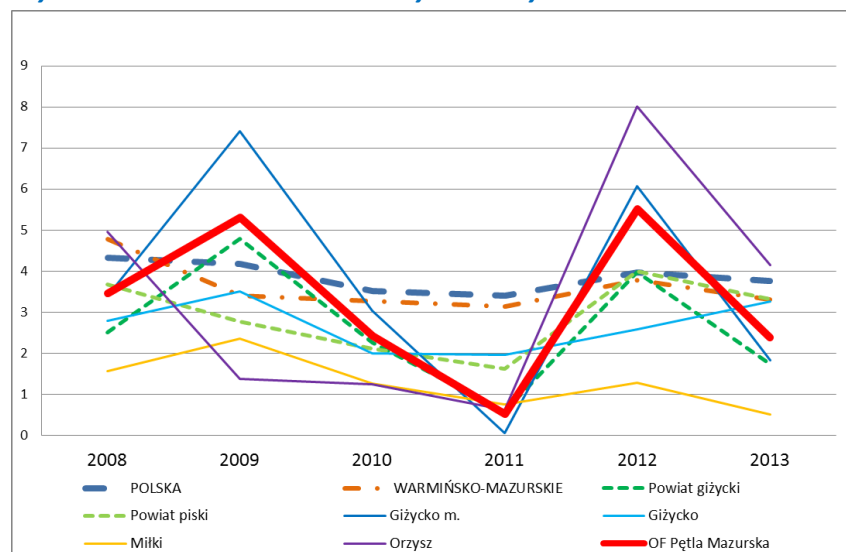
Tabela 17. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	mieszkania oddane ogółem na 1 tys. mieszkańców					
	ogółem					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	mieszk.	mieszk.	mieszk.	mieszk.	mieszk.	mieszk.
POLSKA	4,33	4,19	3,53	3,4	3,97	3,77
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	4,79	3,4	3,27	3,15	3,79	3,32
Powiat giżycki	2,52	4,79	2,26	0,59	3,98	1,74
Powiat piski	3,68	2,78	2,12	1,63	4,01	3,32
Giżycko m.	3,39	7,42	3,05	0,07	6,08	1,84
Giżycko	2,8	3,52	2,00	1,97	2,58	3,27
Miłki	1,57	2,36	1,27	0,77	1,29	0,52
Orzysz	4,97	1,39	1,25	0,63	8,02	4,16
OF Pętla Mazurska	3,46	5,31	2,42	0,52	5,52	2,39

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Dane dot. liczby mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców, na przestrzeni badanych lat 2008 – 2013, wykazywały się znacznym zróżnicowaniem. W roku 2009 (5,31) oraz 2012 (5,52) wartości tego wskaźnika dla całego obszaru funkcjonalnego były wyższe od średniej dla kraju. Oceniając dynamikę budownictwa na przestrzeni okresu od 2008 do 2013 roku, można zauważyć, że nie odbiegała ona od dynamiki zaobserwowanej w tym czasie w kraju – poza gminą Miłki. W gminie Miłki na przestrzeni badanych lat najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w roku 2009 (2,36) i był znacznie niższy od średniej dla całego obszaru funkcjonalnego i kraju. Ciekawą wartość wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytku osiągnął w gminie Orzysz, mając na uwadze utrzymujące się ujemne saldo migracji.

Wykres 6. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA NA OSOBĘ ZAMELDOWANĄ

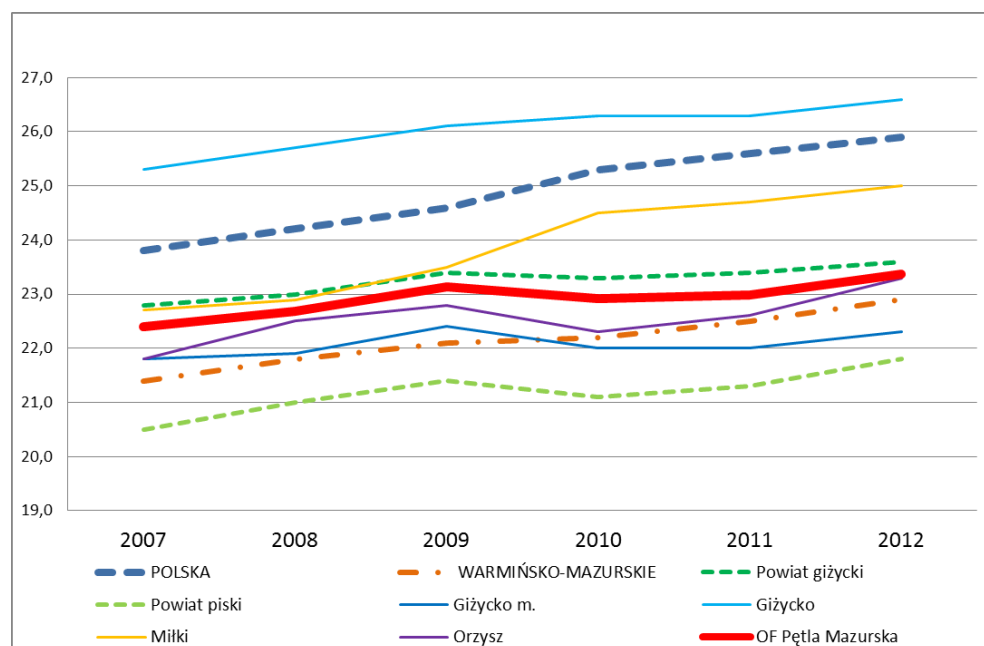
Tabela 18. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	m2	m2	m2	m2	m2	m2
POLSKA	23,8	24,2	24,6	25,3	25,6	25,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	21,4	21,8	22,1	22,2	22,5	22,9
Powiat giżycki	22,8	23,0	23,4	23,3	23,4	23,6
Powiat piski	20,5	21,0	21,4	21,1	21,3	21,8
Giżycko m.	21,8	21,9	22,4	22,0	22,0	22,3
Giżycko	25,3	25,7	26,1	26,3	26,3	26,6
Miłki	22,7	22,9	23,5	24,5	24,7	25,0
Orzysz	21,8	22,5	22,8	22,3	22,6	23,3
OF Pętla Mazurska	22,4	22,7	23,1	22,9	23,0	23,4

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą powierzchnię mieszkań, która przypada na 1 osobę, odnotowano w gminie Giżycko (26,6), zaś najmniejszą w mieście Giżycko (22,3). Największy przyrost powierzchni mieszkaniowej na przestrzeni lat 2007 – 2013 odnotowano w gminie Miłki (2,3), najmniejszy w Giżycku (0,5). Wskaźnik powierzchni mieszkań w gminach Giżycko oraz Miłki zanotował wartości zbliżone do średnich dla kraju. Powierzchnia mieszkań przypadająca na mieszkańca w Giżycku i gminie Orzysz zbliżona była to wartości średnich w województwie warmińsko-mazurskim.

Wykres 7. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKU OGÓŁEM NA 1000 MIESZKAŃCÓW

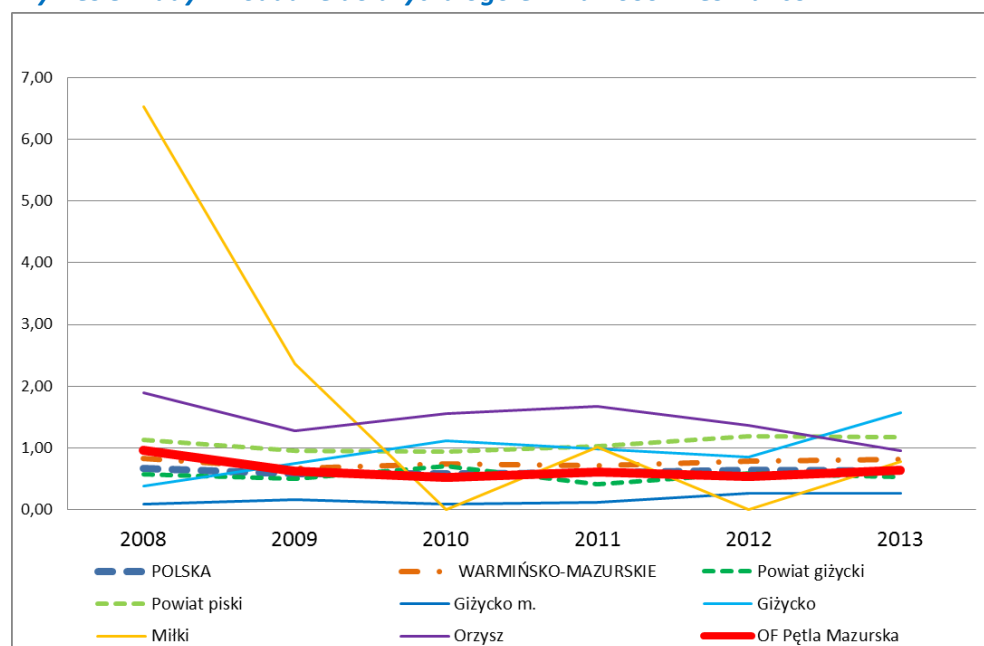
Tabela 19. Budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	budynki oddane do użytku ogółem na 1 tys. mieszkańców					
	ogółem					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
POLSKA	0,68	0,58	0,59	0,60	0,64	0,63
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,83	0,67	0,74	0,71	0,79	0,82
Powiat giżycki	0,58	0,50	0,71	0,42	0,59	0,54
Powiat piski	1,13	0,96	0,94	1,03	1,19	1,18
Giżycko m.	0,10	0,17	0,10	0,13	0,27	0,27
Giżycko	0,38	0,76	1,12	0,99	0,86	1,58
Miłki	6,52	2,36	0,00	1,02	0,00	0,78
Orzysz	1,90	1,28	1,56	1,68	1,37	0,96
OF Pętla Mazurska	0,97	0,63	0,52	0,62	0,54	0,64

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą wartość wskaźnika budynków oddanych do użytku, spośród badanych gmin, odnotowano w 2013 roku w gminie Giżycko (1,58), zaś najniższe wartości w gminach Orzysz (0,96) oraz Miłki (0,78). Podobnie jak dla wskaźnika liczby mieszkań, w badanym obszarze odnotowano znaczne jego wahania w poszczególnych latach. Średnia wartość dla całego obszaru funkcjonalnego zbliżona była do wartości notowanych średnio w kraju i była niższa od danych dla województwa warmińsko-mazurskiego. Najmniej nowych budynków, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, oddano do użytku w Giżycku.

Wykres 8. Budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ NA 10 000 MIESZKAŃCÓW

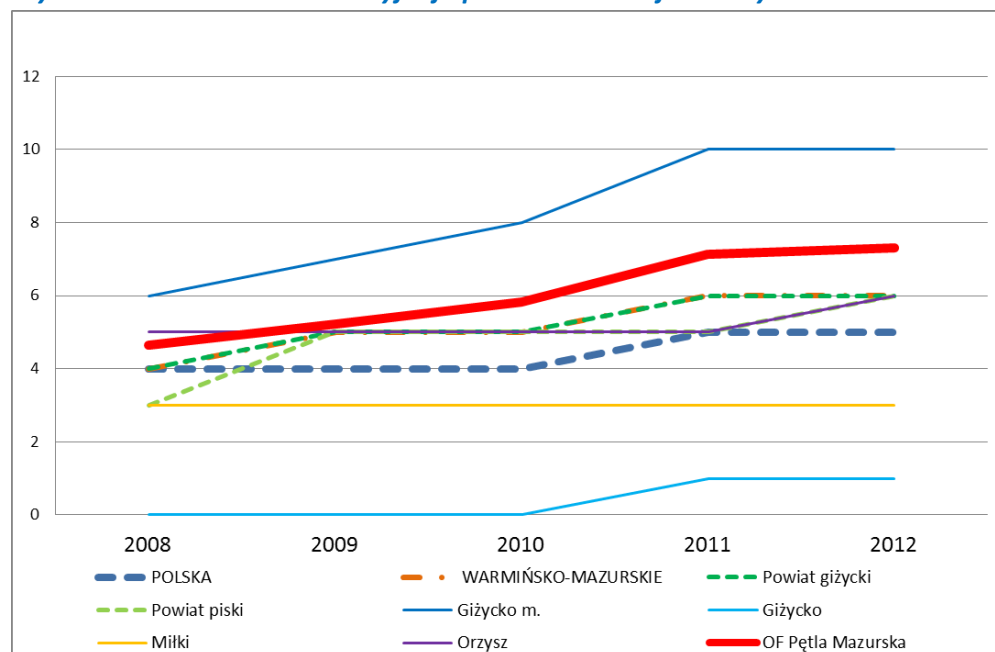
Tabela 20. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności				
	2008	2009	2010	2011	2012
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
POLSKA	4	4	4	5	5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	4	5	5	6	6
Powiat giżycki	4	5	5	6	6
Powiat piski	3	5	5	5	6
Giżycko m.	6	7	8	10	10
Giżycko	0	0	0	1	1
Miłki	3	3	3	3	3
Orzysz	5	5	5	5	6
OF Pętla Mazurska	5	5	6	7	7

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą liczbę placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadającej na 10 000 mieszkańców odnotowano w Giżycku (10), najmniejszą w gminie Giżycko (1). Na terenie obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” wskaźnik ten osiągnął wartość 7 i był wyższy od średnich dla powiatów giżyckiego i piskiego.

Wykres 9. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

% DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W WIEKU 3-6 LAT

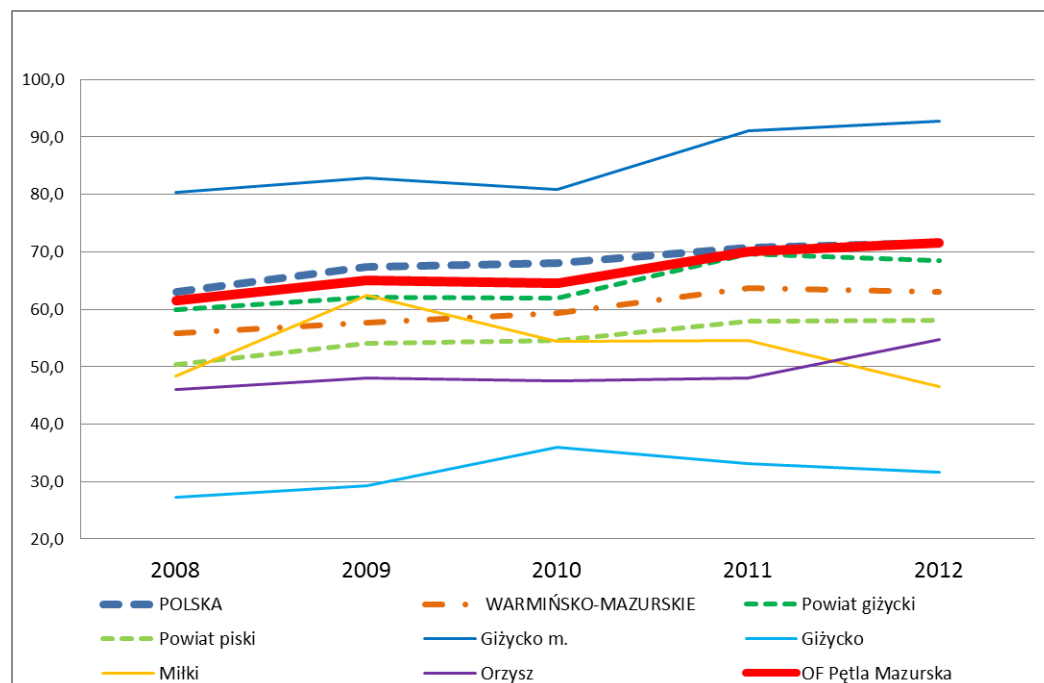
Tabela 21. % dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych wych.przedszkolnym w wieku 3-6 lat				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	63,1	67,3	68,0	70,8	71,6
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	55,9	57,7	59,4	63,7	63,1
Powiat giżycki	59,9	62,1	62,0	69,7	68,5
Powiat piski	50,3	54,0	54,6	57,9	58,1
Giżycko m.	80,3	82,9	80,8	91,1	92,7
Giżycko	27,2	29,2	36,0	33,1	31,6
Miłki	48,3	62,5	54,4	54,5	46,6
Orzysz	46,0	48,1	47,6	48,1	54,8
OF Pętla Mazurska	61,6	65,1	64,5	70,1	71,6

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w grupie wiekowej 3-6 lat zanotowano w Giżycku (92,7). Zdecydowanie niższe wartości tego wskaźnika posiadały pozostałe gminy, tj. Orzysz (54,8), Miłki (46,6) oraz Giżycko (31,6).

Wykres 10. % dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI NETTO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

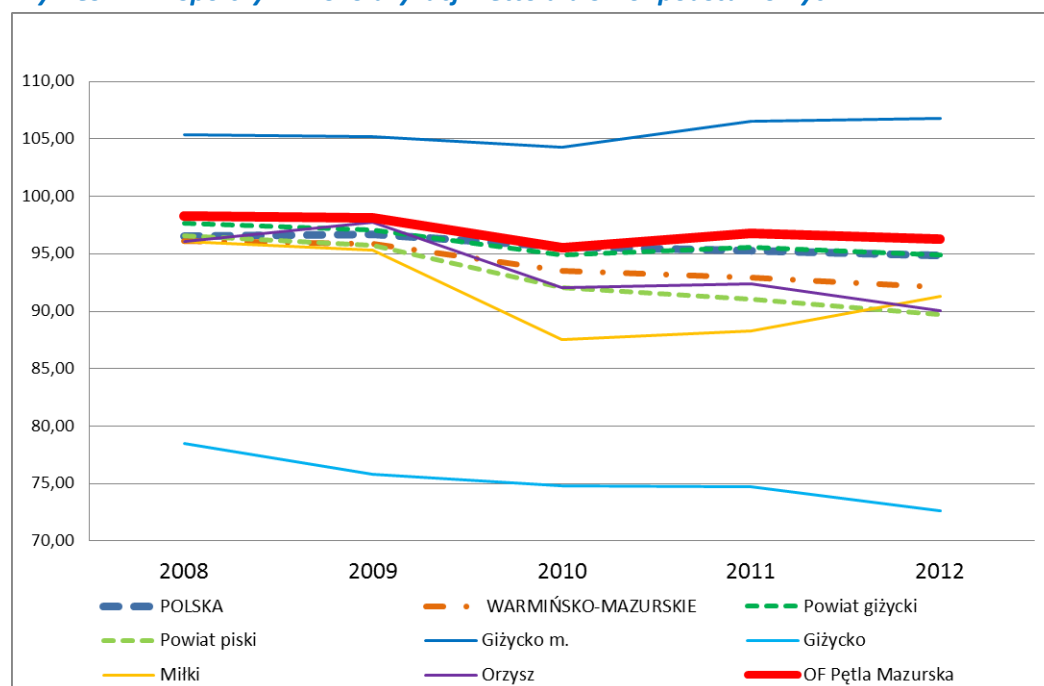
Tabela 22. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych

Jednostka terytorialna	współczynnik skolaryzacji netto				
	szkoły podstawowe				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	96,56	96,68	95,59	95,28	94,87
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	96,12	95,84	93,55	92,97	92,13
Powiat giżycki	97,64	97,10	94,92	95,56	94,87
Powiat piski	96,55	95,75	92,08	91,05	89,69
Giżycko m.	105,35	105,19	104,31	106,51	106,83
Giżycko	78,48	75,84	74,80	74,69	72,60
Miłki	96,09	95,35	87,54	88,32	91,34
Orzysz	96,06	97,73	92,03	92,42	90,03
OF Pętla Mazurska	98,29	98,14	95,51	96,81	96,27

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Współczynnik skolaryzacji dla szkół podstawowych osiągnął najwyższą wartość w Giżycku (106,83%), a najniższą w gminie Giżycko (72,6%). Świadczyć to może o tym, że znaczna część dzieci uczęszcza do szkoły podstawowej poza obszarem zameldowania. Dodatnia wartość tego wskaźnika dla miasta, wskazuje, że dzieci z gminy Giżycko właśnie tam uczęszczają do szkoły.

Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI NETTO DLA SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

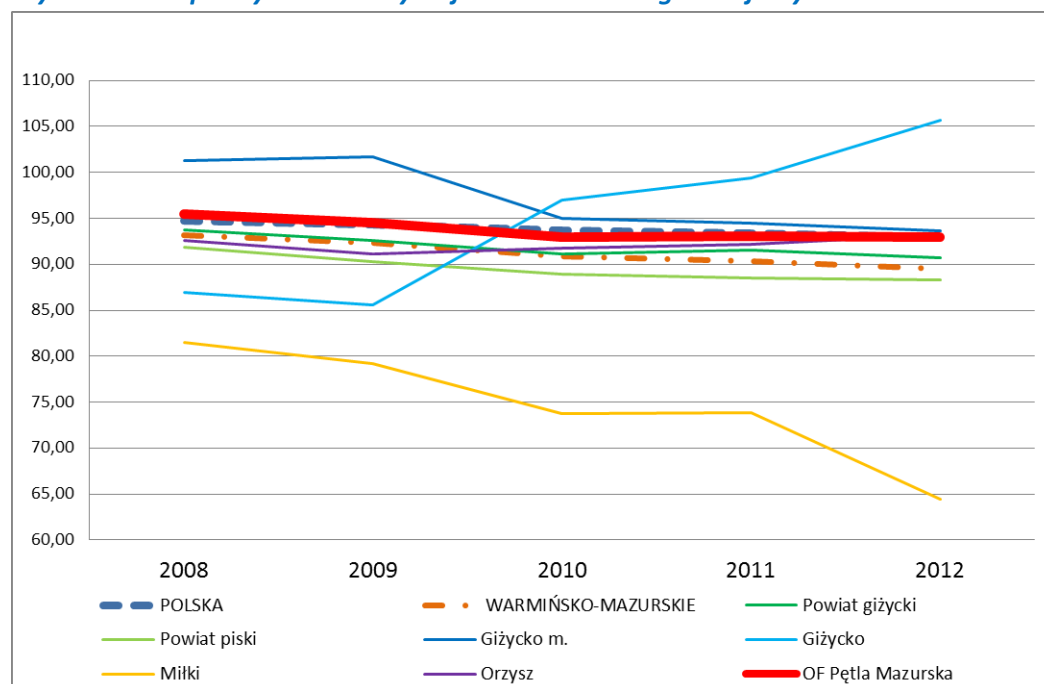
Tabela 23. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych

Jednostka terytorialna	współczynnik skolaryzacji netto				
	gimnazja				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	94,76	94,33	93,72	93,33	92,98
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	93,18	92,38	90,87	90,32	89,53
Powiat giżycki	93,74	92,64	91,08	91,52	90,73
Powiat piski	91,91	90,30	88,89	88,50	88,34
Giżycko m.	101,27	101,66	95,01	94,47	93,67
Giżycko	86,92	85,59	96,94	99,37	105,71
Miłki	81,46	79,19	73,79	73,89	64,47
Orzysz	92,56	91,08	91,73	92,16	93,18
OF Pętla Mazurska	95,50	94,49	92,98	93,04	92,93

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wskaźnik skolaryzacji netto dla gimnazjów najwyższą wartość osiągnął w Giżycku (105,71%), zaś najniższy był w gminie Miłki (64,47%). Gmina Giżycko (93,18%) oraz Orzysz (93,93%) zanotowały podobną wartość tego wskaźnika. Niska wartość wskaźnika skolaryzacji dla gimnazjów w gminie Miłki świadczy o znacznej liczbie uczniów gimnazjów, którzy pobierają naukę poza obszarem swojej gminy.

Wykres 12. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

LICZBA BIBLIOTEK NA 1000 MIESZKAŃCÓW

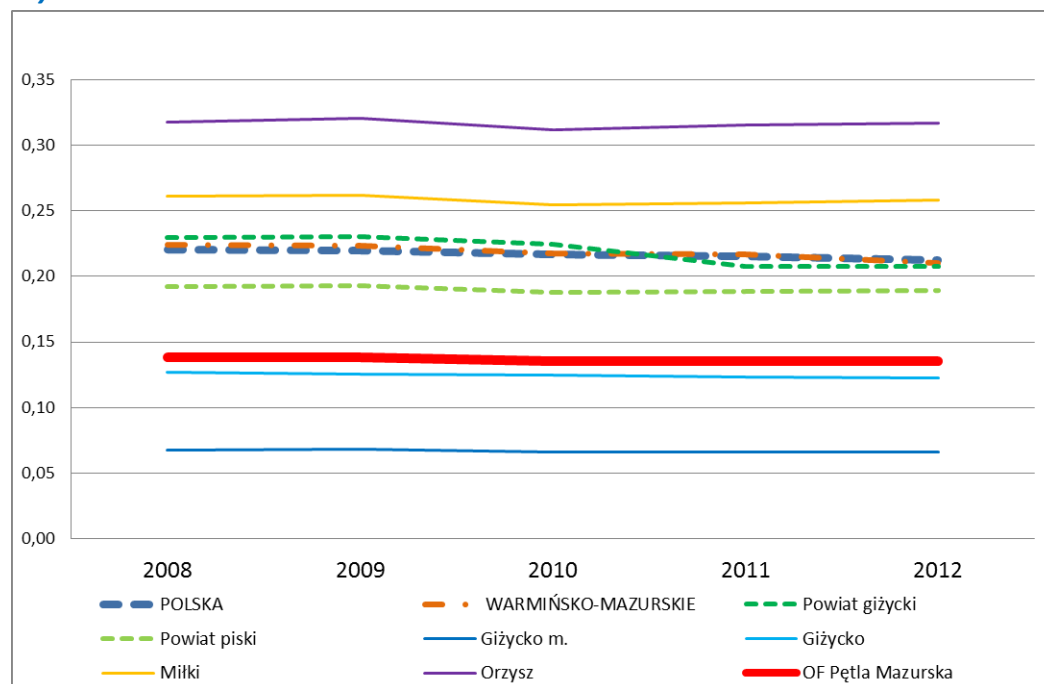
Tabela 24. Liczba bibliotek na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	biblioteki i filie na 1 tys. mieszkańców				
	2008	2009	2010	2011	2012
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
POLSKA	0,22	0,22	0,22	0,22	0,21
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,22	0,22	0,22	0,22	0,21
Powiat giżycki	0,23	0,23	0,22	0,21	0,21
Powiat piski	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19
Giżycko m.	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Giżycko	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12
Miłki	0,26	0,26	0,25	0,26	0,26
Orzysz	0,32	0,32	0,31	0,32	0,32
OF Pętla Mazurska	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwięcej bibliotek i filii na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Orzysz (0,32), a najmniej w Giżycku (0,07). Dla Obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” wskaźnik ten (0,14) był niższy od średniej dla powiatu piskiego (0,19) oraz średnich dla powiatu giżyckiego, województwa i kraju (wartość wskaźnika 0,21).

Wykres 13. Liczba bibliotek na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 10 000 MIESZKAŃCÓW

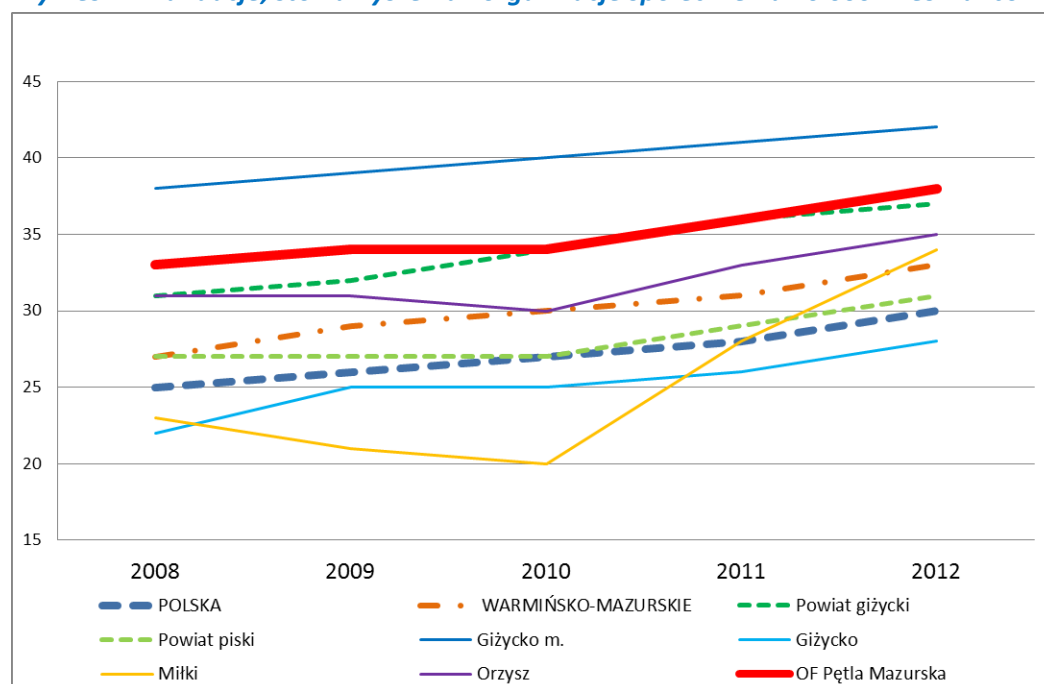
Tabela 25. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców				
	2008	2009	2010	2011	2012
	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.
POLSKA	25	26	27	28	30
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	27	29	30	31	33
Powiat giżycki	31	32	34	36	37
Powiat piski	27	27	27	29	31
Giżycko m.	38	39	40	41	42
Giżycko	22	25	25	26	28
Miłki	23	21	20	28	34
Orzysz	31	31	30	33	35
OF Pętla Mazurska	33	34	34	36	38

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą liczbę organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców odnotowano w Giżycku (42), zaś najniższą w gminie wiejskiej Giżycko (28). Poza gminą Giżycko, wszystkie gminy obszaru funkcjonalnego odnotowały wartości tego wskaźnika powyżej średniej dla kraju (30) i województwa (33).

Wykres 14. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców

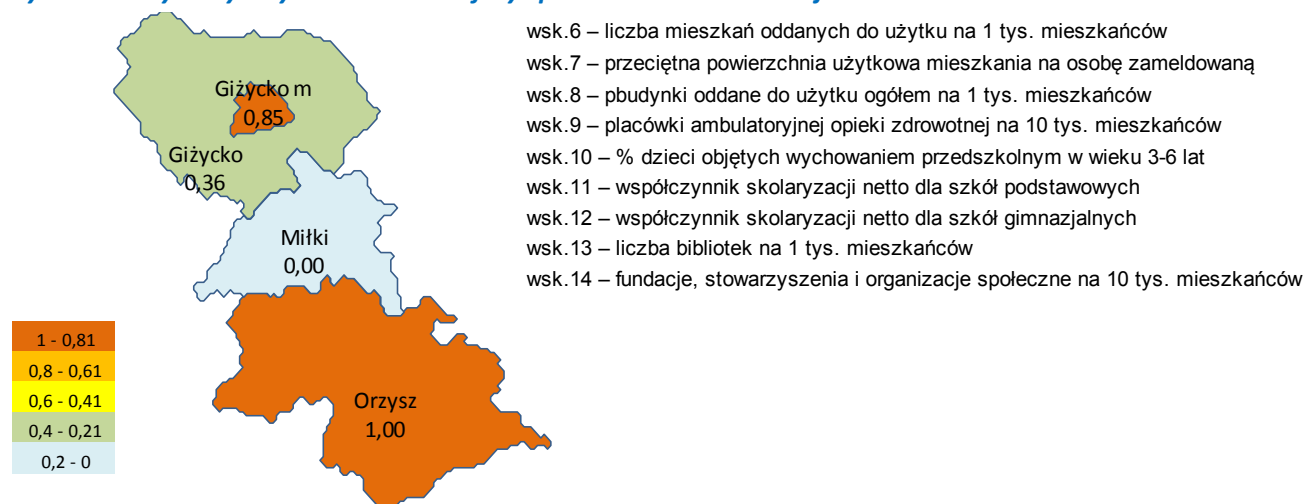

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA - PODSUMOWANIE

Rysunek 4. Syntetyczny wskaźnik dla sfery społeczno-ekonomicznej w skali 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery społeczno-ekonomicznej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 osiągnął najwyższą wartość w gminie Orzysz (1,0), zaś najniższą w gminie Miłki (0,0). Najkoszytniejsze warunki mieszkaniowe posiadały obszary wiejskie, tj. gminy Giżycko i Miłki. Gmina Miłki wyróżniała się najsłabszą dynamiką związaną z budownictwem. Gmina Giżycko posiadała najniższą wartość współczynnika skolaryzacji. Miasto Giżycko było miejscem edukacji na poziomie szkół podstawowych dla znacznej części uczniów, będących mieszkańcami gminy Giżycko. Gmina Giżycko, na swoim obszarze, posiadała najmniejszą liczbę placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Można przypuszczać, że mała liczba placówek amulATORYJENEJ opieki zdrowotnej w gminie Giżycko wynikała z faktu ich lokalizacji na obszarze miasta Giżycko. Gmina Miłki wyróżniała się na tle badanego obszaru niskim wskaźnikiem skolaryzacji dla szkół gimnazjalnych. Pod względem edukacji „samowystarczalna” wydawała się być gmina Orzysz. Niewątpliwie mocną stroną obszaru funkcjonalnego była aktywność społeczna. Najniższą aktywnością wyróżniała się gmina Giżycko, co może mieć związek z procesem migracji na obszar tej gminy „nowych mieszkańców”.

Tabela 26. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery społeczno-ekonomicznej

Gmina	wsk.6	wsk. wystandaryzowany	wsk.7	wsk. wystandaryzowany	wsk.8	wsk. wystandaryzowany	wsk.9	wsk. wystandaryzowany	wsk.10	wsk. wystandaryzowany	wsk.11	wsk. wystandaryzowany	wsk.12	wsk. wystandaryzowany	wsk.13	wsk. wystandaryzowany	wsk.14	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.	1,84	0,36	22,30	0,00	0,27	0,00	10,00	1,00	92,70	1,00	106,83	1,00	93,67	0,71	0,07	0,00	42,00	1,00	0,56	0,85
Giżycko	3,27	0,76	26,60	1,00	1,58	1,00	1,00	0,00	31,60	0,00	72,60	0,00	105,71	1,00	0,12	0,23	28,00	0,00	0,44	0,35
Miłki	0,52	0,00	25,00	0,63	0,78	0,39	3,00	0,22	46,60	0,25	91,34	0,55	64,47	0,00	0,26	0,77	34,00	0,43	0,36	0,00
Orzysz	4,16	1,00	23,30	0,23	0,96	0,53	6,00	0,56	54,80	0,38	90,03	0,51	93,18	0,70	0,32	1,00	35,00	0,50	0,60	1,00

OF max	4,16	OF max	26,60	OF max	1,58	OF max	10,00	OF max	92,70	OF max	106,83	OF max	105,71	OF max	0,32	OF max	42,00	OF max	0,60
OF min	0,52	OF min	22,30	OF min	0,27	OF min	1,00	OF min	31,60	OF min	72,60	OF min	64,47	OF min	0,07	OF min	28,00	OF min	0,36

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA GOSPODARCZA

Tabela 27 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery gospodarczej

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
15	Poziom rozwoju gospodarczego wyrażony dochodami gmin	Określenie rozwoju gospodarczego obszarów na podstawie dochodów gmin	Dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca
16	Warunki do aktywności gospodarczej	Określenie obszarów o lepszych lub gorszych warunkach do aktywności gospodarczej	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
17	Poziom indywidualnej działalności gospodarczej	Poziom indywidualnej działalności gospodarczej	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców
18	Efektywność wykorzystania zasobów pracy	Identyfikacja obszarów z lepszym lub gorszym wykorzystaniem zasobów pracy	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (destymulanta)
19	Poziom wydatków i inwestycji	Określenie obszarów o większym i mniejszym poziomie wydatków i inwestycji	Wydatki gmin na 1 mieszkańca
20			Stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca
21			Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

DOCHODY WŁASNE GMIN OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA

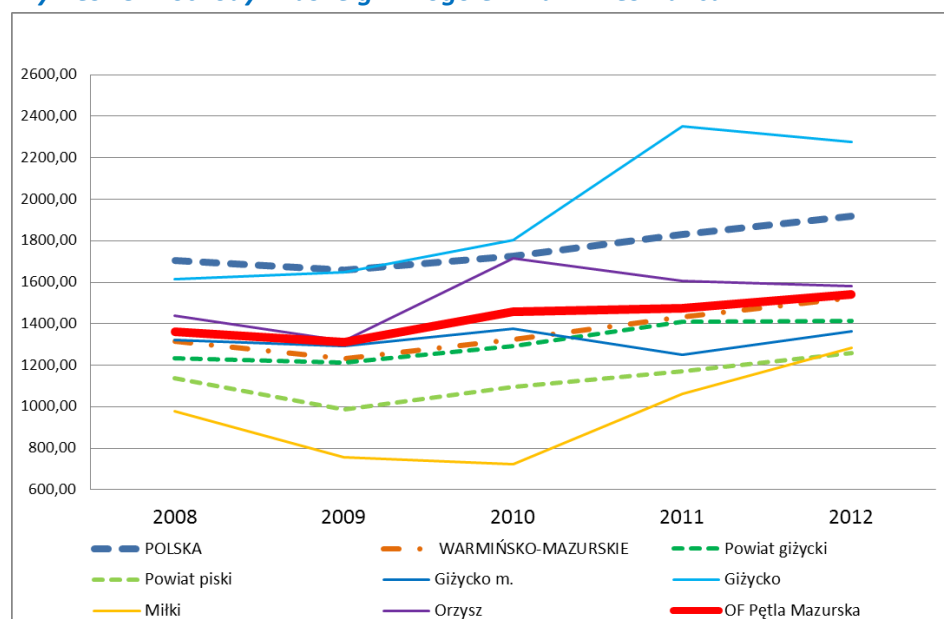
Tabela 28. Dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	dochody własne na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	1706,98	1658,67	1727,78	1828,43	1918,59
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1313,92	1230,50	1323,71	1433,00	1525,94
Powiat giżycki	1234,73	1213,87	1293,26	1409,18	1413,65
Powiat piski	1136,76	985,77	1097,48	1170,12	1258,27
Giżycko m.	1321,57	1292,93	1376,41	1249,50	1365,73
Giżycko	1616,12	1648,19	1804,30	2351,74	2275,81
Miłki	977,24	755,96	723,19	1062,58	1283,60
Orzysz	1437,86	1316,06	1713,59	1607,52	1581,89
OF Pętla Mazurska	1362,90	1312,55	1455,81	1474,26	1542,96

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy poziom dochodów własnych na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Giżycko (2275,81 zł), a następnie w gminie Orzysz (1581,89 zł). Dochody własne Giżycka wynosiły 1365,73 zł, zaś gminy Miłki 1283,60 zł. Gminy obszaru funkcjonalnego odnotowały dochody własne, w przeliczeniu na mieszkańca, w wysokości 1542,96 zł. Była to wartość wyższa od gmin powiatu piskiego (1258,27 zł), giżyckiego (1413,65 zł) oraz woj. warmińsko-mazurskiego (1525,94 zł). Wartość wskaźnika dla kraju (1918,59 zł) była jednak znacznie wyższa. Zauważalne było spore rozwarstwienie wartości tego wskaźnika w obszarze funkcjonalnym, w szczególności pomiędzy sąsiadującymi gminami Giżycko oraz Miłki.

Wykres 15. Dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON NA 10 000 MIESZKAŃCÓW

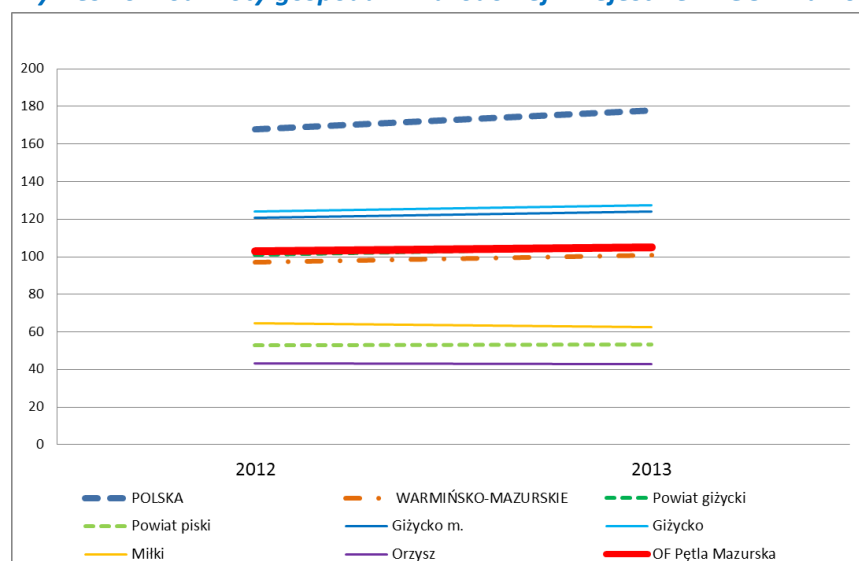
Tabela 29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	podmioty GN w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	
	2012	2013
	jed.gosp.	jed.gosp.
POLSKA	167,65	177,71
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	97,17	100,81
Powiat giżycki	100,93	104,83
Powiat piski	53,02	53,44
Giżycko m.	120,95	124,22
Giżycko	123,97	127,33
Miłki	64,50	62,47
Orzysz	43,27	42,67
OF Pętla Mazurska	102,92	105,23

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 10 000 mieszkańców, odnotowano w gminie Giżycko (127,33). Podobną wartość wskaźnika odnotowano w Giżycku (124,22). W gminach Miłki (62,47) oraz Orzysz (42,67) liczba podmiotów gospodarczych była zdecydowanie niższa od danych dla gminy Giżycko i miasta Giżycka. Żadna z badanych gmin nie osiągnęła wartości średniej dla kraju (177,71). Obszar funkcjonalny wykazywał się znacznym rozwarstwieniem wartości tego wskaźnika. Potencjał gospodarczy całego obszaru funkcjonalnego skupiał się na obszarze miasta Giżycka i sąsiadującej z nim gminy wiejskiej Giżycko.

Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

LICZBA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 MIESZKAŃCÓW

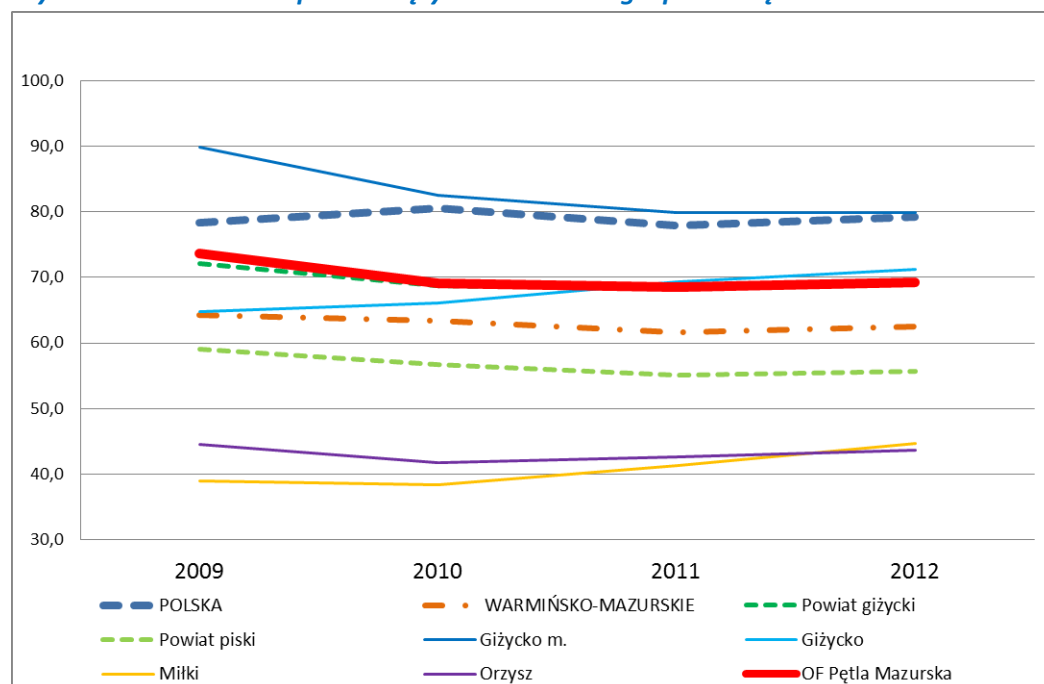
Tabela 30. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	osoby prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. ludności			
	2009	2010	2011	2012
	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.
POLSKA	78,3	80,5	77,9	79,2
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	64,2	63,4	61,6	62,5
Powiat giżycki	72,1	68,7	68,4	69,0
Powiat piski	59,1	56,7	55,1	55,7
Giżycko m.	89,9	82,5	79,9	79,8
Giżycko	64,8	66,1	69,4	71,2
Miłki	39,0	38,4	41,4	44,7
Orzysz	44,6	41,8	42,7	43,7
OF Pętla Mazurska	73,7	69,0	68,5	69,2

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą liczbę osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w mieście Giżycku (79,8) oraz gminie Giżycko (71,2). Podobnie jak dla wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych, również wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą odnotował znaczne rozwarstwienie w obszarze funkcjonalnym. Zarówno gmina Orzysz (43,7), jak też gmina Miłki (44,7) notowały bardzo niskie wartości tego wskaźnika.

Wykres 17. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM

Tabela 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

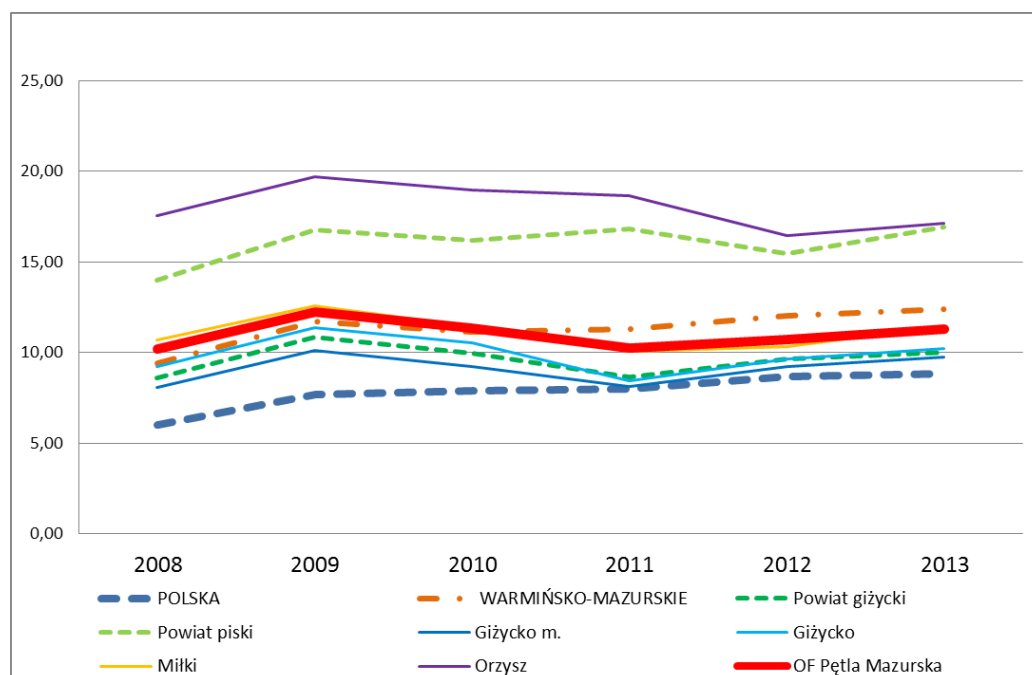
Jednostka terytorialna	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%	%	%
POLSKA	5,99	7,69	7,87	8,01	8,68	8,84
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9,42	11,74	11,14	11,32	12,01	12,38
Powiat giżycki	8,63	10,83	9,96	8,64	9,63	10,02
Powiat piski	13,98	16,78	16,20	16,83	15,46	16,91
Giżycko m.	8,06	10,13	9,23	8,15	9,25	9,75
Giżycko	9,25	11,38	10,55	8,47	9,68	10,23
Miłki	10,69	12,59	11,41	10,08	10,33	11,49
Orzysz	17,56	19,72	18,96	18,67	16,48	17,15
OF Pętla Mazurska	10,18	12,26	11,38	10,25	10,71	11,32

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższą wartość wskaźnika bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w gminie Orzysz (17,15%). Na przestrzeni badanych lat poziom bezrobocia w gminie Orzysz nie uległ zmianie. W pozostałych gminach wskaźnik ten systematycznie malał. Największy spadek odnotowano w gminach Giżycko (4,3%) oraz Miłki (3,8%). W 2013 bezrobocie w tych gminach wynosiło, w gminie Giżycko 10,23%, w gminie Miłki 11,49% i było niższe od średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego (12,38%). Najniższy poziom bezrobocia odnotowano w Giżycku (9,75%). Wszystkie gminy osiągnęły wyższą wartość tego wskaźnika od średniej dla kraju (8,84%).

Wykres 18. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WYDATKI GMIN NA 1 MIESZKAŃCA

Tabela 32. Wydatki gmin na 1 mieszkańca

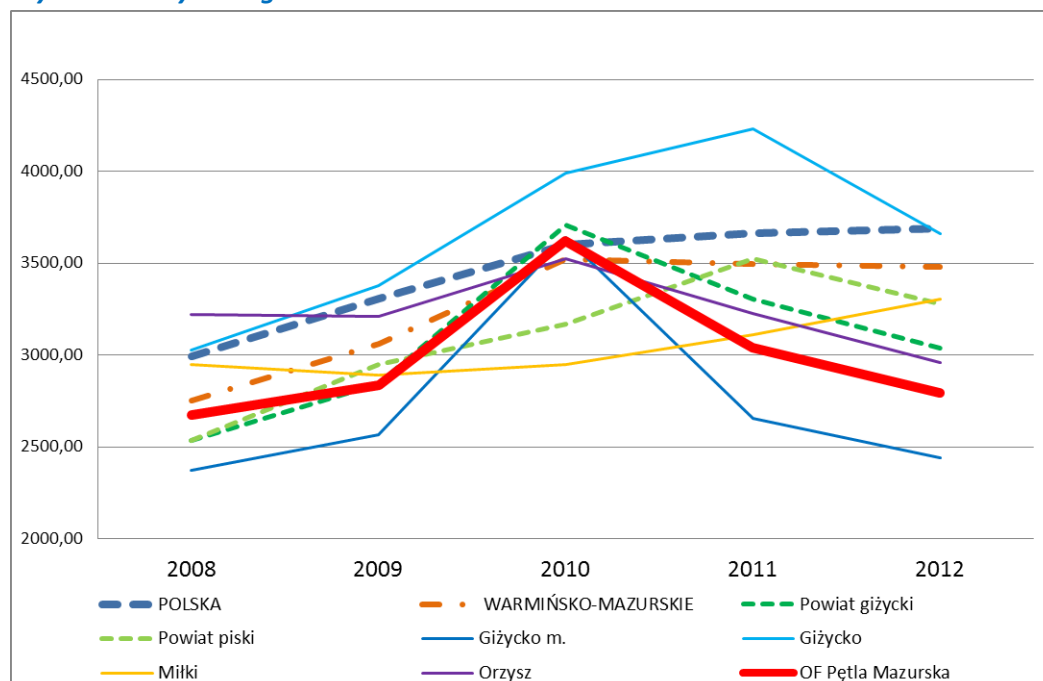
Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	wydatki gmin ogółem na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	2992,58	3307,80	3600,90	3665,02	3690,84
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2754,14	3059,48	3523,20	3497,25	3480,12
Powiat giżycki	2537,68	2845,29	3709,39	3305,12	3038,97
Powiat piski	2533,67	2948,78	3171,64	3525,39	3279,39
Giżycko m.	2373,62	2568,58	3642,18	2656,44	2439,54
Giżycko	3027,72	3378,13	3991,58	4233,47	3658,63
Miłki	2947,62	2892,05	2946,97	3109,61	3306,51
Orzysz	3223,13	3210,04	3524,57	3225,70	2961,19
OF Pętla Mazurska	2677,09	2839,44	3621,71	3043,03	2792,97

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy poziom wydatków gmin na mieszkańca odnotowała gmina Giżycko (3658,63 zł) oraz Miłki (3306,51 zł). Niższe poziomy tego wskaźnika posiadały gminy Orzysz (2961,19 zł) oraz miasto Giżycko (2439,54 zł). Wartość wskaźnika dla badanego obszaru wyniosła 2792,97 zł i była niższa od wskaźników dla powiatów piskiego i giżyckiego (odpowiednio 3279,39 zł i 3038,97 zł), woj. warmińsko-mazurskiego (3480,12 zł) i dla kraju (3690,84 zł).

Wykres 19. Wydatki gmin na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

STOSUNEK DOCHODÓW DO WYDATKÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA

Tabela 33. Stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	57,04	50,14	47,98	49,89	51,98
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	47,71	40,22	37,57	40,98	43,85
Powiat giżycki	48,66	42,66	34,86	42,64	46,52
Powiat piski	44,87	33,43	34,60	33,19	38,37
Giżycko m.	55,68	50,34	37,79	47,04	55,98
Giżycko	53,38	48,79	45,20	55,55	62,20
Miłki	33,15	26,14	24,54	34,17	38,82
Orzysz	44,61	41,00	48,62	49,83	53,42
OF Pętla Mazurska	50,91	46,23	40,20	48,45	55,24

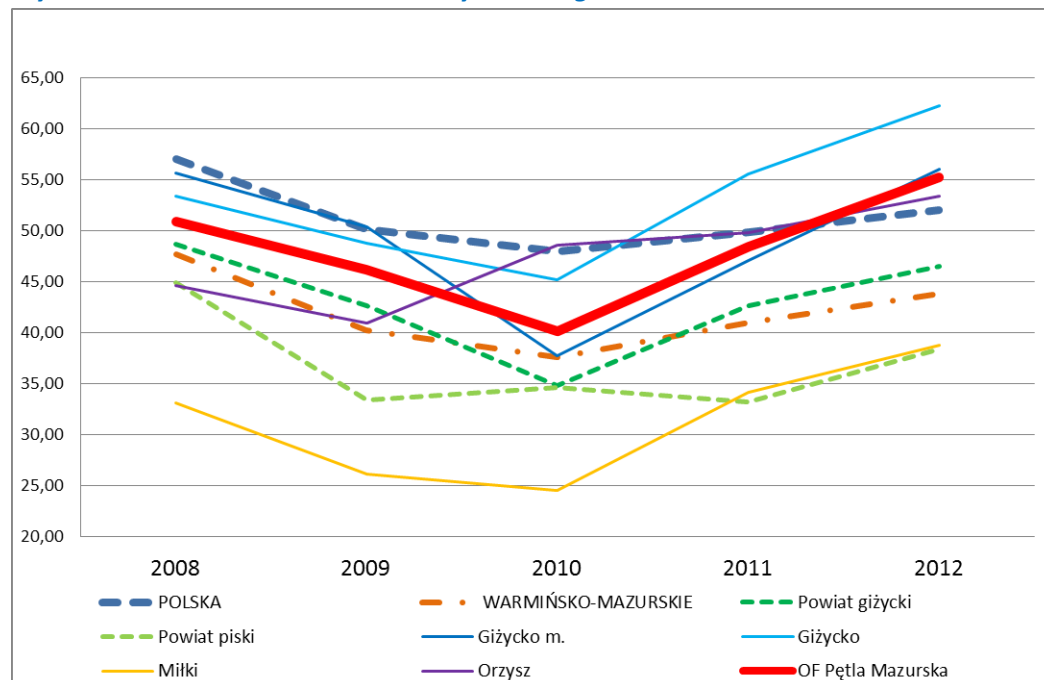
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy stosunek dochodów do wydatków na mieszkańca odnotowała gmina Giżycko (62,20%). Dla miasta Giżycka stosunek ten wyniósł 55,98%, zaś dla gminy Orzysz 53,42%. Najniższy poziom tego wskaźnika posiadała gmina Miłki (38,82%). Wartość wskaźnika dla badanego obszaru wynosiła

55,24% i była wyższa od wskaźników dla powiatów piskiego i giżyckiego (odpowiednio 38,37% i 46,52%), woj. warmińsko-mazurskiego (43,85%) i dla kraju (51,98%).

Wykres 20. Stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WYDATKI MAJĄTKOWE INWESTYCYJNE GMINY NA MIESZKAŃCA

Tabela 34. Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na mieszkańca

Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	621,15	729,90	840,60	785,90	673,73
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	454,49	604,99	930,18	790,94	592,28
Powiat giżycki	403,70	566,99	1254,26	803,82	420,86
Powiat piski	327,15	579,14	702,61	971,29	586,65
Giżycko m.	541,72	573,99	1566,85	471,21	132,01
Giżycko	453,17	713,70	661,62	1269,94	378,92
Miłki	266,70	101,41	225,65	290,14	198,79
Orzysz	555,47	632,58	940,24	577,98	213,75
OF Pętla Mazurska	509,73	571,14	1208,35	602,50	191,03

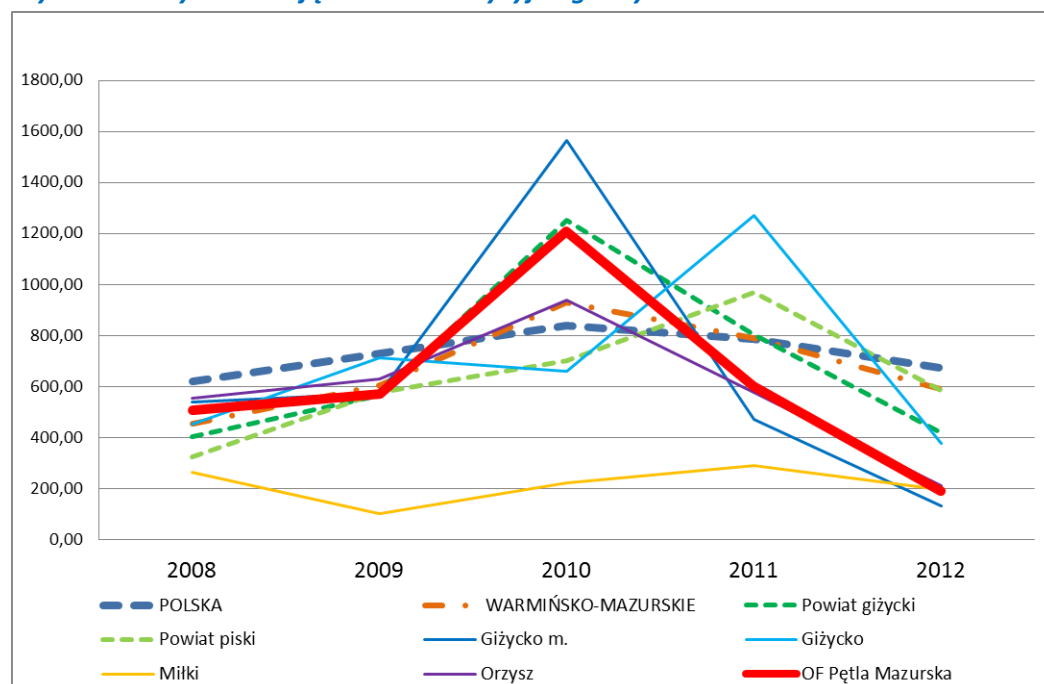
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wydatki majątkowe inwestycyjne w badanym obszarze wykazywały się znacznym zróżnicowaniem na przestrzeni lat. Najwyższe wartości osiągnęły w 2010 roku (1208,35 zł). Była to wartość przekraczająca średnią dla kraju i województwa. W tym czasie najwyższe wydatki notowano

w Giżycku (1566,85) i gminie Orzysz (940,24 zł). Na przestrzeni badanych lat 2008 – 2012 najniższe wydatki notowano w gminie Miłki (najwyższe w roku 2011 wynosiły zaledwie 290,14 zł, przy średniej dla kraju 785,90 zł). W roku 2012 odnotowano zdecydowanie najniższy poziom wydatków inwestycyjnych w badanym obszarze.

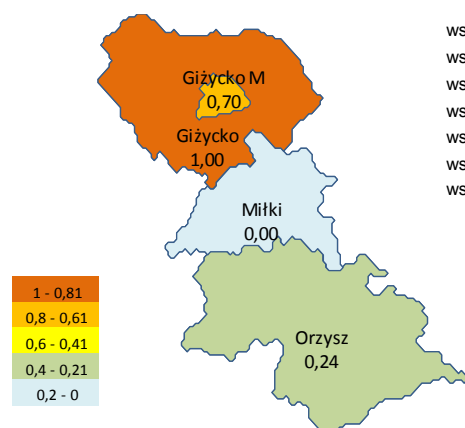
Wykres 21. Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA GOSPODARCZA – PODSUMOWANIE

Rysunek 5. Syntetyczny wskaźnik dla sfery demograficznej w skali 0-1

- wsk.15 – dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca
- wsk.16 – podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
- wsk.17 – liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. ludności
- wsk.18 – udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
- wsk.19 – wydatki gmin na 1 mieszkańca
- wsk.20 – stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca
- wsk.21 – wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery gospodarczej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższą wartość osiągnął w gminie Giżycko. Gmina Miłki oraz Orzysz osiągnęły niższe wartości tego wskaźnika, co sugeruje, że potencjał gospodarczy skupiał się w Giżycku oraz w gminie Giżycko. Gminę Giżycko wyróżniał najwyższy poziom dochodów własnych. Podmioty gospodarcze oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą zlokalizowane były w Giżycku oraz w gminie Giżycko. Najwyższy poziom bezrobocia, który przewyższał średnią dla kraju, odnotowano w gminie Orzysz. W badanym okresie, od 2008 roku, jedynie w gminie Orzysz nie odnotowano spadku bezrobocia. Gmina Giżycko oraz miasto Giżycko posiadały korzystniejszy stosunek dochodów do wydatków. Oznacza to, że gmina Miłki oraz Orzysz uzależnione były w większym stopniu od pomocy centralnej. Najniższe wydatki majątkowe inwestycyjne zaobserwowano w gminie Miłki.

Tabela 35. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery gospodarczej

Gmina	wsk.15	wsk. wystandaryzowany	wsk.16	wsk. wystandaryzowany	wsk.17	wsk. wystandaryzowany	wsk.18	wsk. Wystandaryzowany (destymulanta)	wsk.19	wsk. wystandaryzowany	wsk.20	wsk. wystandaryzowany	wsk.21	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.	1321,23	0,37	124,22	0,96	79,82	1,00	9,75	1,00	2736,07	0,00	49,36	0,83	657,16	0,92	0,73	0,70
Giżycko	1939,23	1,00	127,33	1,00	71,21	0,76	10,23	0,94	3657,91	1,00	53,03	1,00	695,47	1,00	0,96	1,00
Miłki	960,51	0,00	62,47	0,23	44,73	0,03	11,49	0,76	3040,55	0,33	31,36	0,00	216,54	0,00	0,19	0,00
Orzysz	1531,38	0,58	42,67	0,00	43,69	0,00	17,15	0,00	3228,93	0,53	47,50	0,74	584,00	0,77	0,38	0,24

OF max	1939,23	OF max	127,33	OF max	79,82	OF max	17,15	OF max	3657,91	OF max	53,03	OF max	695,47	OF max	0,96	
OF min	960,51	OF min	42,67	OF min	43,69	OF min	9,75	OF min	2736,07	OF min	31,36	OF min	216,54	OF min	0,19	

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Tabela 36 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery środowiska naturalnego

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
22	Walory środowiska naturalnego	Wyodrębnienie obszarów zróżnicowanych pod względem powierzchni prawnie chronionych	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gminy ogółem
23		Wyodrębnienie obszarów o różnym stopniu lesistości	Powierzchnia obszarów leśnych w powierzchni ogółem (lesistość)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

UDZIAŁ OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH W POWIERZCHNI GMINY OGÓŁEM

Tabela 37. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gminy ogółem

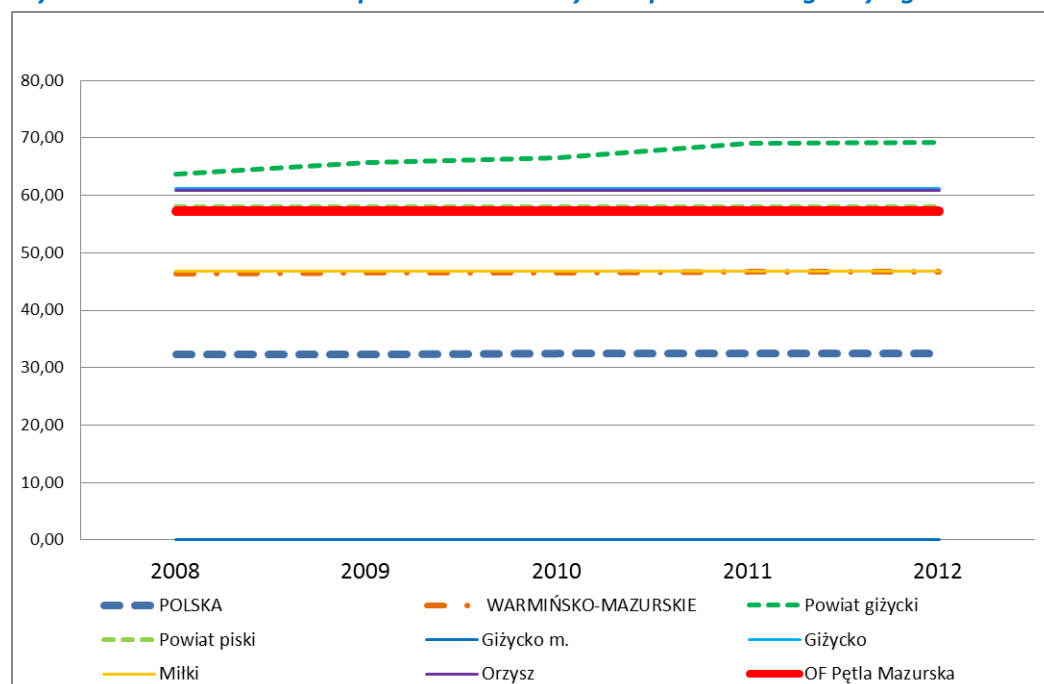
Jednostka terytorialna	udział obszarów prawnie chronionych do powierzchni gmin ogółem				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	32,31	32,31	32,44	32,46	32,46
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	46,31	46,47	46,59	46,72	46,72
Powiat giżycki	63,77	65,76	66,54	69,12	69,15
Powiat piski	57,95	57,95	57,98	57,98	57,98
Giżycko m.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Giżycko	61,25	61,25	61,25	61,25	61,25
Miłki	46,86	46,86	46,86	46,86	46,86
Orzysz	60,90	60,90	60,90	60,90	60,90
OF Pętla Mazurska	57,18	57,18	57,18	57,18	57,18

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy udział obszarów prawnie chronionych do powierzchni ogółem posiadała gmina Giżycko (61,25%) oraz Orzysz (60,90%). Wskaźnik ten był wysoki także w gminie Miłki (46,86%). Miasto Giżycko nie posiadało takich obszarów. Dla całego obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” udział obszar prawnie chronionych wynosił 57,18%. Była to wartość znacznie wyższa od danych dla kraju (32,46%) oraz od województwa (46,72%)

Wykres 22. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gminy ogółem

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

POWIERZCHNIA OBSZARÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI OGÓŁEM (LESISTOŚĆ)

Tabela 38. Powierzchnia obszarów leśnych w powierzchni ogółem (lesistość)

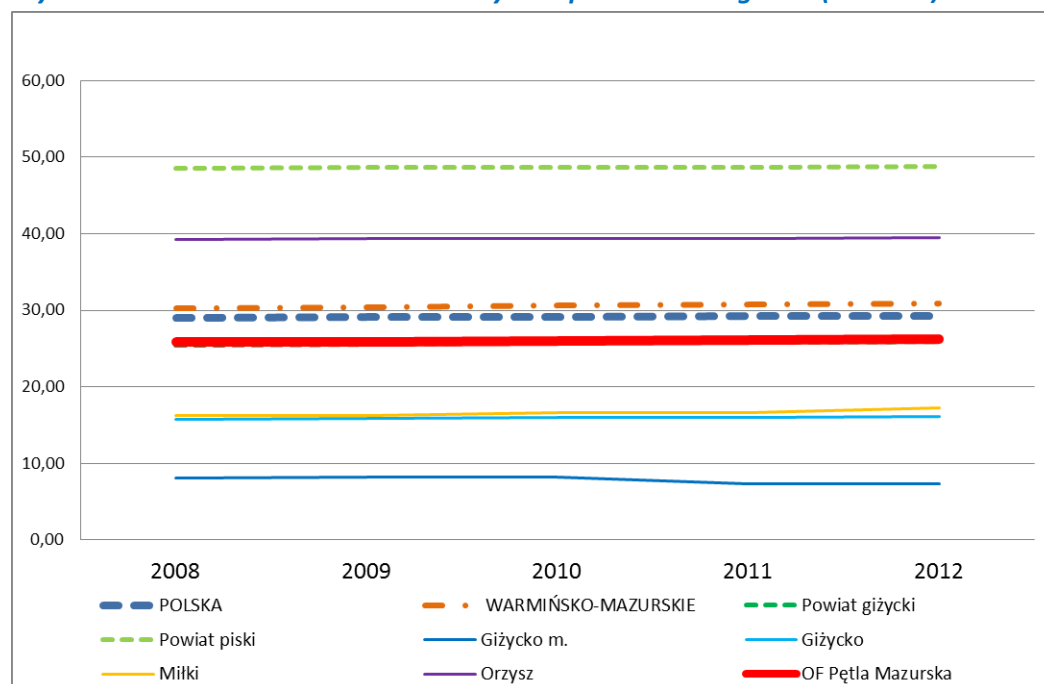
Jednostka terytorialna	powierzchnia lasów do powierzchni gmin ogółem				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	29,00	29,07	29,17	29,24	29,31
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	30,31	30,42	30,64	30,76	30,86
Powiat giżycki	25,39	25,60	25,79	25,83	25,95
Powiat piski	48,51	48,61	48,63	48,68	48,73
Giżycko m.	8,15	8,22	8,23	7,39	7,39
Giżycko	15,70	15,85	15,97	16,03	16,08
Miłki	16,26	16,27	16,60	16,68	17,28
Orzysz	39,22	39,33	39,36	39,42	39,49
OF Pętla Mazurska	25,82	25,92	26,04	26,09	26,26

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy udział procentowy obszarów leśnych w powierzchni ogółem gminy zanotowano w gminie Orzysz (39,49%), najniższy w mieście Giżycko (7,39%). Lesistość obszaru funkcjonalnego była niższa od woj. warmińsko-mazurskiego (30,86%) oraz kraju (29,31%).

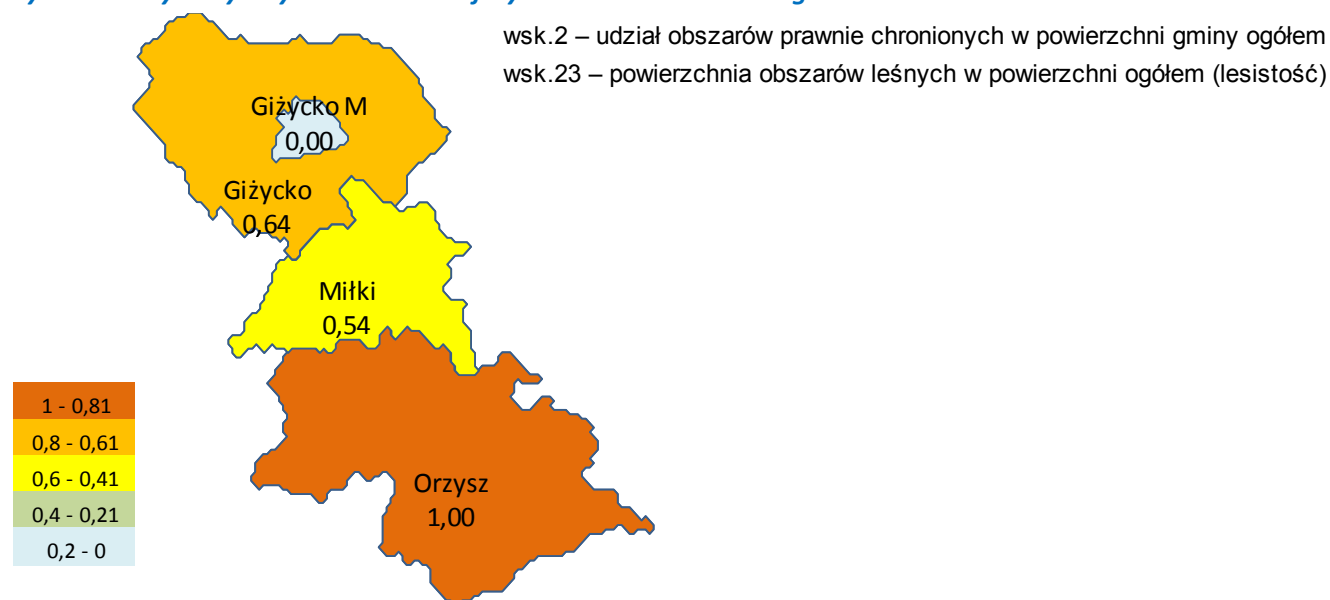
Wykres 23. Powierzchnia obszarów leśnych w powierzchni ogółem (lesistość)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA ŚRODOWISKA NATURALNEGO- PODSUMOWANIE

Rysunek 6. Syntetyczny wskaźnik dla sfery środowiska naturalnego w skali 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery przyrodniczej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższą wartość osiągnął w gminie Orzysz. Gmina Giżycko (0,64) oraz gmina Miłki (0,54) wykazały się podobną wartością tego wskaźnika. Gminę Orzysz oraz gminę Miłki charakteryzował

bardzo wysoki udziału obszarów objętych ochroną. Gmina Orzysz posiadała największą lesistość z pośród badanych gmin. Ze względu na brak obszarów objętych ochroną oraz niską lesistość, najniższą wartość wskaźnika zanotowało miasto Giżycko.

Tabela 39. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery środowiska naturalnego

Gmina	wsk.22	wsk. wystandaryzowany	wsk.23	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.	0,00	0,00	7,39	0,00	0,00	0,00
Giżycko	61,25	1,00	16,08	0,27	0,64	0,64
Miłki	46,86	0,76	17,28	0,31	0,54	0,54
Orzysz	60,90	0,99	39,49	1,00	1,00	1,00

OF max	61,25	OF max	39,49	OF max	1,00
OF min	0,00	OF min	7,39	OF min	0,00

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA TURYSTYCZNA

Tabela 40 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery turystyki

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
24	Infrastruktura turystyczna	Wyodrębnienie obszarów o różnym stopniu rozwinięcia infrastruktury turystycznej	Liczba noclegów udzielonych w gminie na 1 mieszkańca
25			Liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców
26	Atrakcje turystyczne	Wyodrębnienie obszarów zróżnicowanych pod względem udziału atrakcji turystycznych	Pomniki przyrody na 1 km ² powierzchni
27			Ścieżki rowerowe (km) na 10 000 mieszkańców
30a			Ilość portów na 1000 ha powierzchni jezior

28	Inwestycje na cele turystyczne, w tym na ochronę dziedzictwa kulturowego	Wyodrębnienie obszarów zróżnicowanych pod względem poziomu inwestycji na cele turystyczne	Wydatki gmin na cele turystyczne na 1 mieszkańca
29			Wydatki gmin na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca
30	Dochody z tytułu ochrony dziedzictwa kulturowego i turystyki	Wyodrębnienie obszarów zróżnicowanych pod względem dochodów z tytułu ochrony dziedzictwa kulturowego i turystyki	Dochody gminy z dziedziny ochrony dziedzictwa kulturowego na 1 mieszkańca
30b			Dochody gminy z tytułu turystyki na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

LICZBA NOCLEGÓW UDZIELONYCH W GMINIE NA 1 MIESZKAŃCA.

Tabela 41. Liczba noclegów udzielonych w gminie na 1 mieszkańca

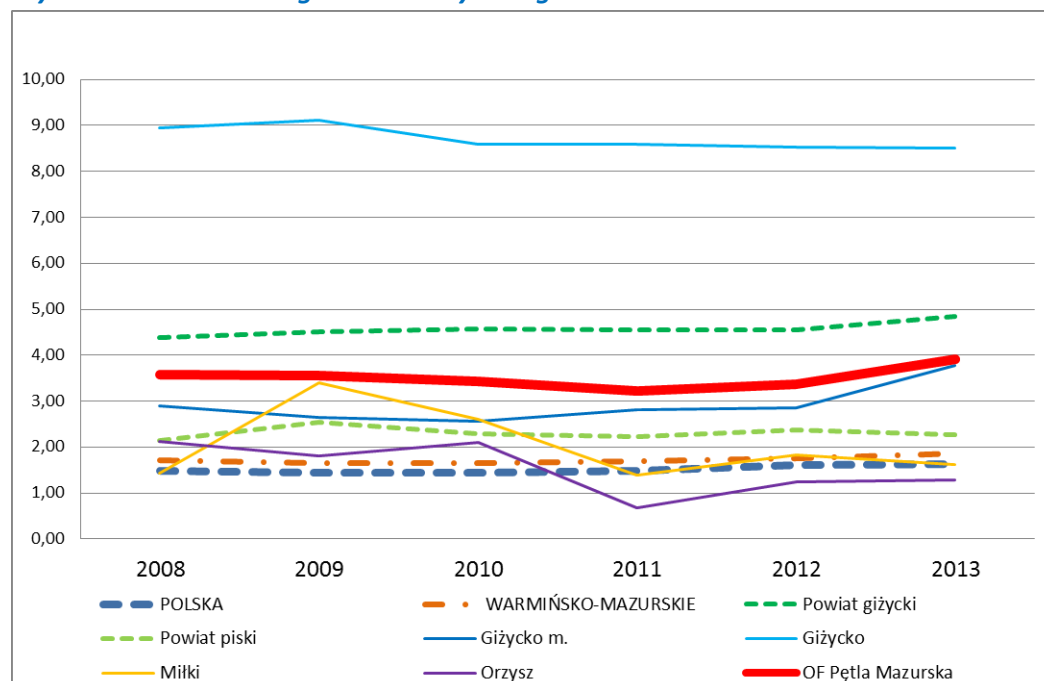
Jednostka terytorialna	liczba udzielonych noclegów					
	na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	msc	msc	msc	msc	msc	msc
POLSKA	1,49	1,44	1,45	1,48	1,61	1,64
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,72	1,66	1,66	1,70	1,76	1,86
Powiat giżycki	4,38	4,52	4,57	4,54	4,55	4,85
Powiat piski	2,13	2,55	2,30	2,22	2,37	2,27
Giżycko m.	2,89	2,64	2,57	2,82	2,85	3,78
Giżycko	8,94	9,11	8,60	8,60	8,52	8,50
Miłki	1,43	3,41	2,61	1,40	1,83	1,62
Orzysz	2,12	1,81	2,10	0,67	1,25	1,29
OF Pętla Mazurska	3,58	3,56	3,42	3,23	3,37	3,92

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższą liczbę udzielonych noclegów w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Giżycko (8,50). Wartość ta znacznie przewyższała dane dla pozostałych gmin, tj. miasta Giżycka (3,78), Miłki (1,62) oraz Orzysz (1,29). Średnia wartość tego wskaźnika dla obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” wynosiła 3,92 i była niższa od wartości dla powiatu giżyckiego (4,85), ale wyższa od średnich dla powiatu piskiego (2,27), woj. warmińsko-mazurskiego (1,86) oraz kraju (1,64).

Wykres 24. Liczba noclegów udzielonych w gminie na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Tabela 42. Liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	miejsc noclegowe ogółem					
	na 1 tys. mieszkańców					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	msc	msc	msc	msc	msc	msc
POLSKA	15,65	15,89	15,83	15,73	17,53	17,65
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	27,14	26,88	25,95	26,03	27,18	28,18
Powiat giżycki	82,03	72,82	81,89	76,47	84,01	81,68
Powiat piski	46,52	53,00	54,91	53,31	57,98	54,72
Giżycko m.	52,76	35,45	45,98	42,36	46,72	44,14
Giżycko	221,51	173,69	196,53	175,61	189,27	215,74
Miłki	27,65	56,62	38,71	38,90	44,38	26,55
Orzysz	46,99	36,18	47,83	27,32	49,39	41,39
OF Pętla Mazurska	75,96	58,94	69,10	60,23	69,54	69,85

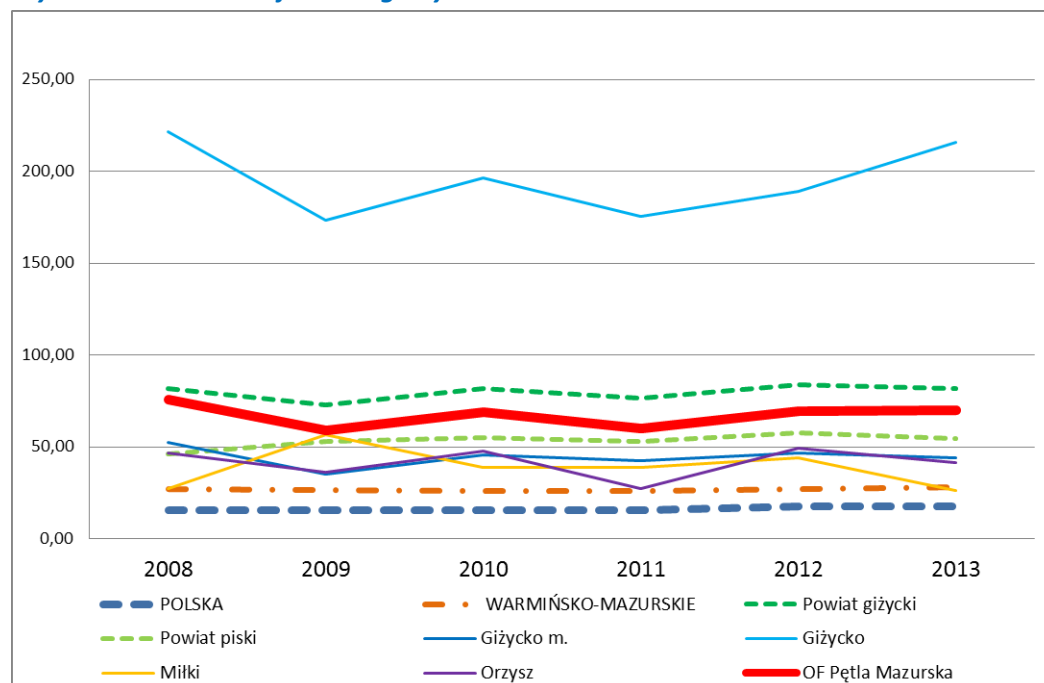
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Tak jak w przypadku wskaźnika udzielonych noclegów, tak i w przypadku liczby miejsc noclegowych, najwyższe wartości odnotowano w gminie Giżycko (215,74). Pozostałe gminy charakteryzowały się niższymi wartościami – miasto Giżycko (44,14), gmina Orzysz (41,39), gmina Miłki (26,55). Wskaźnik wyliczony dla badanego obszaru funkcjonalnego wynosił 69,85 i był niższy od powiatu giżyckiego

(81,68) lecz wyższy od wskaźników dla powiatu piskiego (54,72), woj. warmińsko-mazurskiego (28,18) i kraju (17,65).

Wykres 25. Liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

POMNIKI PRZYRODY NA 1 KM² POWIERZCHNI

Tabela 43. Pomniki przyrody na 1 km² powierzchni

Jednostka terytorialna	pomniki przyrody ogółem				
	2008	2009	2010	2011	2012
	szt./km ²	szt./km ²	szt./km ²	szt./km ²	szt./km ²
POLSKA	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34
Powiat giżycki	0,59	0,53	0,52	0,52	0,52
Powiat piski	0,15	0,15	0,16	0,16	0,16
Giżycko m.	70,99	68,64	68,58	76,33	76,33
Giżycko	0,60	0,60	0,59	0,59	0,59
Miłki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Orzysz	0,18	0,18	0,17	0,17	0,17
OF Pętla Mazurska	0,62	0,60	0,60	0,60	0,60

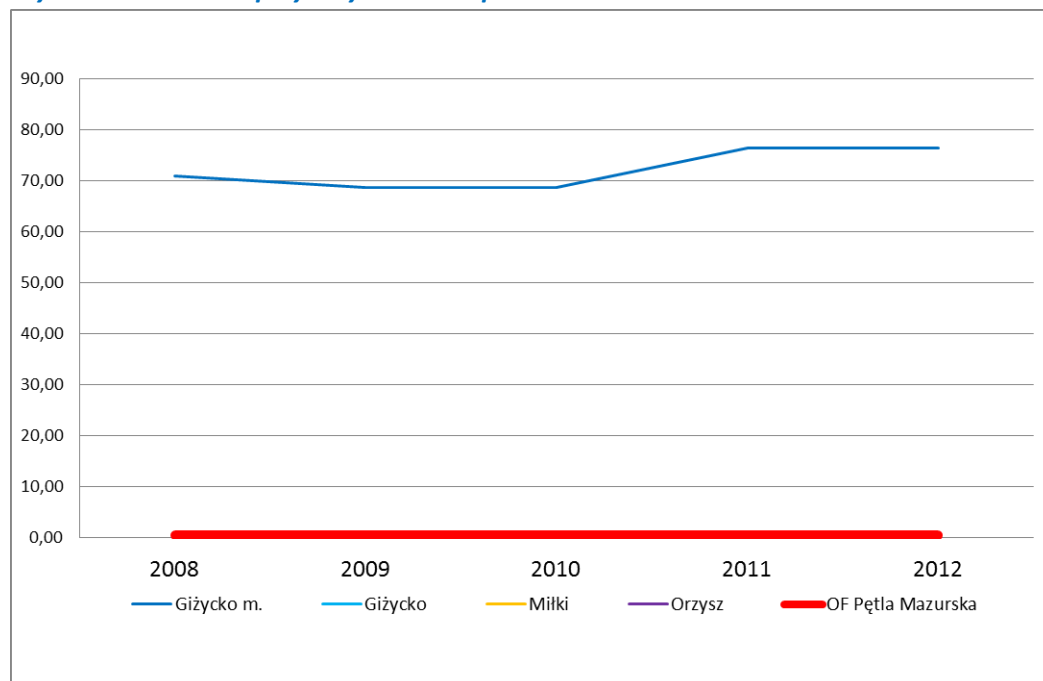
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą ilość pomników przyrody przypadającą na 1 km² powierzchni posiadało miasto Giżycko (76,33). Wartość ta przewyższała średnie powiatu giżyckiego i piskiego (odpowiednio 0,52 i 0,16) oraz

woj. warmińsko-mazurskiego (0,34) i kraju (0,40). Wśród pozostałych gmin, zanotowano znacznie niższe wartości, tj. w gminie Giżycko (0,59), Orzysz (0,17) i Miłki (0,00). Cały obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” posiadał wskaźnik na poziomie 0,60 i był wyższy od średnich analizowanych powiatów, województwa oraz kraju.

Wykres 26. Pomniki przyrody na 1 km² powierzchni

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

ŚCIEŻKI ROWEROWE (KM) NA 10 000 MIESZKAŃCÓW

Tabela 44. Ścieżki rowerowe (km) na 10 000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności	
	2011	2012
	km	km
POLSKA	1,5	1,8
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,5	1,7
Powiat giżycki	1,4	1,4
Powiat piski	7,2	7,4
Giżycko m.	2,2	2,3
Giżycko	1,1	1,1
Miłki	0,0	0,0
Orzysz	3,9	5,2
OF Pętla Mazurska	2,2	2,5

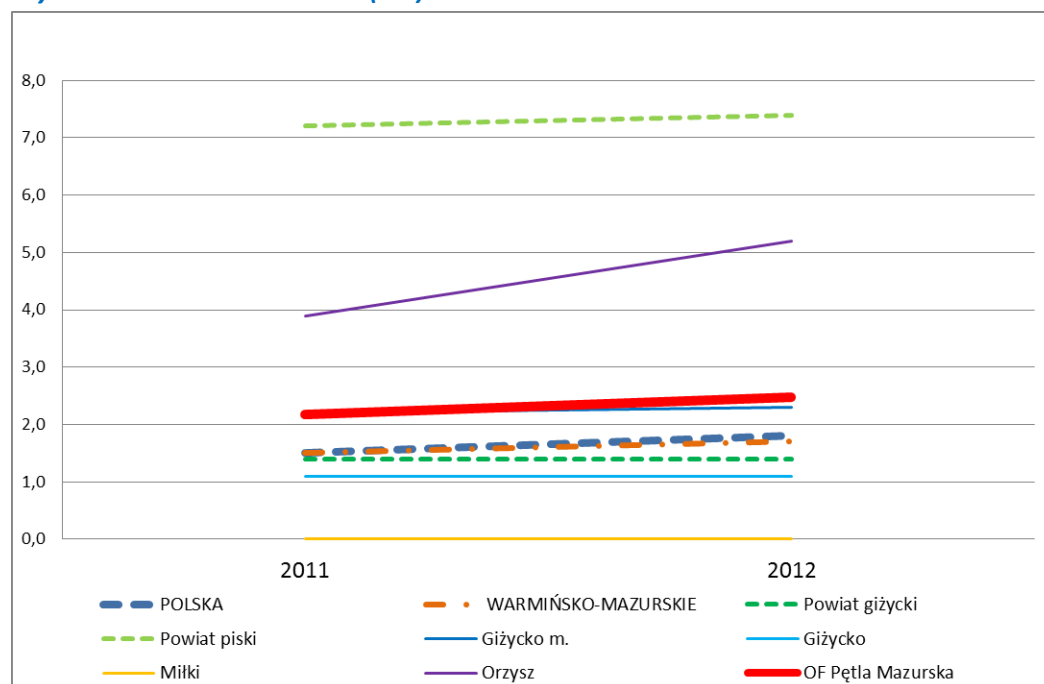
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Orzysz (5,2). Tylko w przypadku tej gminy można było zaobserwować wyraźny jego wzrost na przestrzeni lat 2001-2012. Miasto Giżycko posiadało wskaźnik na poziomie 2,3, a gmina Giżycko 1,1. Według danych GUS za te lata, gmina Miłki wykazała w statystyce tej kategorii wartość zerową. Dla badanego obszaru funkcjonalnego wskaźnik ten wyniósł 2,5 i był niższy od wartości dla powiatu piskiego (7,4), ale wyższy od not dla powiatu giżyckiego (1,4), woj. warmińsko-mazurskiego (1,7) i dla kraju (1,8).

Wykres 27. Ścieżki rowerowe (km) na 10 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WYDATKI GMIN NA CELE TURYSTYCZNE NA 1 MIESZKAŃCA

Tabela 45. Wydatki gmin na cele turystyczne na 1 mieszkańca

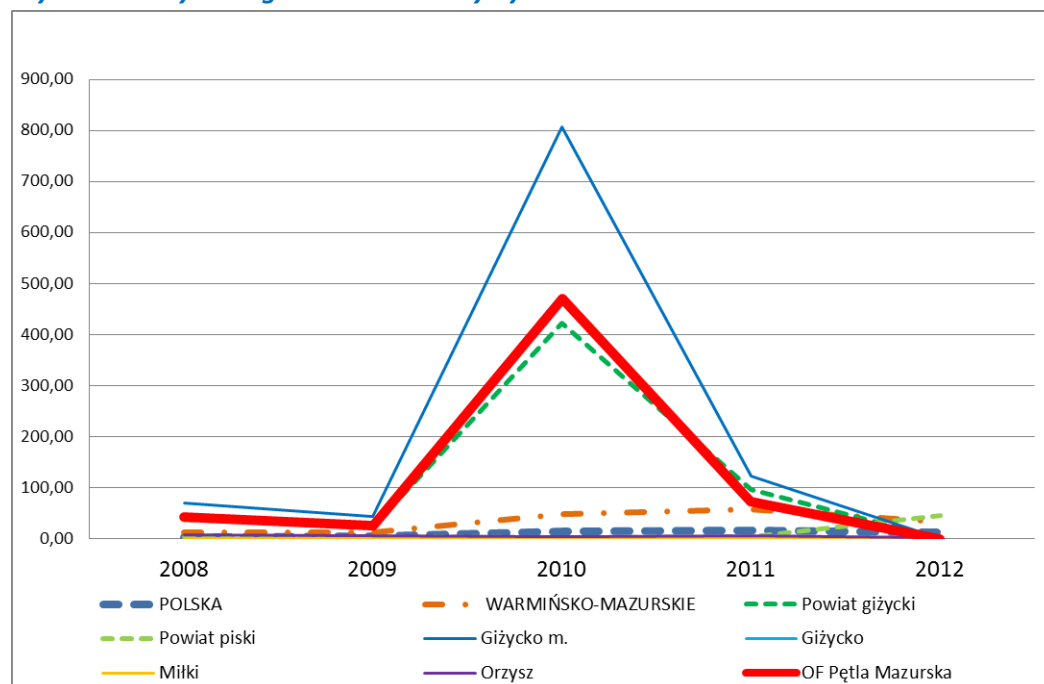
Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	wydatki na cele turystyczne na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	4,24	6,34	15,74	16,32	12,98
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	13,52	12,71	49,65	57,84	33,80
Powiat giżycki	38,05	23,86	422,23	96,50	1,23
Powiat piski	3,34	3,81	3,41	4,85	46,58
Giżycko m.	71,20	43,89	807,29	122,63	0,00
Giżycko	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miłki	0,35	0,52	0,00	0,00	2,12
Orzysz	7,63	5,65	4,74	6,59	2,16
OF Pętla Mazurska	42,93	26,61	471,77	72,73	0,56

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższe wydatki na cele turystyczne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano na przestrzeni badanego okresu w Giżycku. Najwyższe wydatki zanotowano w 2010 roku (807,29 zł) i była to wartość wyższa od średnich dla kraju i województwa. Wydatki na cele turystyczne w gminach Miłki oraz Giżycko oscylowały wokół zera. Wydatki na ten cel w gminie Orzysz również były niskie, niższe od średniej dla kraju.

Wykres 28. Wydatki gmina na cele turystyczne na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

WYDATKI GMIN NA OCHRONĘ DZIEDZICTWA NARODOWEGO I KULTURY NA
1 MIESZKAŃCA

Tabela 46. Wydatki gmin na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca

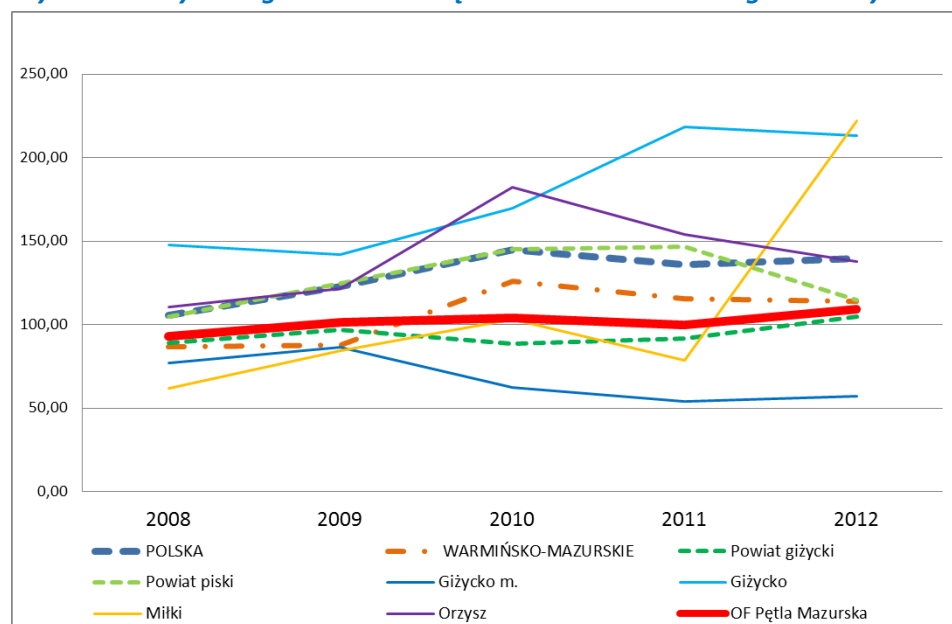
Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	105,88	122,80	144,71	136,16	139,45
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	86,71	87,70	125,97	115,61	114,23
Powiat giżycki	89,37	97,07	88,68	91,74	104,84
Powiat piski	104,97	124,72	145,16	146,90	114,71
Giżycko m.	76,90	86,56	62,25	53,88	57,21
Giżycko	147,77	141,99	169,57	218,57	213,37
Miłki	61,77	84,38	103,33	78,68	222,04
Orzysz	110,81	121,64	182,51	154,29	138,01
OF Pętla Mazurska	93,08	101,63	104,35	100,10	109,09

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największe wydatki na ochronę dziedzictwa narodowego i kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w 2012 roku w gminie Miłki (222,04 zł) oraz w gminie Giżycko (213,37 zł). Gmina Orzysz zanotowała niższą wartość tego wskaźnika (138,01 zł). Najniższe wydatki w tym zakresie były udziałem miasta Giżycka (57,21 zł). Średnia wartość tych wydatków wyliczona dla obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” wyniosła 109,09 zł i była wyższa od wartości dla powiatu giżyckiego (104,84 zł), ale niższa od wartości dla powiatu piskiego (114,71 zł), woj. warmińsko-mazurskiego (114,23 zł) oraz dla kraju (139,45 zł). W ujęciu całego badanego przedziału czasowego najwyższe wydatki na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury ponosiła gmina Giżycko.

Wykres 29. Wydatki gmin na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

DOCHODY GMINY Z DZIEDZINY OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO I KULTURY NA 1 MIESZKAŃCA

Tabela 47. Dochody gmin z dziedziny ochrony dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	dochody z kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	7,83	10,93	19,32	17,37	21,92
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9,49	2,85	19,33	16,49	17,04
Powiat giżycki	2,34	3,77	4,98	1,05	10,74
Powiat piski	0,67	4,38	2,14	10,06	9,34
Giżycko m.	4,32	7,25	6,18	1,85	2,53
Giżycko	0,64	0,00	12,66	0,00	31,30
Miłki	0,00	0,00	0,00	0,00	74,50
Orzysz	0,00	0,00	10,40	0,03	7,41
OF Pętla Mazurska	2,62	4,22	7,50	1,08	13,38

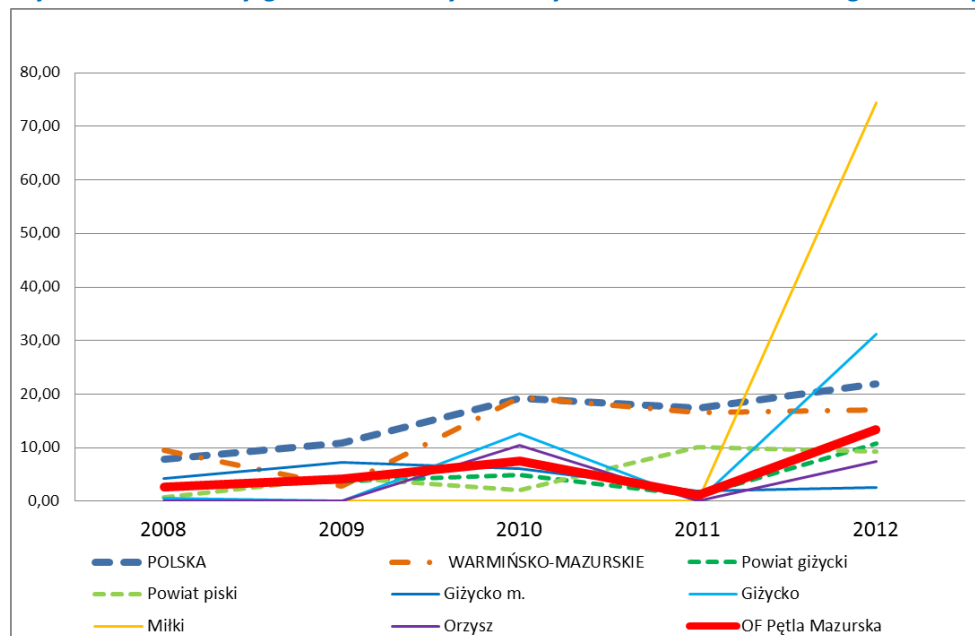
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Największy poziom dochodów z tytułu ochrony dziedzictwa narodowego i kultury w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w 2012 roku w gminie Miłki (74,50 zł). W gminie Giżycko wartość tego wskaźnika była prawie dwukrotnie niższa (31,30 zł). Gmina Orzysz (7,41 zł) oraz miasto Giżycko (2,53 zł) osiągnęły dużo niższe wartości. Wartość średnia dla badanego obszaru funkcjonalnego

wyniosła 13,38 zł i była wyższa od wartości dla powiatów piskiego i giżyckiego (odpowiednio 9,34 zł i 10,74 zł), lecz niższa od wartości woj. warmińsko-mazurskiego (17,04 zł) i kraju (21,92 zł).

Wykres 30. Dochody gmin z dziedziny ochrony dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

IŁOŚĆ PORTÓW NA 1000 HA POWIERZCHNI JEZIOR

Tabela 48. Ilość portów na 1000 ha powierzchni jezior

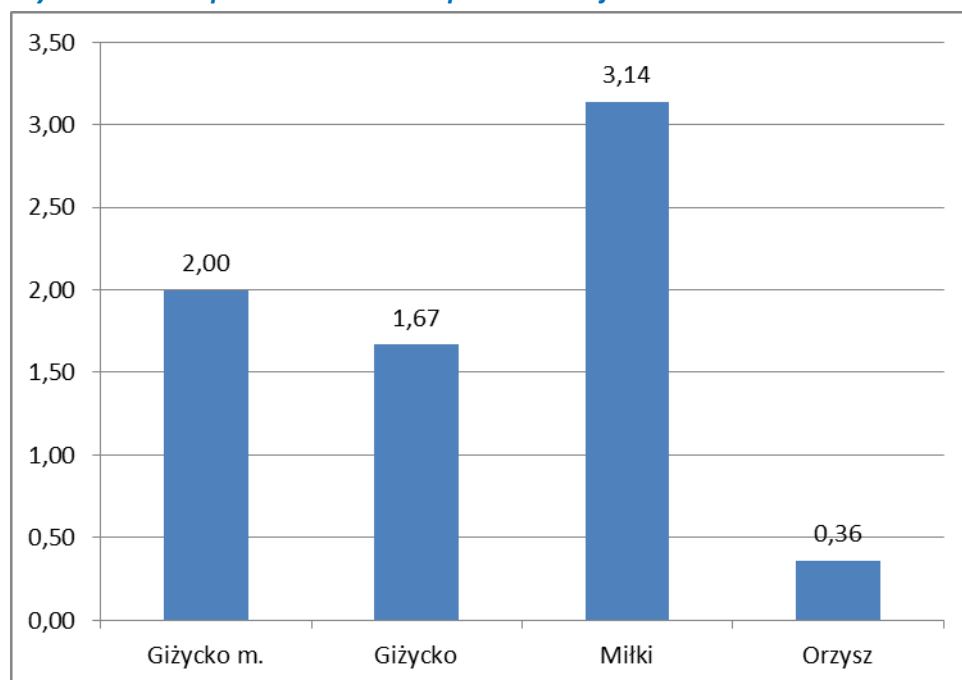
Gmina	Ilość portów na 1 tys. ha powierzchni jezior
Giżycko m.	2,00
Giżycko	1,67
Miłki	3,14
Orzysz	0,36

Źródło: Opracowanie własne

Ilość portów oraz marin i przystani określono na podstawie danych ze stron www.porty24.pl, www.porty.jachtowe.pl, natomiast jeziorność na podstawie strony internetowej www.mojemazury.pl. Najwięcej portów w przeliczeniu na 1000 ha powierzchni jezior posiadała gmina Miłki (3,14), natomiast najmniej odnotowano w gminie Orzysz (0,36). Miasto Giżycko (2,0) oraz gmina Giżycko (1,67) odnotowały zbliżoną wartość wskaźnika.

Wykres 31. Ilość portów na 1000 ha powierzchni jezior

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

DOCHODY GMINY Z TYTUŁU TURYSTYKI NA 1 MIESZKAŃCA

Tabela 49. Dochody gmin z tytułu turystyki na 1 mieszkańca

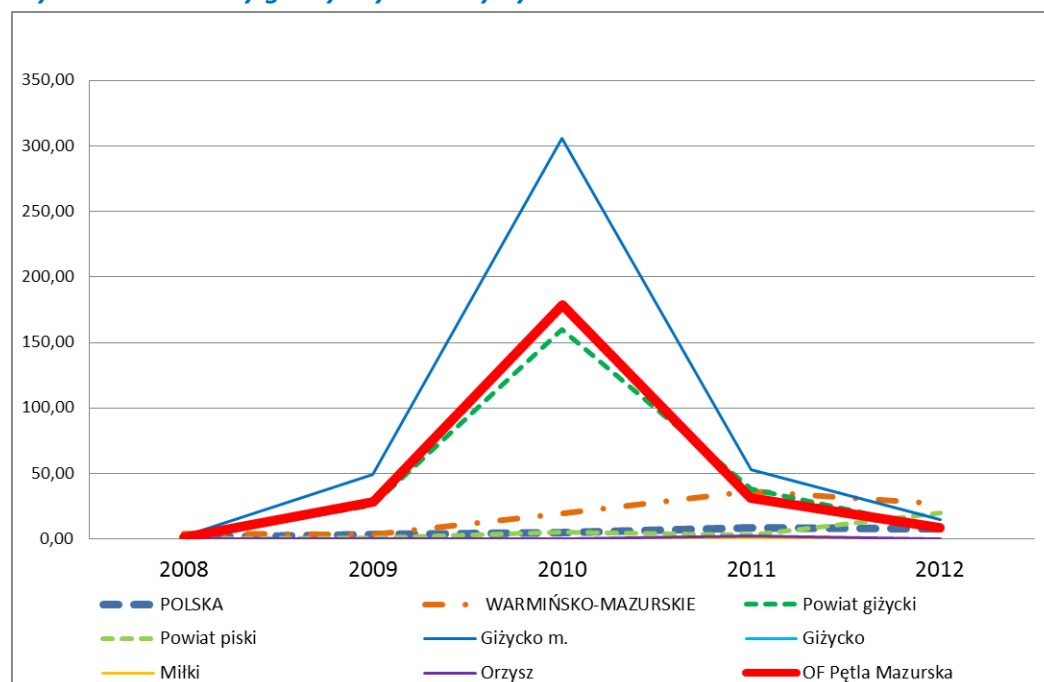
Jednostka terytorialna	gminy łącznie z miastami na prawach powiatu				
	dochody z tytułu turystyki na 1 mieszkańca				
	2008	2009	2010	2011	2012
	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	1,76	3,87	5,35	8,72	8,19
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	4,41	3,84	19,90	36,50	27,06
Powiat giżycki	1,41	25,73	159,68	38,31	7,85
Powiat piski	0,51	0,85	5,16	3,02	20,26
Giżycko m.	2,71	49,54	306,00	52,87	14,88
Giżycko	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miłki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Orzysz	0,00	0,00	0,00	2,28	0,00
OF Pętla Mazurska	1,58	28,81	178,49	31,26	8,68

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wg danych statystycznych GUS, dochody gmin z tytułu turystyki były udziałem jedynie miasta Giżycko. Dochody te oznaczały się znacznym zróżnicowaniem w czasie. Najwyższą wartość osiągnęły w 2010 (306 zł). Wartości w każdym roku analizowanego okresu przekraczały średnią krajową.

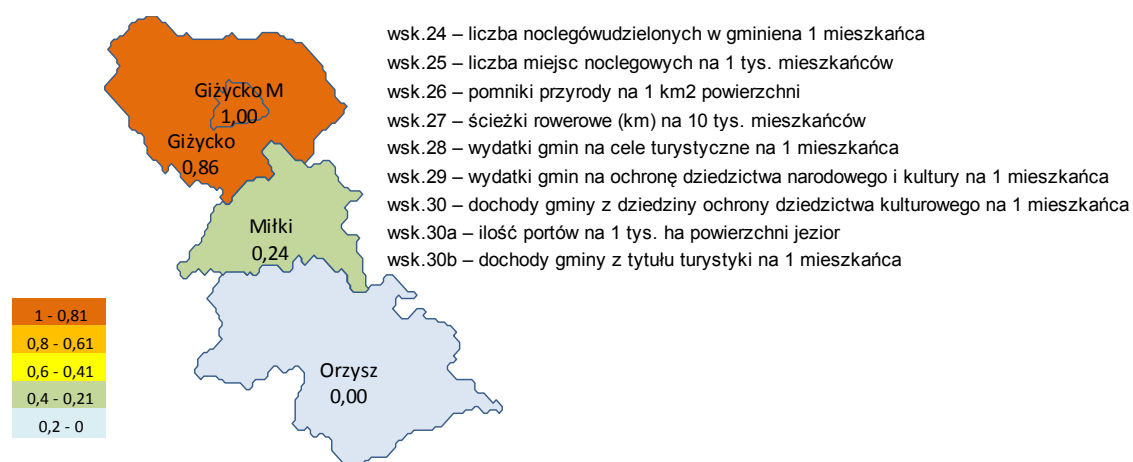
Wykres 32. Dochody gminy z tytułu turystyki na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA TURYSTYCZNA - PODSUMOWANIE

Rysunek 7. Syntetyczny wskaźnik dla sfery turystycznej w skali 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery turystycznej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższą wartość osiągnął w Giżycku, a następnie w gminie Giżycko, najniższy był w gminie Orzysz. Gmina Giżycko charakteryzowała się największym nasyceniem miejsc noclegowych oraz liczbą udzielonych noclegów. Miasto Giżycko posiadało największe nasycenie pomników przyrody. Największą długość ścieżek rowerowych odnotowano w gminie Orzysz. Najwyższe wydatki na cele turystyczne ponosiło miasto Giżycko. W gminie Giżycko nie odnotowano w badanym czasie tej

kategorii wydatków, a w gminach Miłki i Orzysz wydatki na cele turystyczne były niskie. Najwyższe wydatki na cele związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w 2012 roku były udziałem gminy Giżycko, zaś najwyższe dochody z tego tytułu osiągnęła gmina Miłki. Największym nasyceniem portów w przeliczeniu na 1000 ha powierzchni jezior charakteryzowała się gmina Miłki. Nie przekładało się to na dochody z turystyki oraz liczbę udzielonych noclegów, których najwięcej udzielono w sąsiedniej gminie Giżycko. Dochody z tytułu turystyki w 2012 roku odnotowano jedynie w Giżycku.

Tabela 50. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery turystycznej

Gmina	wsk.24	wsk. wystandaryzowany	wsk.25	wsk. wystandaryzowany	wsk.26	wsk. wystandaryzowany	wsk.27	wsk. wystandaryzowany	wsk.28	wsk. wystandaryzowany	wsk.29	wsk. wystandaryzowany	wsk.30	wsk. wystandaryzowany	wsk.30a	wsk. wystandaryzowany	wsk.30b	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA wsk.wystandaryzowanego	wsk.wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.	3,78	0,35	44,14	0,09	76,33	1,00	2,30	0,44	209,00	1,00	67,36	0,00	4,43	0,08	2,00	0,59	85,20	1,00	0,51	1,00
Giżycko	8,50	1,00	215,74	1,00	0,59	0,01	1,10	0,21	0,00	0,00	178,25	1,00	8,92	0,47	1,67	0,47	0,00	0,00	0,46	0,86
Miłki	1,62	0,05	26,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	110,04	0,38	14,90	1,00	3,14	1,00	0,00	0,00	0,27	0,24
Orzysz	1,29	0,00	41,39	0,08	0,17	0,00	5,20	1,00	5,35	0,03	141,45	0,67	3,57	0,00	0,36	0,00	0,46	0,01	0,20	0,00

OF max	8,50	OF max	215,74	OF max	76,33	OF max	5,20	OF max	###	OF max	178,25	OF max	14,90	OF max	3,14	OF max	85,20	OF max	0,51
OF min	1,29	OF min	26,55	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	67,36	OF min	3,57	OF min	0,36	OF min	0,00	OF min	0,20

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Tabela 51 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery infrastruktury technicznej

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
31	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna wpływająca na ochronę środowiska naturalnego	Wyodrębnienie obszarów o różnym stopniu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpływającej na ochronę środowiska naturalnego	Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych
32			Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI WODOCIĄGOWYCH

Tabela 52. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych

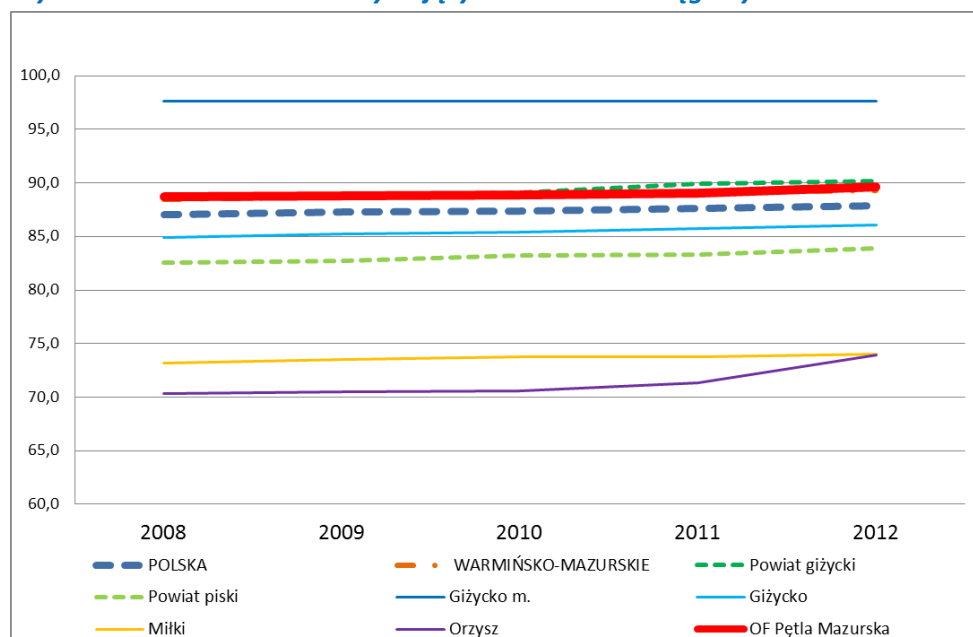
Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystający z sieci wodociągowej				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	87,0	87,3	87,4	87,6	87,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	88,5	88,7	88,9	89,1	89,3
Powiat giżycki	88,7	88,8	89,1	89,9	90,2
Powiat piski	82,6	82,7	83,2	83,3	83,9
Giżycko m.	97,6	97,6	97,6	97,6	97,6
Giżycko	84,9	85,2	85,4	85,7	86,1
Miłki	73,2	73,5	73,8	73,8	74,0
Orzysz	70,3	70,5	70,6	71,3	73,9
OF Pętla Mazurska	88,7	88,8	88,9	89,1	89,7

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższy odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej odnotowano w Giżycku (97,6%), natomiast najniższy w gminie Orzysz (73,9%). Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” osiągnął wskaźnik w wysokości 89,7%. Była to wartość wyższa od danych dla powiatu piskiego (83,9%), województwa (89,3%) i kraju (87,9%) i nieznacznie niższa od wartości dla powiatu giżyckiego (90,2%).

Wykres 33. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI KANALIZACYJNEJ

Tabela 53. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej

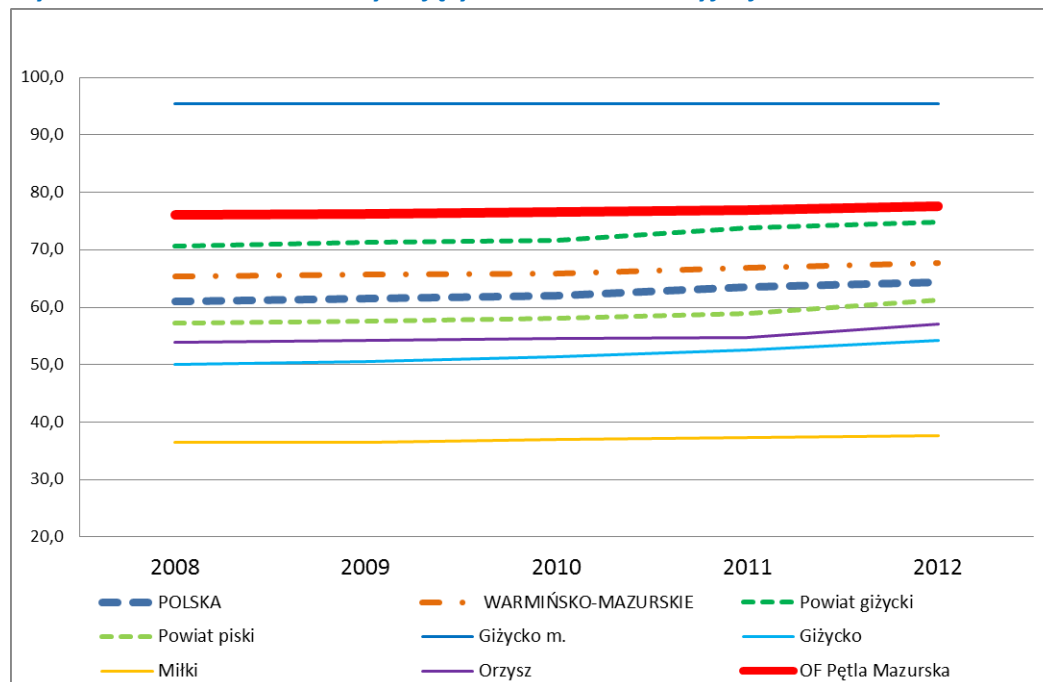
Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystający z sieci kanalizacyjnej				
	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%
POLSKA	61,0	61,5	62,0	63,5	64,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	65,4	65,7	65,8	66,8	67,7
Powiat giżycki	70,7	71,3	71,6	73,9	74,8
Powiat piski	57,2	57,5	58,1	58,9	61,3
Giżycko m.	95,4	95,4	95,4	95,5	95,5
Giżycko	50,0	50,6	51,4	52,6	54,3
Miłki	36,5	36,5	36,9	37,3	37,6
Orzysz	53,9	54,3	54,5	54,8	57,1
OF Pętla Mazurska	76,2	76,3	76,5	76,9	77,6

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższy odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej posiadało Giżycko (95,5%). Znacznie niższe wartości tego wskaźnika były udziałem pozostałych gmin, tj. gminy Orzysz (57,1%), Giżycko (54,3%) i Miłki (37,6%). Wartość średnia wskaźnika wyliczona dla analizowanego obszaru wyniosła 77,6% i była wyższa od wskaźników dla powiatów piskiego i giżyckiego (odpowiednio 61,3% i 74,8%) oraz dla woj. warmińsko-mazurskiego (67,7%) i dla kraju (64,3%).

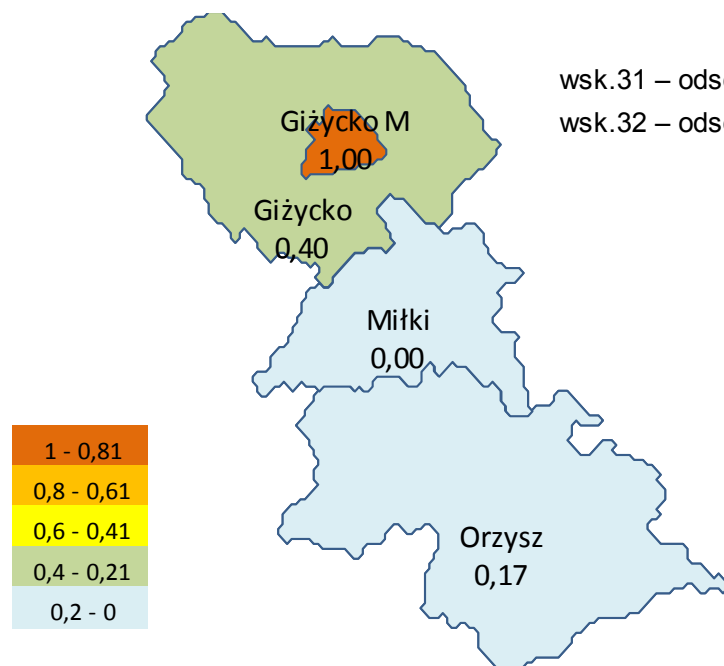
Wykres 34. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - PODSUMOWANIE

Rysunek 8. Syntetyczny wskaźnik dla sfery infrastruktury technicznej w skali 0-1

wsk.31 – odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych
wsk.32 – odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery infrastruktury technicznej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższą wartość osiągnął w Giżycku. Gmina Giżycko osiągnęła prawie dwukrotnie niższą wartość tego wskaźnika (0,4). Zbliżoną wartość osiągnęły wskaźniki dla gminy Miłki i Orzysz, odpowiednio 0,0 oraz 0,17. Gmina Giżycko posiadała najlepiej rozwiniętą sieć infrastruktury technicznej. Obszary gmin Giżycko, Miłki oraz Orzysz charakteryzował się niższym poziomem rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej.

Tabela 54. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery infrastruktury technicznej

Gmina	wsk.31	wsk. wystandaryzowany	wsk.32	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.	97,60	1,00	95,50	1,00	1,00	1,00
Giżycko	86,10	0,51	54,30	0,29	0,40	0,40
Miłki	74,00	0,00	37,60	0,00	0,00	0,00
Orzysz	73,90	0,00	57,10	0,34	0,17	0,17

OF max	97,60	OF max	95,50	OF max	1,00
OF min	73,90	OF min	37,60	OF min	0,00

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

SFERA KOMUNIKACJI

Tabela 55 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery infrastruktury komunikacyjnej

Nr wsk.	Grupa wskaźników	Cel grupy wskaźników	Początkowe wskaźniki
33	Dostępność komunikacyjna do ośrodka miejskiego w dniu roboczym	Wyodrębnienie obszarów zróżnicowanych pod względem dostępności komunikacyjnej do ośrodka miejskiego lub wojewódzkiego w dniu roboczym	Liczba połączeń komunikacją publiczną (koleje i autobusy) z centrum administracyjnego gminy do ośrodka miejskiego w dniu roboczym
34			Średni czas dojazdu komunikacją publiczną (koleje i autobusy) z centrum administracyjnego gminy do ośrodka miejskiego w dniu roboczym (destymulanta)
35			Średni czas dojazdu samochodem osobowym z centrum administracyjnego gminy do ośrodka miejskiego w dniu roboczym (destymulanta)

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS, Google Maps.

LICZBA POŁĄCZEŃ KOMUNIKACJĄ PUBLICZNĄ, CZAS DOJAZDU KOMUNIKACJĄ PUBLICZNĄ ORAZ CZAS DOJAZDU SAMOCHODEM OSOBOWYM Z CENTRÓW ADMINISTRACYJNYCH GMIN DO OŚRODKA MIEJSKIEGO (RDZENIA) W DNIU ROBOCZYM

Tabela 56. Liczba połączeń i czasu przejazdu komunikacją publiczną oraz czas dojazdu samochodem osobowym

Gmina	wsk.33	wsk.34	wsk.35
	ilość połączeń komunikacją publiczną w dniu roboczym do Giżycka	średni czas dojazdu komunikacją publiczną w dniu roboczym do Giżycka	średni czas dojazdu samochodem osobowym w dniu roboczym do Giżycka
	szt.	min	min
Giżycko m.			
Giżycko	28	9	9
Miłki	14	19	15
Orzysz	9	42	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie e-podroznik.pl, Google Maps

W celu określenia dostępności komunikacyjnej Giżycka przeanalizowano liczbę połączeń komunikacją publiczną w dniu roboczym z centrów administracyjnych gmin. Takiej samej analizy dokonano

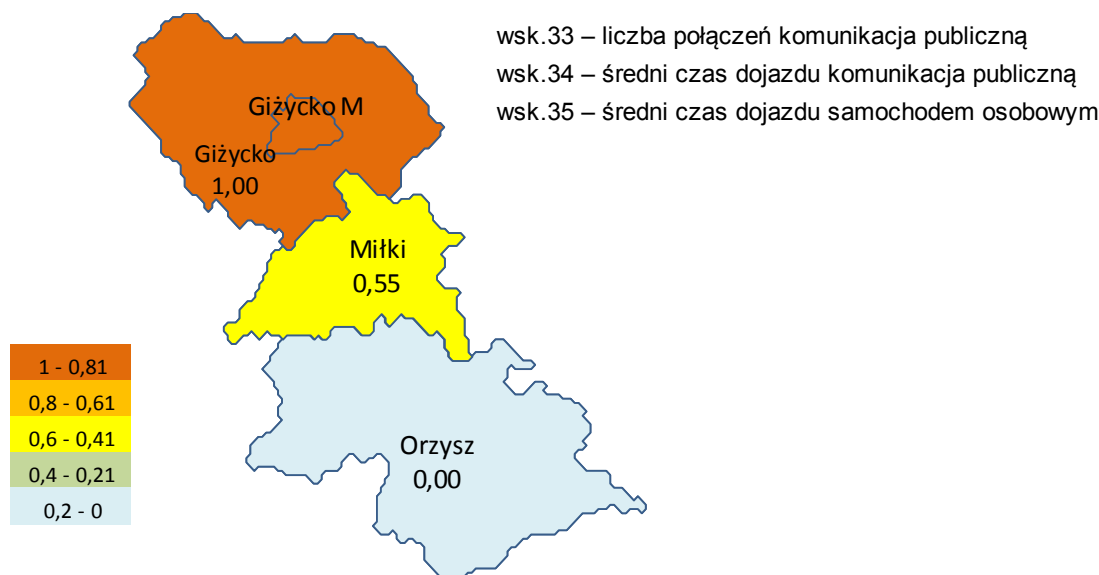

odnośnie czasu przejazdu z tych ośrodków samochodem osobowym. Dane dotyczące komunikacji publicznej pozyskano ze strony internetowej www.e-podroznik.pl, natomiast czasu przejazdem samochodem osobowym obliczono na podstawie strony google.maps.

Największą ilość połączeń komunikacją publiczną posiadały miejscowości gminy Giżycko. W dniu roboczym w tej gminie odnotowano 28 połączeń. Z gminy Miłki odnotowano 14, a z gminy Orzysz 9 połączeń do Giżycka. Czasy dojazdu komunikacją publiczną wykazywały spore zróżnicowanie. Z gminy Giżycko średni czas dojazdu do Giżycka wynosi 9 min, z Miłek 19 min, natomiast z Orzysza 42 min.

SFERA KOMUNIKACYJNA - PODSUMOWANIE

Rysunek 9. Syntetyczny wskaźnik dla sfery komunikacyjnej w skali 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Syntetyczny wskaźnik dla sfery komunikacyjnej ukazany za pośrednictwem transformacji liniowej w skali 0-1 najwyższą wartość osiągnął w gminie Giżycko. W gminie Giżycko odnotowano największą liczbę połączeń komunikacją publiczną. Średni czas dojazdu samochodem osobowym wynosił 9 min. Dojazd samochodem z Miłek do Giżycka wymagało 15 min. Na przejechanie odcinka pomiędzy Orzyszem i Giżykiem należało przeznaczyć 28 min.

Tabela 57. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery komunikacyjnej

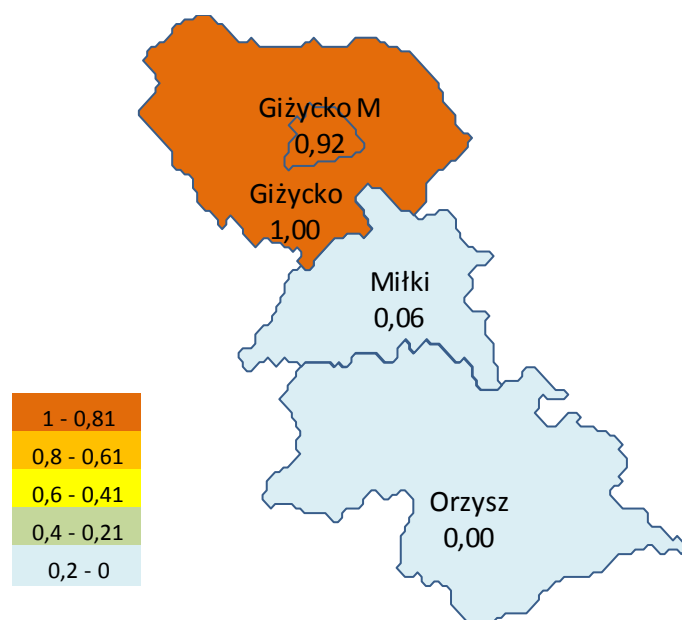
Gmina	wsk.33	wsk. wystandaryzowany	wsk.34	wsk. Wystandaryzowany (destymulanta)	wsk.35	wsk. Wystandaryzowany (destymulanta)	ŚREDNIA wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH
Giżycko m.								1,00
Giżycko	28,00	1,00	9,00	1,00	9,00	1,00	1,00	1,00
Miłki	14,00	0,26	19,00	0,70	15,00	0,68	0,55	0,55
Orzysz	9,00	0,00	42,00	0,00	28,00	0,00	0,00	0,00

OF max	28,00	OF max	42,00	OF max	28,00	OF max	1,00
OF min	9,00	OF min	9,00	OF min	9,00	OF min	0,00

Źródło: Opracowanie własne, wg danych e-podroznik.pl, Google Maps

PODSUMOWANIE DELIMITACJI OPARTEJ NA WALORYZACJI PRZESTRZENI

Rysunek 10. Zbiorczy wskaźnik wystandaryzowany dla wszystkich sfer w przedziale 0-1

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Zbiorczy wskaźnik wystandaryzowany, stanowiący syntezę częściowych wskaźników, najwyższą wartość osiągnął w gminie Giżycko (1,0), a następnie w Giżycku (0,92). Wartości zbiorczego

wskaźnik w poszczególnych gminach wskazywały na zróżnicowanie przestrzeni obszaru funkcjonalnego.

Gmina Giżycko osiągnęła wysokie wartości wskaźnika sfery demograficznej, gospodarczej, turystyki oraz sfery komunikacyjnej wskutek sąsiedztwa z miastem Giżycko. Średnie wartości osiągnęły wskaźniki sfery środowiska naturalnego. Niższe wartości osiągnęły wskaźniki sfery społeczno-ekonomicznej oraz infrastruktury technicznej.

Miasto Giżycko osiągnęło wysokie wartości wskaźnika sfery społeczno-ekonomicznej, gospodarczej, turystyki oraz infrastruktury technicznej. Niższe wartości dotyczyły wskaźników sfery demograficznej oraz sfery środowiska naturalnego.

Gmina Miłki wyróżniała się w badanym obszarze wskaźnikami sfery demograficznej. Średnią wartość odnotowały wskaźniki sfery środowiska naturalnego oraz komunikacji. Niższe wartości osiągnęły pozostałe wskaźniki, tj. sfery społeczno-gospodarczej, gospodarczej, turystyki, infrastruktury technicznej.

Gmina Orzysz osiągnęła najwyższe wartości wskaźników w sferach społeczno-ekonomicznej oraz środowiska naturalnego. W pozostałych sferach, tj. demograficznej, gospodarczej, turystyki, infrastruktury technicznej oraz komunikacji osiągnęła niskie wartości.

Tabela 58. Sumaryczne zestawienie wskaźników w metodzie delimitacji opartej na waloryzacji przestrzeni

Gmina	Sfera DEMOGRAFICZNA	wsk. wystandaryzowany	Sfera SPOŁECZNO-EKONOMICZNA	wsk. wystandaryzowany	Sfera GOSPODARCZA	wsk. wystandaryzowany	Sfera ŚRODOWISKA NATURALNEGO	wsk. wystandaryzowany	Sfera TURYSTYKI	wsk. wystandaryzowany	Sfera INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	wsk. wystandaryzowany	Sfera KOMUNIKACYJNA	wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA	wsk. wystandaryzowanego	wsk. wystandaryzowany dla ŚREDNICH																																				
Giżycko m.	0,00	0,00	1,00	1,00	0,70	0,70	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,67		0,92																																				
Giżycko	0,99	0,99	0,00	0,00	1,00	1,00	0,64	0,64	0,86	0,86	0,40	0,40	1,00	1,00	0,70		1,00																																				
Miłki	1,00	1,00	0,22	0,22	0,00	0,00	0,54	0,54	0,24	0,24	0,00	0,00	0,55	0,55	0,36		0,06																																				
Orzysz	0,06	0,06	0,94	0,94	0,24	0,24	1,00	1,00	0,00	0,00	0,17	0,17	0,00	0,00	0,34		0,00																																				
<table><tr><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>1,00</td><td>OF max</td><td>0,70</td></tr><tr><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,00</td><td>OF min</td><td>0,34</td></tr></table>																		OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	0,70	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,34
OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	1,00	OF max	0,70																																				
OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,00	OF min	0,34																																				

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

3. ANALIZA OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO

Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” jest częścią większego obszaru funkcjonalnego Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Analizę otoczenia zewnętrznego badanego obszaru przeprowadzono w odniesieniu do obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.

Analizę otoczenia zewnętrznego przeprowadzono w oparciu o następujący zestaw wskaźników:

1. Potencjał infrastruktury technicznej i społecznej:

- wsk.1 - przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną;
- wsk.2 - budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców;
- wsk.3 - odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych;
- wsk.4 - odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.

2. Potencjał społeczny:

- wsk.5 - przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców);
- wsk.6 - saldo migracji;
- wsk.7 - wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym);
- wsk.8 - liczebność grupy w wieku produkcyjnym.

3. Potencjał gospodarczy:

- wsk.9 - dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca;
- wsk.10 - podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 000 mieszkańców;
- wsk.11 - udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

4. Potencjał turystyczny:

- wsk.12 - liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców;
- wsk.13 - noclegi udzielone w obiektach hotelowych oraz pozostałych na 1000 mieszkańców;
- wsk.14 - ilość pól biwakowych, kempingów, zespołów domków turystycznych;
- wsk.15 - ilość jednostek pływających – żaglowych, motorowych (jednostki wpisane do Polskiego Rejestru Statków wg portu macierzystego).

Tabela 59. Wskaźniki przyjęte w delimitacji otoczenia zewnętrznego (część 1)

Lp	Jednostka terytorialna	POTENCJAŁ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ										POTENCJAŁ SPOŁECZNY									
		przebieg pow. użytkowa mieszkań na 1 osobę zameldowaną	wsk. wystandaryzowany	budynki oddane do użytku ogółem na 1 tys. mieszkańców	wsk. wystandaryzowany	odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej	wsk. wystandaryzowany	odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	wsk. wystandaryzowany	POTENCJAŁ INFRASTRUKTURY TECH I SPOŁ średnia wskaźników	POTENCJAŁ INFRASTRUKTURY TECH I SPOŁ wsk. wystandaryzowany	przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców	wsk. wystandaryzowany	saldo migracji	wsk. wystandaryzowany	wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)	wsk. wystandaryzowany destymulant	liczebność grupy w wieku produkcyjnym	wsk. wystandaryzowany	POTENCJAŁ SPOŁECZNY średnia wskaźników	POTENCJAŁ SPOŁECZNY wsk. wystandaryzowany
1	Giżycko (1)	22,30		0,30		97,60		95,50				-1,54		18		30,50		18976,00			
2	Giżycko (2)	26,60		1,94		86,10		54,30				0,36		29		19,50		5562,00			
3	Miłki (2)	25,00		0,78		74,00		37,60				2,86		-26		23,30		2480,00			
4	Orzysz (3)	23,30		1,17		73,90		57,10				-1,49		-13		25,10		6071,00			
5	Ryn (3)	23,00	0,28	0,85	0,21	86,20	0,40	79,10	0,77	0,41	0,20	1,02	1,00	-23	0,29	24,90	0,43	3851,00	0,05	0,44	0,61
6	Mragowo (1)	23,80	0,48	0,23	0,00	98,00	1,00	94,10	1,00	0,62	0,83	-0,50	0,61	-33	0,13	26,50	0,23	14467,00	0,40	0,34	0,43
7	Mikołajki (3)	25,40	0,88	3,21	1,00	82,50	0,21	68,30	0,61	0,67	1,00	-0,36	0,65	-10	0,50	26,10	0,28	5438,00	0,11	0,38	0,50
8	Mragowo (2)	25,90	1,00	1,01	0,26	81,60	0,16	28,60	0,00	0,36	0,03	-0,76	0,54	21	1,00	20,20	1,00	5254,00	0,10	0,66	1,00
9	Pisz (3)	21,90	0,00	1,18	0,32	86,60	0,42	71,60	0,66	0,35	0,01	-0,29	0,66	-40	0,02	24,50	0,48	17927,00	0,51	0,42	0,56
10	Ruciane-Nida (3)	24,30	0,60	1,31	0,36	89,50	0,57	48,20	0,30	0,46	0,34	-2,87	0,00	-32	0,15	27,20	0,15	5486,00	0,11	0,10	0,00
11	Pozezdrze (2) *	25,80	0,98	0,60	0,12	78,40	0,00	47,40	0,29	0,35	0,00	-0,60	0,58	-41	0,00	27,50	0,11	2174,00	0,00	0,17	0,13
12	Węgorzewo (3) *	24,20	0,58	0,46	0,08	89,50	0,57	64,90	0,55	0,44	0,30	-0,12	0,71	18	0,95	28,40	0,00	11236,00	0,29	0,49	0,69
13	OF PĘTLA MAZURSKA	23,37	0,37	0,76	0,18	89,66	0,57	77,59	0,75	0,47	0,37	-0,89	0,51	8	0,79	27,12	0,16	33089,00	1,00	0,61	0,92
poziom OF Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (poz. 5-13)		max	25,90	max	3,21	max	98,00	max	94,10	max	0,67	max	1,02	max	21,00	max	28,40	max	33089,00	max	0,66
poziom OF Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (poz. 5-13)		min	21,90	min	0,23	min	78,40	min	28,60	min	0,35	min	-2,87	min	-41,00	min	20,20	min	2174,00	min	0,10

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

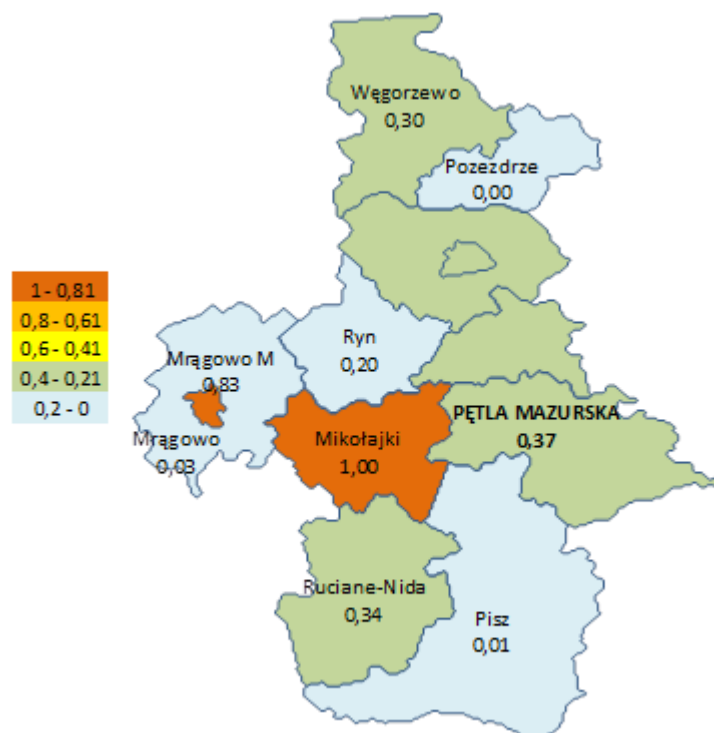
Tabela 60. Wskaźniki przyjęte w delimitacji otoczenia zewnętrznego (część 2)

Jednostka terytorialna	POTENCJAŁ GOSPODARCY								POTENCJAŁ TURYSTYCZNY								RAZEM		
	dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca	wsk. wystandaryzowany	podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	wsk. wystandaryzowany	udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	wsk. wystandaryzowany	POTENCJAŁ GOSPODARCY średnia wskaźników	POTENCJAŁ GOSPODARCY wsk. wystandaryzowany	liczba miejsc noclegowych na 1 tys. mieszkańców	wsk. wystandaryzowany	noclegi udzielone w obiektach hotelowych oraz pozostałych na 1 tys. mieszkańców	wsk. wystandaryzowany	obiekty turystyczne: pola biwakowe, kempingi, zespoły domków	wsk. wystandaryzowany	jednostki pływające-żaglowe, motorowe	wsk. wystandaryzowany	POTENCJAŁ TURYSTYCZNY średnia wskaźników	POTENCJAŁ TURYSTYCZNY wsk. wystandaryzowany	ŚREDNIA WSK. POTENCJAŁÓW wystandaryzowanych
Giżycko (1)	1365,73		124,22		9,20			44,14		3781,95		1,00		50,00					
Giżycko (2)	2275,81		127,33		9,70			215,74		8503,64		6,00		0,00					
Miłki (2)	1283,60		62,47		10,30			26,55		1619,47		1,00		0,00					
Orzysz (3)	1581,89		42,67		16,50			41,39		1288,11		3,00		1,00					
Ryn (3)	1169,36	0,18	66,27	0,12	10,60	1,00	0,34	0,46	178,93	0,49	12835,00	0,31	3,00	0,27	5,00	0,08	0,29	0,38	0,41
Mragowo (1)	1489,33	0,52	138,80	1,00	11,60	0,82	0,52	0,74	62,55	0,13	6664,98	0,15	0,00	0,00	6,00	0,10	0,09	0,12	0,53
Mikołajki (3)	1936,40	1,00	105,91	0,60	16,30	0,00	0,41	0,57	341,19	1,00	39241,82	1,00	1,00	0,09	59,00	1,00	0,77	1,00	0,77
Mragowo (2)	1363,07	0,39	56,63	0,00	12,90	0,60	0,51	0,73	77,52	0,17	2636,67	0,05	3,00	0,27	0,00	0,00	0,12	0,16	0,48
Pisz (3)	1344,41	0,37	66,18	0,12	13,80	0,44	0,32	0,42	28,01	0,02	1201,23	0,01	1,00	0,09	6,00	0,10	0,05	0,07	0,27
Ruciane-Nida (3)	1148,12	0,16	74,06	0,21	14,80	0,26	0,17	0,18	234,11	0,66	10169,73	0,24	5,00	0,45	11,00	0,19	0,39	0,50	0,26
Pozezdrze (2) *	1000,36	0,00	56,77	0,00	15,00	0,23	0,06	0,00	22,41	0,00	839,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00
Węgorzewo (3) *	1571,40	0,61	77,05	0,25	14,20	0,37	0,41	0,57	48,36	0,08	2393,94	0,04	0,00	0,00	9,00	0,15	0,07	0,09	0,41
OF PĘTLA MAZURSKA	1542,96	0,58	105,23	0,59	10,69	0,98	0,68	1,00	69,85	0,15	3922,91	0,08	11,00	1,00	51,00	0,86	0,52	0,68	0,74
poziom OF Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (poz. 5-13)	max	1936,40	max	138,80	max	16,30	max	0,68	max	341,19	max	39241,82	max	11,00	max	59,00	max	0,77	max
poziom OF Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (poz. 5-13)	min	1000,36	min	56,63	min	10,60	min	0,06	min	22,41	min	839,26	min	0,00	min	0,00	min	0,00	0,03

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

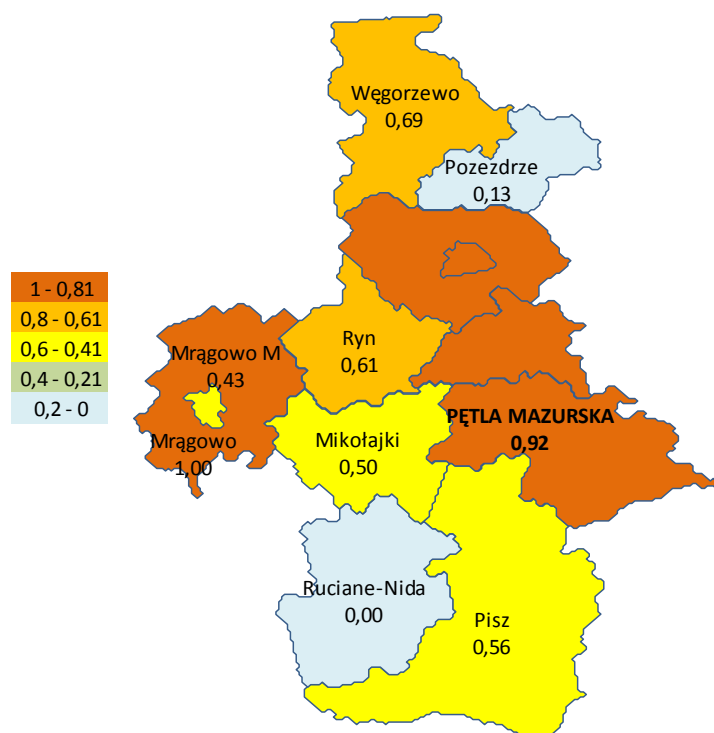
Rysunek 11. Potencjał infrastruktury technicznej i społecznej Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej w badanym obszarze odnotowano w gminie Mikołajki oraz w mieście Mragowo. Wskaźnik ten dla obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”, osiągnął wartość 0,37. Z danych uzyskanych podczas analizy opartej na waloryzacji przestrzeni wynika, że problemem obszaru funkcjonalnego jest nie w pełni rozwinięta sieć kanalizacyjna w gminach Giżycko, Miłki oraz Orzysz. Problem ten dotyczy jednak znacznie większego obszaru, w tym także gmin sąsiadujących z obszarem funkcjonalnym, w szczególności gmin Ryn, Pisz oraz Pozędrze.

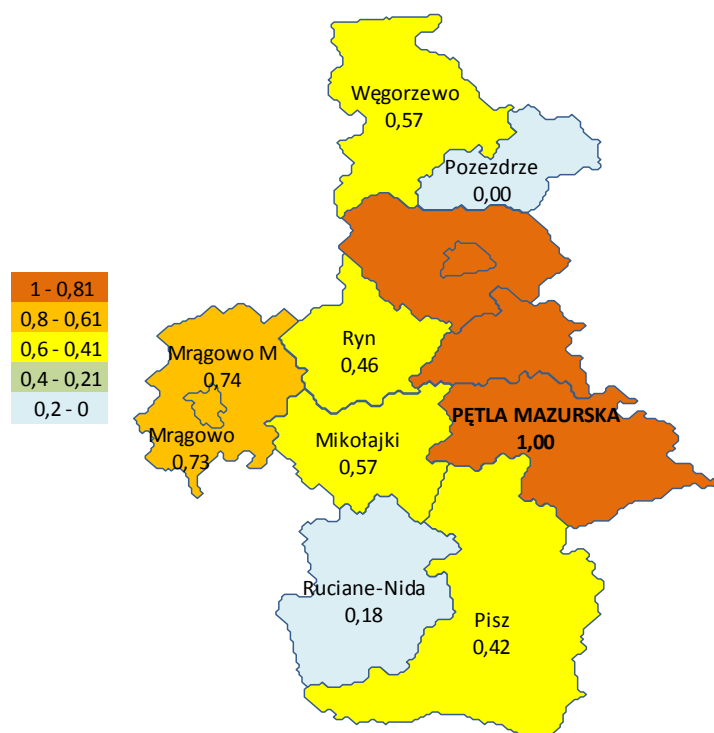
Rysunek 12. Potencjał społeczny Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Na tle Krainy Wielkich Jezior Mazurskich wskaźniki sfery społecznej osiągnęły wysokie wartości. Gminy obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” posiadały najbardziej liczną grupę osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik częstkowy 1,00) oraz wykazały się dodatnim saldem migracji. Pozwoliło to uzyskać wartość wskaźnika częstkowego na poziomie 0,92. Najwyższą wartość wskaźnik tej sfery osiągnął w gminie Mrągowo (1,00).

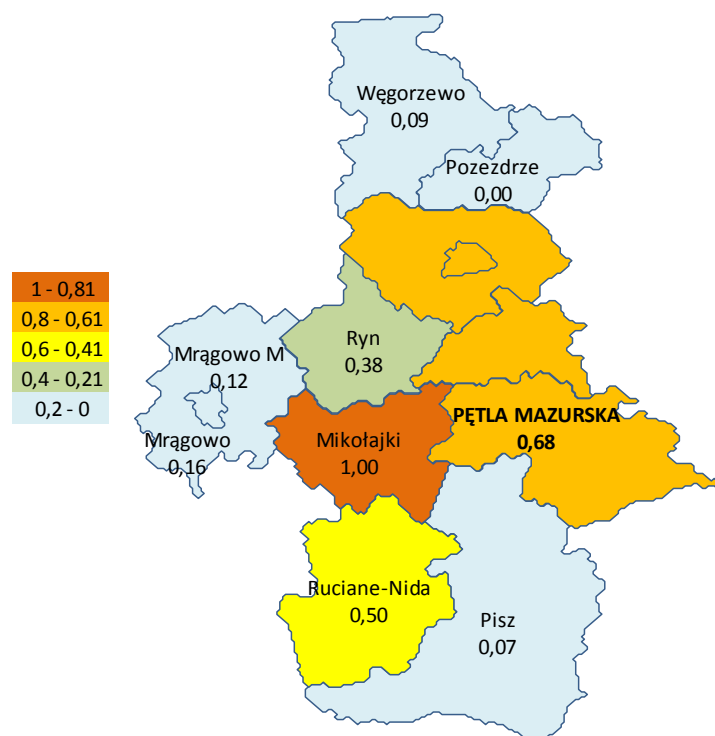
Rysunek 13. Potencjał gospodarczy obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” na tle Krainy Wielkich Jezior Mazurskich wyróżniał się najwyższym poziomem wskaźnika sfery gospodarczej (1,00). Potencjał gospodarczy kształtowały gminy Giżycko oraz miasto Giżycko.

Rysunek 14. Potencjał turystyczny obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

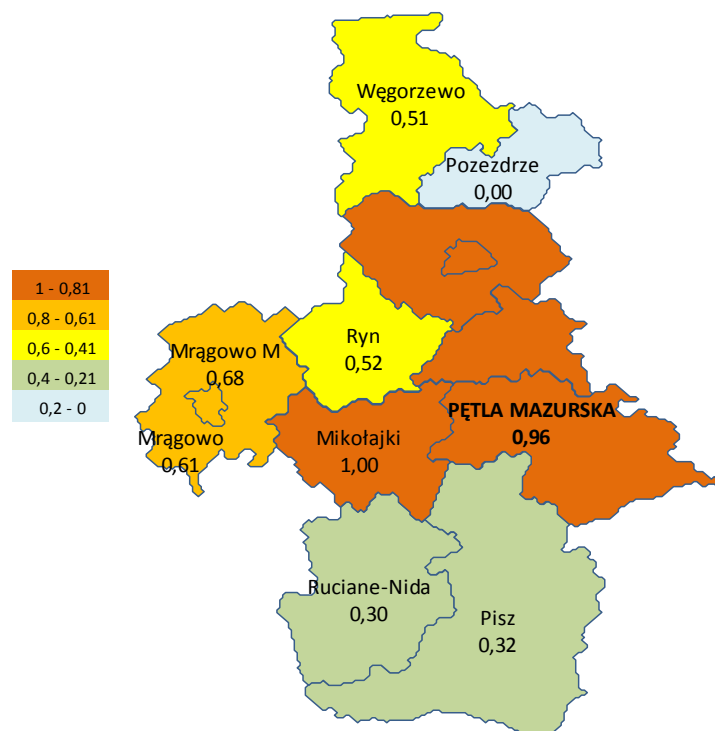

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Najwyższe wartości wskaźnik sfery turystycznej osiągnął w gminie Mikołajki. Potencjał turystyczny obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” kształtowany był przez miasto Giżycko i Gminę Giżycko, co przekładało się na wysoką wartość tego wskaźnika dla obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska”. Największe wartości gminy obszaru funkcjonalnego osiągnęły w przypadku wskaźników częściowych – ilości obiektów turystycznych (wskaźnik 1,00) i ilości zarejestrowanych jednostek pływających (wskaźnik 0,86).

Rysunek 15. Zbiorczy potencjał rozwoju gmin Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

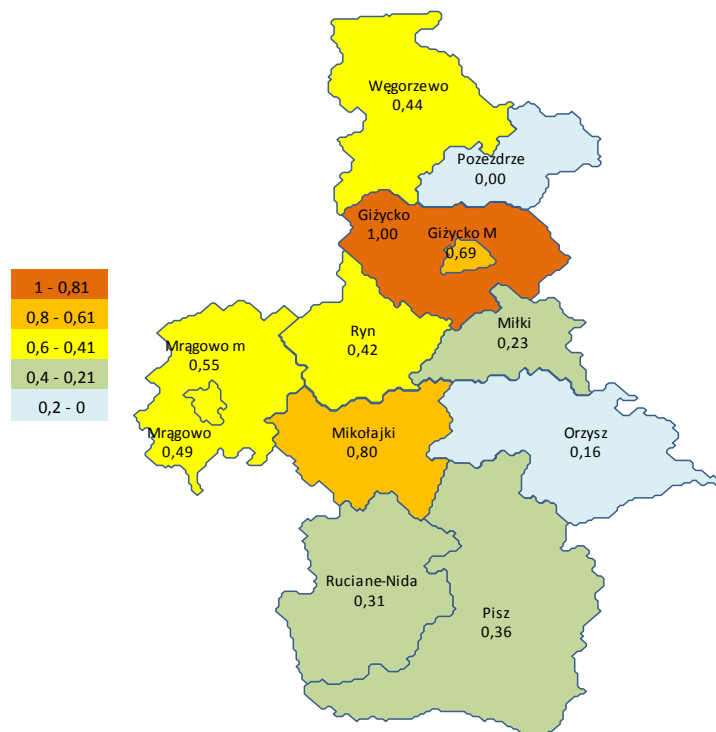
Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

Wskaźnik wystandaryzowany dla czterech analizowanych sfer: infrastruktury technicznej i społecznej, społecznej, gospodarczej oraz turystyki najwyższe wartości osiągnął w gminie Mikołajski (1,0), a następnie w obszarze funkcjonalnym „Pętla Mazurska” (0,96). Najniższe wartości osiągnął w gminie Pozezdrze (0,0) oraz gminach Ruciane Nida (0,3) i Pisz (0,32).

Obszar funkcjonalny osiągnął wysoką wartość zbiorczego wskaźnika, dzięki wysokim wartościom wskaźników sfery gospodarczej, społecznej oraz turystycznej.

Z powyżej analizy wynika, że największy obecny potencjał rozwojowy, w obrębie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, skupiony jest w Giżycku oraz gminach Giżycko oraz Mikołajki (rysunek nr 16). Obszar ten sąsiaduje z gminami o niższych wskaźnikach rozwoju społeczno-gospodarczego. Są to gminy Miłki oraz Orzysz oraz granicząca z tym obszarem gmina Pozezdrze. Niższe wartości wskaźników rozwoju osiągają także gminy Ruciane Nida i Pisz – granicząca z badanym obszarem funkcjonalnym od południa. Interesujące jest to, że gmina Orzysz notuje wysokie wartości wskaźników sfery przyrodniczej (zobacz: waloryzacja przestrzeni – sfera przyrodnicza), a gmina Miłki wysokie wskaźniki odnośnie liczby istniejących przystani. Nie przekłada się to jednak na rozwój gospodarczy tych gmin (niskie wskaźniki sfery gospodarczej oraz turystycznej).

Rysunek 16. Zbiorczy potencjał rozwoju gmin Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

4. DELIMITACJA POTENCJAŁÓW I PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCI POŁOŻONYCH WZDŁUŻ PROJEKTOWANEGO SZLAKU „PĘTLA MAZURSKA”

Delimitację potencjałów i problemów rozwojowych poszczególnych miejscowości położonych wzdłuż projektowanego szlaku „Pętla Mazurska” przeprowadzono w oparciu o aktualne i ogólnie dostępne dokumenty strategiczne poszczególnych gmin oraz strategię regionalną – np. „Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 – Strategia”. W analizie wykorzystano także wyniki badań jakościowych i ilościowych.

POTENCJAŁ I PROBLEMY OBSZARU FUNKcjONALNEGO W OPINII RESPONDENTÓW BADAŃ ILOŚCIOWYCH I JAKOŚCIOWYCH ⁷

Potencjał i jednocześnie atrakcyjność obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” warunkowana jest korzystnym położeniem w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich, w pobliżu granicy z Litwą, Białorusią i Rosją oraz walorami środowiska naturalnego: obecnością jezior i lasów, walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi.

W badaniu ilościowym, około 30% badanych twierdzi, że największą atrakcją turystyczną w miejscu zamieszkania są jeziora. 9% ankietowanych wskazało na Twierdzę Boyen. 7% respondentów uważa, że w miejscu ich zamieszkania nie ma żadnych atrakcji turystycznych. Po 6% badanych wskazało na molo i plażę, a 5% na wieżę ciśnień. Pozostałe odpowiedzi były wskazywane przez mniej niż 5% respondentów

TURYSTYKA W OPINII RESPONDENTÓW BADAŃ

Jak przekonują uczestnicy wywiadów eksperckich **potencjałem i kierunkiem rozwoju regionu jest branża turystyczna.**

Stopień rozwoju turystyki w obszarze funkcjonalnym „Pętla Mazurska” jest dużo niższy niż na głównym szlaku (Węgorzewo przez Giżycko, Mikołajki do Rucianego Nidy. Oprócz problemów z żeglownością, barierą rozwoju potencjału turystycznego obszaru funkcjonalnego jest także niewystarczająca, zdaniem badanych, infrastruktura turystyczna. Problemem jest również fakt, że teren jest mało rozreklamowany. Obszar ten musi postawić na promocję i stworzenie kompleksowego produktu turystycznego.

⁷ Raport z badań jakościowych i ilościowych, EU-CONSULT Sp. z o.o., Gdańsk 2014

Duży potencjał atrakcyjności wymaga odpowiednich przedsięwzięć, które będą w stanie go uaktywnić. Należy do nich w szczególności budowa szlaku wodnego łączącego Wielkie Jeziora Mazurskie z kanałem Augustowskim, który zaktywizuje wschodnią stronę Jeziora Śniardwy i wpłynie przede wszystkim na gminę Miłki (oraz częściowo Orzysz), która jest omijana z powodu braku połączenia z wielkimi jeziorami. To jedna z głównych możliwości, która przyczyni się właśnie do bardziej dynamicznego rozwoju całego regionu.

Perspektywą rozwoju regionu w kontekście turystyki oprócz wspomnianej budowy szlaku wodnego jest nacisk na przedłużenie sezonu turystycznego, czyli poszerzenie oferty już istniejących ośrodków, remont nawierzchni dróg łączących poszczególne miejscowości, budowa szlaków rowerowych, czy kajakowych, powstanie stadnin koni, a także powstanie dodatkowych przystani dla łodzi, w szczególności tzw. ekomarin.

W badaniu ilościowym oceniając poszczególne elementy turystyki w swoim miejscu zamieszkania respondenci docenili przede wszystkim turystyczne szlaki piesze ($M=3,44$) i szlaki kajakowe ($M=3,43$). Najbardziej zadowoleni z tych elementów turystyki są mieszkańcy miasta Giżycko (odpowiednio $M=3,50$ i $M=3,66$).

Natomiast najwięcej zastrzeżeń do tych dwóch elementów mieli mieszkańcy gminy Orzysz (odpowiednio $M=3,40$ i $M=3,27$). Najślabiej ocenionym elementem turystyki było jednak funkcjonowanie parków tematycznych, parków rozrywki ($M=3,11$) i transportu publicznego ($M=3,15$). Największe zastrzeżenia do tych dwóch elementów mieli ponownie mieszkańcy gminy Orzysz (odpowiednio $M=3,06$ i $M=2,96$), najbardziej zadowoleni byli mieszkańcy Giżycka (odpowiednio $M=3,23$ i $M=3,27$).

Biorąc pod uwagę oczekiwania poprawy infrastruktury turystycznej zgłaszanej przez wszystkich mieszkańców czterech analizowanych gmin - najczęściej podnoszonymi kwestiami była: infrastruktura drogowa (48%), imprezy plenerowe (12%), infrastruktura hotelowa (9%), stworzenie nowych plaż i rewitalizacja już istniejących (6%), komunikacja miejska (6%) oraz kwestia reklamy i promocji (5%).

O poprawie infrastruktury drogowej najczęściej mówili mieszkańcy miejskiej gminy Giżycko (67%) i obszarów wiejskich tej gminy (66%).

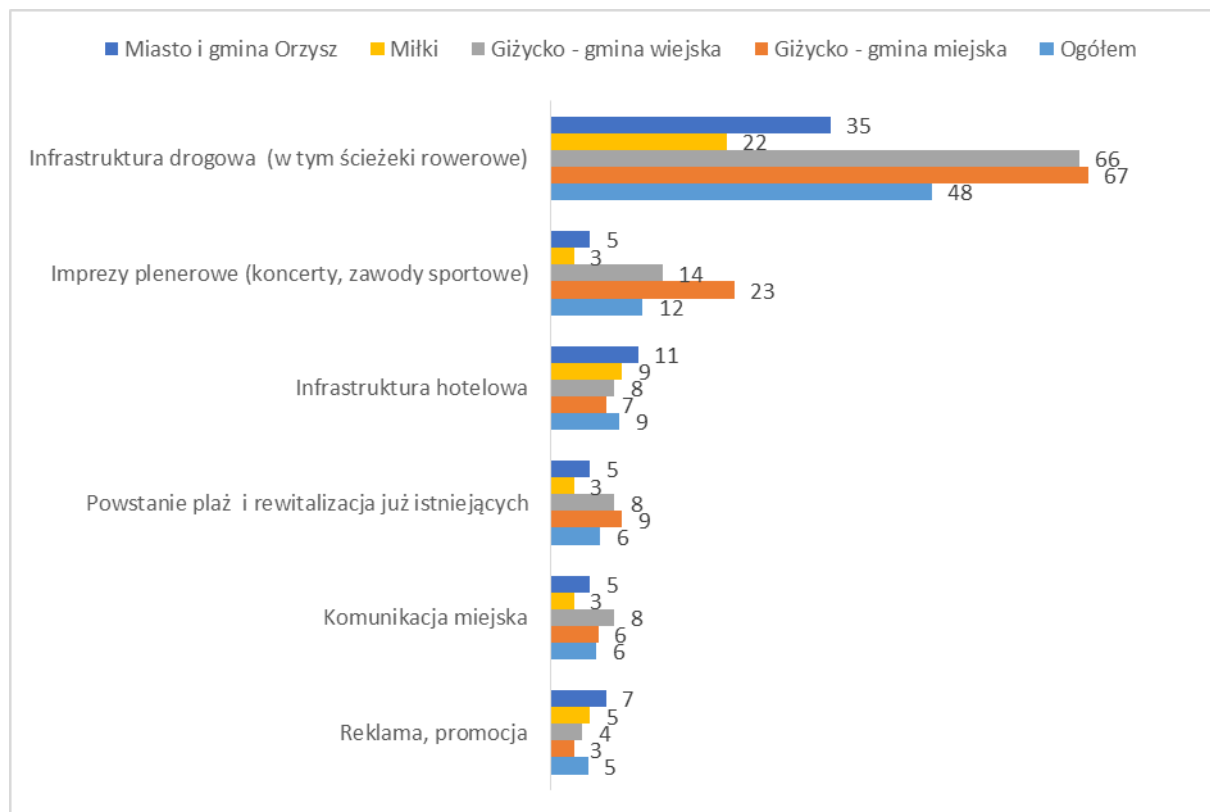
Na imprezach plenerowych najbardziej zależy mieszkańcom miasta Giżycko (23%).

Poprawy infrastruktury hotelowej domagają się przede wszystkim mieszkańcy miasta i gminy Orzysz (11%).

Za stworzeniem nowych plaż i rewitalizacją już istniejących opowiadali się przede wszystkim mieszkańcy miejskiej i wiejskiej gminy Giżycko (odpowiednio 9% i 8%).

Na poprawę komunikacji miejskiej uwagę zwracają głównie mieszkańcy terenów wiejskich Giżycka (8%), a o reklamie, promocji najczęściej mówili mieszkańcy miasta i gminy Orzysz (7%).

Wykres 35. Propozycje poprawy infrastruktury turystycznej

Źródło: Raport z badań ilościowych, EU-CONSULT Sp. z o.o., Gdańsk 2014

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W OPINII RESPONDENTÓW BADAŃ

Respondenci badania jakościowego podkreślali, że barierą całego obszaru funkcjonalnego jest **relatywnie niewielka na tle kraju liczba przedsiębiorstw, a co za tym idzie, brak miejsc pracy i wysokie bezrobocie.**

Sytuacja osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie gmin partnerstwa była najczęściej określana przez nich jako średnia lub przeciętna. Bardzo słabo jest rozwinięta gospodarka i infrastruktura okołoturystyczna.

Problemem dla przedsiębiorców działających w branży turystycznej jest krótki sezon turystyczny, zbyt mała liczba turystów, którzy wybierają inne znane ośrodki turystyczne na terenie Wielkich Jezior. Barierą prowadzenia działalności gospodarczej z branży turystycznej jest także **czas trwania sezonu turystycznego oraz ograniczenia związane z prawem wodnym.**

Na większy rozwój obszaru mogłyby wpłynąć budowa Małej Pętli, ulgi dla mniejszych przedsiębiorców czy zmiana aktów prawnych z dostępem do wody, żeby przedsiębiorstwa mogły się rozwijać nad linią brzegową.

Budowa Małej Pętli zaktywizuje wschodnią stronę Jeziora Śniardwy wpłynie przede wszystkim na gminę Miłki (oraz częściowo Orzysz), która jest omijana z powodu braku połączenia z wielkimi

jeziorami. Przełożyłoby się to na zwiększenie ilości turystów, a tym samym rozwój przedsiębiorczości w branżach związanych z turystyką.

W kontekście czynników mogących wpłynąć na rozwój przedsiębiorczości, badani mówią o dofinansowaniu unijnym, dzięki któremu będą mogli rozwinąć swoją działalność gospodarczą

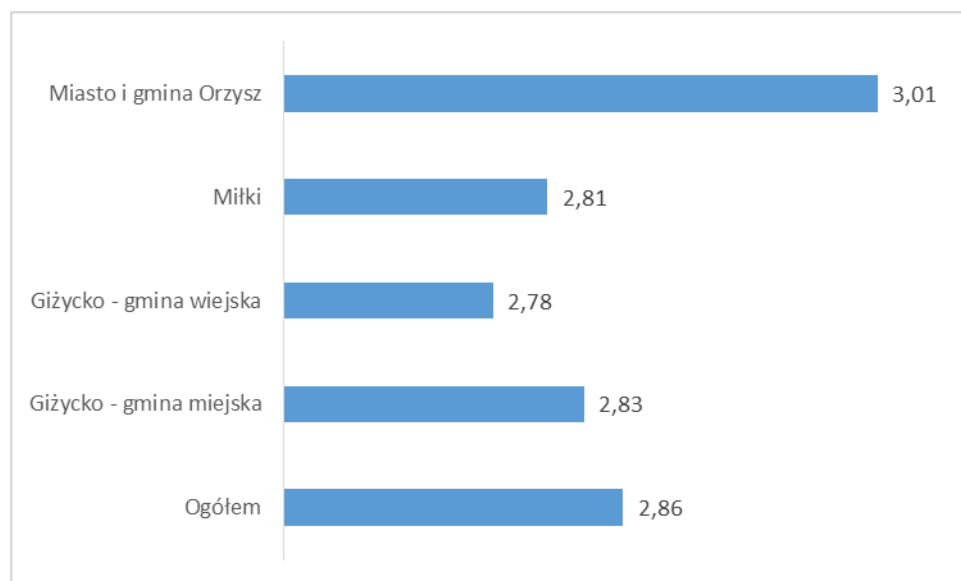
INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA W OCENIE BADAŃ

Respondenci badania jakościowego podkreślali, że w kontekście infrastruktury problemem jest relatywnie **trudny dojazd na Mazury** z innych regionów Polski, **głównie z Warszawy** oraz do poszczególnych miejscowości.

Inwestycje drogowe w gminach należących do obszaru funkcjonalnego są kluczowe. Dotyczy to zarówno dróg prowadzących do poszczególnych miejscowości i dróg krajowych, aby można było szybko i bez utrudnień dojechać na teren obszaru funkcjonalnego.

Respondenci badania ilościowego **stan infrastruktury drogowej uznali za najgorszy obszar funkcjonowania komunikacji** (średnia ocena $M = 2,86$ w skali od 1-5), przy czym najgorzej zostało to ocenione na terenie gminy Miłki ($M = 2,78$), najwyżej zaś w gminie Orzysz ($M = 3,01$).

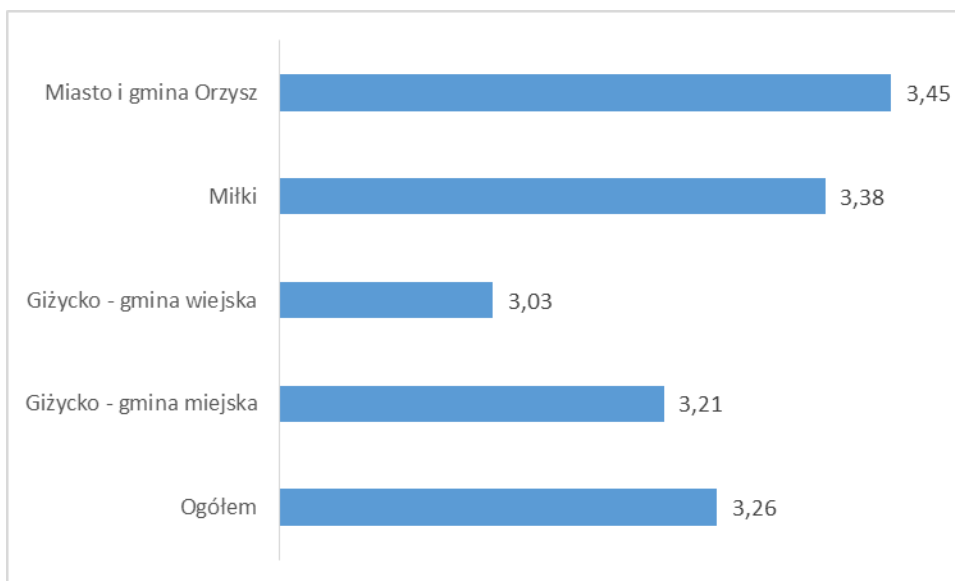
Wykres 36. Ocena stanu infrastruktury drogowej

Źródło: Raport z badań ilościowych, EU-CONSULT Sp. z o.o., Gdańsk 2014

Najmniej zastrzeżeń ankietowani mieli do przepustowości szlaków komunikacyjnych ($M = 3,26$). Na podstawie otrzymanych wyników można stwierdzić, iż najrzadziej z korkami borykają się mieszkańcy gminy Orzysz ($M = 3,45$). Z czterech analizowanych gmin przepustowość szlaków komunikacyjnych najgorzej ocenili mieszkańcy obszarów wiejskich gminy Giżycko ($M = 3,03$).

Wykres 37. Ocena przepustowości szlaków komunikacyjnych (korki)

INFRASTRUKTURA WODNA W OCENIE BADAŃ

Prawie wszyscy badani, zarówno przedsiębiorcy, jak też władarze gmin oraz eksperci byli przekonani, że **budowa planowanego szlaku wodnego jest ogromną szansą rozwojową** obszaru funkcjonalnego oraz przyniesie dla regionu wiele korzyści: więcej miejsc pracy, nowe miejsca noclegowe, nowe miejsca gastronomiczne, mariny. **Zwiększy się zainteresowanie regionem.**

Budowa szlaku wodnego ma jednak nie tylko pozytywne, ale również **negatywne aspekty: większe zanieczyszczenie, będzie mniej bezpiecznie. Zatarciu może także ulec postrzeganie leżących wokół szlaku miejscowości, jako cichych i spokojnych.** W sumie respondenci przyznali, że ta inwestycja przyniesie więcej **plusów niż minusów.**

W związku z rozwojem infrastruktury związanej z budową Małej Pętli **konieczne są także inwestycje drogowe i mostowe.**

Niezwykle istotna jest także **infrastruktura wodna**, w szczególności **drożność kanałów, która dzięki budowie szlaku wodnego może zostać zwiększona.**

W tabeli poniżej przedstawiono oczekiwane inwestycje wg opinii respondentów badań jakościowych.

Tabela 61 Oczekiwane inwestycje wg opinii respondentów badań jakościowych.⁸

Miejscowość / gmina	Modernizacja lub rozbudowa urządzeń komunalnych	Projekty w zakresie infrastruktury drogowej oraz transportu publicznego	Zwiększenie aktywności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb infrastruktury	Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	Rozwój oferty turystyczno-kulturalnej	Infrastruktura społeczna
Giżycko		Modernizacja dróg (w szczególności poszerzenie DK Nr 63 w stronę Orzysza, modernizacja obwodnicy w kierunku rozładowania korków, poprawa infrastruktury w mieście i okolicach).	Przeciwdziałania bezrobociu. Tereny pod inwestycje.	Przebudowa Twierdzy Boyen. Powstanie niedrogich portów i marin. Modernizacja szlaków wodnych. Plany zagospodarowania części nadbrzeża łącznie z budową ścieżki rowerowej.	Mazurski Szlak Rowerowy. Mały ruch graniczny. Program rewitalizacji nabrzeży jezior (plaży, bazy sportów wodnych) i okolic portu Eko Marina.	
Bystry / gmina Giżycko	Rozbudowa systemu energetycznego i kanalizacji.	Modernizacja dróg.	Zwiększenie miejsc pracy.	Zagospodarowanie oczka wodnego.		
Gajewo/ gmina Giżycko		Rozwój infrastruktury drogowej.	Zwiększenie miejsc pracy.			
Kleszczewo / gmina Miłki				Udrożnienie szlaku oraz zwiększenie dostępności jeziora dla większych jednostek pływających.		
Miłki / gmina Miłki	Budowa kanalizacji.	Modernizacja dróg (remonty, chodniki).		Publiczna plaża/ lub pomost do jeziora.		Sklep.
Przykop/ gmina Miłki				Szlak wodny Pętla Mazurska. Zwiększenie żeglowności		

⁸ Raport z badań jakościowych, EU-CONSULT Sp. z o.o., Gdańsk 2014

				Jeziora Buwełno.		
Marcinowa Wola /gmina Miłki		Modernizacja komunikacji i poprawa jakości dróg (w tym remont drogi do Miłek).		Budowa szlaku wodnego Budowa ogólnodostępnej plaży.	Budowa ścieżek rowerowych. Zwiększenie liczby atrakcji dla żeglarzy na jeziorach Wojnowo i Buwełno.	
Cierzępy / gmina Orzysz		Modernizacja komunikacji i poprawa jakości dróg.		Budowa szlaku wodnego.		
Ublik / gmina Orzysz		Modernizacja komunikacji i poprawa jakości dróg.		Budowa szlaku wodnego.	Promocja.	
Góra /gmina Orzysz				Budowa szlaku wodnego Mała Pętla.		
Okartowo / gmina Orzysz		Modernizacja komunikacji i poprawa jakości dróg (w tym przebudowa DK 16).		Budowa szlaku wodnego Mała Pętla.		
Orzysz		Modernizacja komunikacji i poprawa jakości dróg (w tym poprawa nawierzchni dróg lokalnych, przebudowa DK16).		Budowa szlaku wodnego Mała Pętla i modernizacja infrastruktury wodnej. (pogłębienie kanału Orzysz) Budowa przystani. Infrastruktura noclegowa (hotele, pensjonaty, w tym budowa hotelu nad Jeziorem Orzysz). Obiekty oraz inicjatywy przyciągające turystów.		Plany wojska dotyczące budowy zaplecza infrastrukturalnego i mieszkań (mieszkania dla żołnierzy oraz inwestycje na terenie jednostki wojskowej). Adaptacja drogi na plażę - na deptak handlowo-usługowy.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

W tabeli poniżej przedstawiono syntetycznie powiązania wynikające z obecnych i przyszłych inwestycji w różnych obszarach rozwoju oraz obecnych i przyszłych kierunków rozwoju gmin obszaru funkcjonalnego, wynikające z przeprowadzonych analiz na podstawie dostępnych dokumentów o charakterze planistycznym i strategicznym, które odnoszą się bezpośrednio do poszczególnych miejscowości (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Studia Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego, strategie sołeckie, strategie rozwoju gmin, plany odnowy miejscowości) oraz wyników badań jakościowych.

Tabela 62. Powiązania wynikające z obecnych i przyszłych inwestycji w różnych obszarach rozwoju

Najważniejsze, obecne i przyszłe, inwestycje w różnych obszarach rozwoju na podstawie danych przekazanych przez gminy, Wieloletnich Prognoz Finansowych, innych dokumentów strategicznych i planistycznych oraz na podstawie danych z wywiadów pogłębionych.							
Gmina / miejscowość	Modernizacja lub rozbudowa urządzeń komunalnych	Projekty w zakresie infrastruktury drogowej oraz transportu publicznego	Zwiększenie aktywności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb infrastruktury	Rozbudowa infrastruktury oraz oferty turystyczno-kulturalnej	Optymalizacja polityki mieszkaniowej	Modernizacja systemu edukacji	Rozwój społeczności lokalnej – projekty społeczne
Miasto Giżycko	<p>Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnych.</p> <p>Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni.</p> <p>Budowa i przebudowa sieci wodociągowych.</p> <p>Zwiększenie efektywności energetycznej.</p> <p>Rozbudowa</p>	<p>Budowa, przebudowa, modernizacja dróg i mostów ciągów pieszych i rowerowych.</p> <p>Budowa systemu ścieżek rowerowych i spacerowych.</p>	<p>Przygotowanie nabrzeżnych terenów inwestycyjnych.</p> <p>Budowa i przebudowa infrastruktury na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej (systemy energii odnawialnej)</p> <p>Rozwój przemysłu nieuciążliwego dla</p>	<p>Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich i ścieżek rowerowych.</p> <p>Rewitalizacja obiektów turystycznych.</p> <p>Budowa, modernizacja infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.</p> <p>Modernizacja i budowa</p>	<p>Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych.</p> <p>Projekty dot. budownictwa komunalnego i społecznego.</p>	<p>Cyfryzacji szkół</p> <p>Projekty edukacyjne (program szkoleń żeglarskich).</p> <p>Utworzenie Mazurskiego Szkolnego Ośrodka Wychowania Wodnego.</p> <p>Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.</p>	<p>Rozbudowa/modernizacja obiektów (szpital).</p> <p>Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.</p> <p>Wspieranie inicjatyw obywatelskich.</p> <p>Aktywizacja osób niepełnosprawnych.</p>

	<p>i rewitalizacja obiektów opieki zdrowotnej (park i budowa ogrodu zimowego dla szpitala, rozbudowa).</p> <p>Modernizacja i rozbudowa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.</p>		<p>środowiska.</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.</p> <p>Rozwój usług około turystycznych.</p> <p>Aktywizacja przedsiębiorczości (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza).</p>	<p>obiektów kultury (obiekt widowiskowo – kinowy).</p> <p>Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej).</p> <p>Opracowanie zintegrowanej strategii marki 7 Cudów Mazur.</p>			
Gmina Orzysz	<p>Modernizacja, budowa, rozbudowa systemów oczyszczalni ścieków i odprowadzenia wód deszczowych.</p> <p>Budowa i przebudowa sieci wodociągowych.</p> <p>Budowa i modernizacja 4 stacji uzdatniania</p>	Poprawa dostępności komunikacyjne j obszaru WJM (remonty dróg i chodników)	<p>Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej (systemy energii odnawialnej).</p> <p>Przygotowanie nabrzeżnych terenów inwestycyjnych.</p> <p>Budowa i przebudowa infrastruktury związanej</p>	<p>Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich i ścieżek rowerowych.</p> <p>Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej).</p> <p>Budowa rozbudowa,</p>	<p>Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych.</p>	<p>Cyfryzacji szkół.</p> <p>Projekty edukacyjne (program szkoleń żeglarskich.)</p> <p>Utworzenie Mazurskiego Szkolnego Ośrodka Wychowania Wodnego.</p> <p>Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.</p>	<p>Aktywizacja mieszkańców.</p> <p>Promocja i wspieranie sportu.</p> <p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz 2014-2020.</p> <p>Gminny Program Profilaktyki</p>

	<p>wody.</p> <p>Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej.</p>		<p>z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Aktywizacja przedsiębiorczości (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza).</p>	<p>rewitalizacja infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej (w tym budowa ośrodka szkoleniowo-survivalowego), modernizacja infrastruktury plażowej – pomosty.</p> <p>Modernizacja obiektów sportowych (Stadion Miejski).</p> <p>Budowa, rozbudowa, promocja produktów turystycznych (Mazurski Szlak Kajakowy, Park Rybacki).</p> <p>Opracowanie zintegrowanej strategii marki 7 Cudów Mazur.</p>		<p>i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>Program wspierania Rodziny w Gminie Orzysz na lata 2013-2015.</p>
--	--	--	--	---	--	---

				Projekty dot. organizacji imprez / wydarzeń („Regaty Oldtimerów” na szlaku WJM).			
Gmina Miłki	<p>Budowa/przebudowa oczyszczalni ścieków.</p> <p>Zwiększenie efektywności energetycznej.</p> <p>Budowa gazociągu.</p> <p>Przebudowa sieci wodociągowej.</p> <p>Przebudowa systemu kanalizacji sanitarnej.</p> <p>Rewitalizacja centrum administracyjno – gospodarczego Miłek.</p>	Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru WJM.	<p>Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej (systemy energii odnawialnej)</p> <p>Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Wprowadzanie nowych technologii w produkcji rolnej.</p> <p>Promowanie terenów pod</p>	<p>Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich i ścieżek rowerowych.</p> <p>Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej)</p> <p>Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (tereny rekreacyjne, gminne plaże.)</p> <p>Rewitalizacja centrum kulturalno-</p>	<p>Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych</p>	<p>Cyfryzacji szkół.</p> <p>Projekty edukacyjne (Program Wyrównywanie szans edukacyjnych, program szkoleń żeglarskich i około żeglarskich)</p> <p>Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>Prowadzenie kursów i szkoleń na bazie Ośrodka Kultury oraz Centrum Informacji.</p>	<p>Aktywizacja mieszkańców.</p> <p>Wsparcie systemowe społeczności.</p> <p>Wyrównanie szans edukacyjnych.</p> <p>Promocja i wspieranie sportu.</p> <p>Zapobieganie patologiom społecznym.</p> <p>Internet dla wykluczonych cyfrowo.</p>

			<p>nowe inwestycje.</p> <p>Ekoturystyka i agroturystyka.</p> <p>Aktywizacja przedsiębiorczość i (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza).</p>	<p>sportowego.</p> <p>Rozwój produktów turystycznych (całoroczne oferty y sportowo – turystycznych).</p> <p>Opracowanie zintegrowanej strategii marki 7 Cudów Mazur.</p>			
Gmina Giżycko	Zwiększenie efektywności energetycznej.	Poprawa dostępności komunikacyjne j obszaru WJM.	<p>Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej.</p> <p>Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Aktywizacja przedsiębiorczość i (szkolenia, ulgi,</p>	<p>Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich i ścieżek rowerowych.</p> <p>Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej).</p> <p>Opracowanie zintegrowanej strategii marki 7 Cudów Mazur.</p>	<p>Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych.</p> <p>Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy.</p>	<p>Cyfryzacji szkół.</p> <p>Projekty edukacyjne (Program Wyrównywanie szans edukacyjnych, program szkoleń żeglarskich i około żeglarskich)</p> <p>Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>.</p>	<p>Aktywizacja mieszkańców.</p> <p>Wsparcie systemowe społeczności.</p> <p>Wyrównanie szans edukacyjnych.</p> <p>Promocja i wspieranie sportu.</p> <p>Zapobieganie patologiom społecznym.</p>

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

			promocja gospodarcza).	Rozbudowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej (Zagospodarowan ie nadbrzeża Jeziora Niegocin - budowa małej infrastruktury turystyczno- wędkarskiej).			Internet dla wykluczonych cyfrowo.
--	--	--	-----------------------------------	---	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych gmin: Plan Odnowy Miejscowości Doba na lata 2009-2015, Plan Odnowy Miejscowości Bystry na lata 2010-2017, Plan Odnowy Miejscowości Pianki na lata 2010-2019, Plan Odnowy Miejscowości Wierzbiny na lata 2011-2018, Plan Odnowy Miejscowości Mikosze opracowany przez mieszkańców wsi Mikosze na lata 2009-2016, Plan Odnowy Miejscowości Ogródek opracowany przez mieszkańców wsi Ogródek i Lokalną Grupę Ochrony Wsi na lata 2009-2016, Program Wspierania Rodziny w gminie Orzysz na lata 2013-2015, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2014-2020, Wieloletni Program Gospodarczy Gminy Miłki na lata 2009-2015, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Miłki 2009-2016, Strategia Rozwoju Powiatu Piskiego 2013-2023, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Giżycko do 2015, Uchwała XLVIII/331/14 Rady Miejskiej w Orzyszu z dn. 25.06.2014 w sprawie zmian budżetu gminy Orzysz na 2014 rok, Wykaz przedsięwzięć do Wieloletniego Planu Finansowego – załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXXIII/393/2013 z dn. 16.12.2013 zmieniony Uchwałą Nr XXXVII/429/2014 z dn. 11.06.2014, Uchwała Nr XXXVII/435/2014 Rady Gminy Giżycko z dn. 11.06.2014 w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Giżycko na lata 2014-2018”, Uchwała Rady Gminy Miłki Nr XXVIII/130/2013 z dn. 31.01.2013 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2013-2020, Uchwała Nr XLV/238/2014 Rady Gminy Miłki z dn. 27.06.2014 w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy uchwalonej na lata 2014-2020

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE OF „PĘTLA MAZURSKA”

Najważniejsze inwestycje	Giżycko gmina miejska	Giżycko gmina wiejska	Orzysz	Miłki
Budowa, przebudowa, modernizacja dróg i mostów ciągów pieszych i rowerowych	x	x	x	x
Budowa szlaku wodnego Mała Pętla i modernizacja infrastruktury wodnej.	x	x	x	x
Budowa marki i rozwój produktów turystycznych (w tym strategia i promocja marki).	x	x	x	x
Budowa, rozbudowa infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej.	x	x	x	x
Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego i ścieżek rowerowych .	x	x	x	x
Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej).	x	x	x	x
Projekty rewitalizacji	nabrzeża jezior i okolic portu, Twierdza Boyen, rewitalizacja terenów infrastruktury służby zdrowia		rewitalizacja drogi na plaże	plaże, centrum adm. – gosp., centrum kulturalno-sportowe
Kanalizacja i wodociągi	x	x	x	x
Modernizacja oczyszczalni ścieków.	x		x	x
Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych.	x	x	x	x
Aktywizacja przedsiębiorczości (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza).	x	x	x	x

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej (systemy energii odnawialnej).	x	x	x	x
Cyfryzacji szkół. Projekty edukacyjne.	x	x	x	x
Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.	x	x	x	x
Aktywizacja mieszkańców		x	x	x

Tabela 63. Powiązania wynikające z obecnych i potencjalnych kierunków rozwoju

OBECNE I PRZYSZŁE KIERUNKI ROZWOJU			
Gmina / miejscowość	Możliwe kierunki rozwoju szczególnej wagi dla OF „Pętla Mazurska”	Cele strategiczne rozwoju	Weryfikacja wagi poszczególnych celów (na podstawie konsultacji lub innych źródeł np. strony internetowe gmin)
Giżycko Miasto	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych. 2. Rozwój gospodarczy miasta. 	<p>Dążenie do zachowania i odnowienia zasobów naturalnego środowiska zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Wydłużenie sezonu turystycznego i wzbogacenie oferty wypoczynkowej.</p> <p>Rozwój gospodarczy miasta.</p> <p>Podniesienie jakości życia mieszkańców Giżycka.</p> <p>Uzyskanie nowoczesnej struktury przestrzennej miasta i usprawnienie układu obsługi komunikacyjnej i technicznej miasta.</p>	<p>Rozwój gospodarczy miasta.</p> <p>Wydłużenie sezonu turystycznego i wzbogacenie oferty wypoczynkowej.</p> <p>Uzyskanie nowoczesnej struktury przestrzennej miasta i usprawnienie układu obsługi komunikacyjnej i technicznej miasta.</p>
Gmina Miłki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój turystyki wodnej, ekoturystyka, agroturystyka. 2. Rozwój w kierunkach niezależnych od miejscowych walorów np. przemysł nieuciążliwy dla środowiska oraz handel, usługi budowlane i inne formy przedsiębiorczości zorientowane na rynki. 	<p>Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego.</p> <p>Trwały rozwój gospodarczy, zapewniający stałe miejsca pracy.</p> <p>Poprawa jakości życia mieszkańców wsi.</p> <p>Uzyskanie nowoczesnej infrastruktury przestrzennej i pełnej infrastruktury technicznej.</p> <p>Wzbogacenie oferty turystycznej poprzez</p>	<p>Rozbudowa komunalnej infrastruktury technicznej, (rozbudowy sieci kanalizacyjnej, modernizacji sieci wodociągowej, zapewnienie modernizacji sieci dróg gminnych).</p> <p>Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Rozwój turystyki i rekreacji obejmujący rozbudowę infrastruktury turystycznej, sportowej i</p>

	zewnętrzne.	połączenie z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi i lepsze wykorzystanie istniejącego szlaku wodnego, szlaku turystycznego, obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Gminy, rozbudowę bazy turystycznej, promowanie gospodarstw agroturystycznych.	rekreacyjnej, organizowania imprez lokalnych i ponadlokalnych oraz promocję.
Orzysz	1. Rozwój funkcji usługowych i mieszkaniowych. 2. Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych.	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. Włączenie społeczne i przeciwdziałanie emigracji. Ochrona środowiska naturalnego z zachowaniem istotnych funkcji społeczno-gospodarczych.	Przeciwdziałanie bezrobociu. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem. Wspieranie rozwoju sieci drogowej komunikacji zbiorowej, szczególnie na terenach wiejskich. Tworzenie przyjaznego środowiska administracyjnego dla inwestorów. Wspieranie rozwoju turystyki w regionie. Modernizacja i rozwój infrastruktury komunikacyjnej. Wspieranie inwestycji proekologicznych i przyjaznych środowisku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych gmin

Tabela 64. Potencjał poszczególnych miejscowości położonych w obrębie korytarza projektowanego szlaku „Pętla Mazurska”

Miejscowość	Obecny profil / charakter miejscowości / możliwe kierunki rozwoju	Możliwe kierunki rozwoju
Miasto Giżycko	<p>Największa miejscowość w Krainie WJM, na głównym szlaku turystycznym. Pełni funkcje usługowe wobec innych miejscowości. Miasto w największym stopniu odwiedzane przez turystów spośród wszystkich miejscowości obszaru funkcjonalnego. Relatywnie dobrze rozwinięta baza turystyczna.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezrobocie i niski poziom aktywności ekonomicznej ludności, • coraz mniej wolnych miejsc pod inwestycje, • sezonowość gospodarki, • infrastruktura drogowa (stan i dostępność do miasta), • relatywnie duża ilość obszarów wymagających rewitalizacji. <p>Funkcje: turystyczna, mieszkaniowa, usługowa, logistyczna,</p>	<p>Intensyfikacja rozwoju sfery turystycznej, w kierunku wydłużenia “sezonu turystycznego” i zapewnienie atrakcji spełniających te wymagania – rozwój form wypoczynku całorocznego wraz z rozwojem odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej.</p>
Bystry / gmina Giżycko	<p>Miejscowość satelicka Giżycka, typu popegeerowskiego, sypialnia dla dojeżdżających do pracy do Giżycka. Infrastruktura społeczna w relatywnie dobrym stanie. Położenie blisko Jeziora Niegocin walory krajobrazowe i przyrodnicze okolicy.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura drogowa (słaba jakość nawierzchni drogowych), • ubogi rynek pracy, • brak pełnego dostępu do prądu i kanalizacji. 	<p>Możliwości rozwoju w kontekście branży turystycznej – rekreacja. Budownictwo jednorodzinne.</p>
Gajewo/ gmina Giżycko	<p>Duże osiedle, w większości osiedle domków jednorodzinnych, mające charakter „sypialni” Giżycka. Atutem jest spokojna okolica oraz walory krajobrazowe.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mała liczba miejsc pracy, • słabo rozbudowana infrastruktura drogowa. 	<p>Rozwój pod mieszkalnictwo jednorodzinne.</p>
Ruda / gmina Miłki	<p>Sołectwo.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza.</p>	<p>Funkcja turystyczna – miejsca noclegowe – agroturystyka.</p>

Kleszczewo / gmina Miłki	<p>Relatywnie duża miejscowość na tle gminy, w większości o charakterze rolniczym z tendencją przebranżawiania się w kierunku turystyki. Położenie nad jeziorem Wojnowo i długa linia brzegowa.</p> <p>Problemy-:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie posiada dużego zaplecza turystycznego (agroturystyka i port). <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwy rozwój turystyczny w oparciu o potencjał położenia.
Staświny / gmina Miłki	<p>W odległości ok. 800 m na południowy zachód od wsi położone jest grodzisko zwane Świętą Górą. Usytuowane jest ono pomiędzy wysokim brzegiem jeziora Wojnowo i wąwozem wyżłobionym przez rzeczkę Staświnę.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwy rozwój turystyczno-rekreacyjny, budownictwo jednorodzinne, farmy wiatrowe.
Miłki / gmina Miłki	<p>Siedziba gminy. Miłki położone jest w samym sercu Mazur, przy głównej trasie Warszawa-Giżycko, 12 km przed Giżyckiem. Wieś przy Jeziorze Miłkowskim.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> kanalizacja, stan infrastruktury drogowej (remonty, chodniki), obawa przed budową szlaku wodnego – jeśli będą mogły pływać żagłówki z silnikami zakłóci ciszę). <p>Funkcje: turystyczna, mieszkaniowa, usługowa, logistyczna.</p>	Możliwości dalszego rozwoju turystyki.
Przykop/ gmina Miłki	<p>Miejscowość w znacznej części rolnicza, cicha i spokojna, nieco odizolowana od głównego szlaku turystycznego. Atuty: położenie nad jeziorem i atrakcyjne walory krajobrazowe.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> działalność gospodarcza – określona została jako słaba. 	Możliwości rozwoju turystyki.
Wierciejki / gmina Miłki	Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.	Możliwy rozwój sfery turystycznej.
Wyszowate / gmina Miłki	Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.	Możliwy rozwój sfery turystycznej.
Ogródki / gmina Miłki	<p>Ogródki to sielska, a zarazem nieco zapomniana mazurska okolica położona w samym centrum krainy Wielkich Jezior Mazurskich - kilka kilometrów na północny-zachód od szosy Orzysz-Giżycko.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza.</p>	<p>Funkcje rekreacyjne i mieszkaniowe (budownictwo jednorodzinne).</p> <p>Funkcja turystyczna – miejsca noclegowe – agroturystyka.</p>

Konopki Wielkie / gmina Miłki	<p>Wieś położona nad jeziorem Ublik Wielki, przy drodze krajowej Nr 63 na trasie Giżycko-Łomża.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwy rozwój sfery turystycznej.
Marcinowa Wola / gmina Miłki	<p>Wieś typowo rolnicza, w której jednak pojawiły się już obiekty turystyczne. Położona na uboczu, liczba turystów – niewielka. Atuty: ładne i czyste jezioro, ciekawy krajobraz, obszar cichy i spokojny.</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duży podatek od nieruchomości, • stan nawierzchni dróg. <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwości w kierunku rozwoju turystycznego.
Ublick / gmina Orzysz	<p>Urokliwie położenie nad jeziorem. Posiada potencjał oraz możliwości przyciągania turystów i organizowania im atrakcji. Relatywnie dobrze rozwinięta baza turystyczna (dwa duże ośrodki, stadnina koni).</p> <p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura drogowa (dojazd do miejscowości), • brak promocji. <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Kierunek turystyczny.
Cierzępięty / gmina Orzysz	<p>Wieś - charakter głównie rolniczy, ale także duży potencjał turystyczny, szczególnie agroturystyczny. Atuty- położenie, walory przyrodnicze i krajobrazowe; dostępność komunikacyjna (bliskość dróg krajowych).</p> <p>Problemy</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak połączenia z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi, • duże bezrobocie, • brak połączenia komunikacyjnego z resztą obszaru Wielkich Jezior Mazurskich. <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwości w kierunku rozwoju turystycznego.
Góra /gmina Orzysz	<p>Problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysypisko śmieci już zamknięte. <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza.</p>	Funkcja turystyczna – miejsca noclegowe – agroturystyka.
Wężewo / gmina Orzysz	<p>Wieś położona na trasie Orzysz - Mikołajki.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza</p>	Funkcja turystyczna – miejsca noclegowe – agroturystyka
Okartowo /gmina Orzysz	<p>Korzystne położenie – u wejścia do jeziora Tyrkło. Autem jest bardzo dobre położenie przy drodze krajowej Nr 16.</p> <p>Funkcja mieszkaniowa, rolnicza i turystyczna.</p>	Możliwy rozwój turystyczny.

Grzegorz / gmina Orzysz	Funkcja mieszkaniowa, rolnicza.	Funkcja turystyczna – miejsca noclegowe – agroturystyka.
Mikosze /Gmina Orzysz	Wieś nad rzeką Orzysz, przy drodze krajowej Nr 16., szlak kajakowy z jeziora Zdedy do Jeziora Śniardwy, zabytkowy cmentarz ewangelicki. Funkcja mieszkaniowa, rolnicza.	Możliwy rozwój turystyczny – turystyka kajakowa, agroturystyka.
Orzysz	<p>Miasto – boryka się z wojskową przeszłością, potencjał turystyczny przez długi czas był blokowany ze względu na lokalizację jednostki wojskowej. Rozwój branży turystycznej – spływy kajakowe. Atutem – centralne położenie i dostępność komunikacyjna (na skrzyżowaniu dróg krajowych: 16 i 63), atrakcje przyrodnicze.</p> <p>Problemy</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezrobocie, brak pracy, szara strefa, • niewystarczająca liczba turystów, • małą bazą turystyczną (noclegową i gastronomiczną), • brakuje portu, przystani, co nie zachęca turystów, • wysokie opłaty i podatki, • problem wizerunkowy (niezagospodarowany hotel w centrum). <p>Funkcje turystyczna, mieszkaniowa, usługowa, logistyczna.</p>	<p>Rozwój turystyki.</p> <p>Rozwój przemysłu przetwórczego z uwagi na dużą ilość owoców, warzyw i runa leśnego.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadów z badania jakościowego- Raport z badań jakościowych, EU-CONSULT Sp. z o.o., Gdańsk 2014, dokumentów strategicznych i stron internetowych gmin.

5. POWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW HISTORYCZNYCH

Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” położony jest w obrębie historycznej krainy Mazury. Mazury to region geograficzno-kulturowy w północno-wschodniej Polsce. Obejmuje tereny Pojezierza Mazurskiego i Pojezierza Iławskiego, administracyjnie wchodzi w skład województwa warmińsko-mazurskiego.

Jan Grzenia podaje, że rzeczownik Mazur pochodzi od przedrostka maz- (brudzić, smolić, mazać) – pierwotnie słowo maź, oznaczało smołę i dziegć, pochodzi od zamieszkujących tujejsze lasy smolarzy, – do którego dodano przyrostek -ur. Wyraz ten znany był od XV wieku. Mazury stanowią liczbę mnogą⁹.

Mieszkańcy Mazur w większości byli protestantami, dokładnie luteranami, posługującymi się językiem polskim. Upřednio tereny te nazywano polskimi powiatami, a ludność polskimi Prusakami. W XIX wieku pojawiały się nazwy Mazury Pruskie i Mazowsze Pruskie.¹⁰

Ludność zamieszkująca analizowany OF wykształciła specyficzną formę języka potocznego. Była to tzw. gwara mazurska – gwara używana przez Mazurów na północnym obszarze zasięgu dialektu mazowieckiego języka polskiego.¹¹

Mieszkańcy Mazur, w odróżnieniu od sąsiedniej Warmii, w okresie przed II wojną światową byli w większości protestantami (luteranie, inaczej członkowie kościoła ewangelicko-augsburskiego). Wraz z reformacją narodziła się odrębność krainy – wiara stała się głównym wyznacznikiem ludności zamieszkującej Prusy. Katolicka Warmia do 1772 r. wchodziła w skład Polski, pozostała część kraju przeszła na protestantyzm.

Mazury, w przeciwieństwie do Warmii, nigdy nie stanowiły odrębnej jednostki administracyjnej ani pod względem kościelnym, ani świeckim, dlatego nie da się ustalić ścisłych granic dla Mazur. Mazurzy byli to Prusacy wyznania protestanckiego mówiący po polsku lub mazursku. Przed 1945 rokiem byli germanizowani. W okresie powojennym byli polonizowani oraz wyjeżdżali do Niemiec Zachodnich. W 2008 r. w regionie żyło około 5 tys. Mazurów. We współczesnej branży turystycznej określenie Mazury rozszerzyło swoje znaczenie: wszędzie, gdzie na północnym wschodzie Polski występują jeziora, pagórki i lasy, mówi się o Mazurach. Współczesny podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego obejmuje także Elbląg, który jednak nigdy ani do Warmii, ani do Mazur nie należał¹².

---

⁹ Mazur. Poradnia językowa, Jan Grzenia: Wydawnictwa Naukowego PWN

¹⁰ Nazewnictwo na Warmii i Mazurach, Naruszewicz-Duchlińska :

¹¹ Źródło: Stanisław Urbańczyk: Zarys dialektologii polskiej. Warszawa: PWN, 1972).

¹² Warmia i Mazury : przewodnik po zabytkach sztuki. Christofer Herrmann; Bartąg: Wydawnictwo Artes, 2008. ISBN 978-83-61049-24-1.

6. PODSUMOWANIE DELIMITACJI

Do celów prac badawczych założono, że ośią obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” będzie projektowany I etap szlaku wodnego łączącego Wielkie Jeziora Mazurskie z Kanałem Augustowskim. W wyniku przeprowadzonych analiz obszaru funkcjonalnego może wyciągać następujące wnioski:

- Rdzeniem obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” jest miasto Giżycko. **Miasto Giżycko** jest jednocześnie jednym z głównych ośrodków miejskich Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.
- **Miasto Giżycko** tworzy w przestrzeni własne powiązania funkcjonalne. Najsilniejsze powiązania tworzy z gminą Giżycko, a następnie z gminą Węgorzewo. Obszar gminy wiejskiej Giżycko jest miejscem docelowym migracji mieszkańców Giżycka. Gmina Węgorzewo, pomimo znacznej odległości, charakteryzuje się największą liczbą połączeń komunikacją publiczną, co może sugerować, że pomiędzy Węgorzewem i Giżyckiem odbywa się największy codzienny przepływ ludności związanej z dojazdami do pracy.
- **Przestrzeń gmin Miłki oraz gminy Orzysz** wskazuje na słabsze powiązania z Giżyckiem. W stosunku do miasta rdzeniowego oraz gminy Giżycko, wykazuje się niższymi wartościami wskaźników rozwoju gospodarczego.
- **Gmina Giżycko** osiąga wysokie wartości wskaźnika sfery demograficznej, gospodarczej, turystyki oraz sfery komunikacyjnej wskutek sąsiedztwa z miastem Giżycko. Średnie wartości notują wskaźniki sfery środowiska naturalnego. Niższe wartości osiągają wskaźniki sfery społeczno-ekonomicznej oraz infrastruktury technicznej.
- **Miasto Giżycko** osiąga wysokie wartości wskaźnika sfery społeczno-ekonomicznej, gospodarczej, turystyki oraz infrastruktury technicznej. Niższe wartości osiągają wskaźniki sfery demograficznej oraz sfery środowiska naturalnego.
- **Gmina Miłki** wyróżnia się w badanym obszarze wskaźnikami sfery demograficznej. Średnią wartość notują wskaźniki sfery środowiska naturalnego oraz komunikacji. Niższe wartości osiągają pozostałe wskaźniki, tj. sfery społeczno-gospodarczej, gospodarczej, turystyki, infrastruktury technicznej.
- **Gmina Orzysz** osiąga najwyższe wartości wskaźników w sferach społeczno-ekonomicznej oraz środowiska naturalnego. W pozostałych sferach, tj. demograficznej, gospodarczej, turystyki, infrastruktury technicznej oraz komunikacji osiąga niskie wartości.
- Bezpośredni obszar oddziaływania ośrodka miejskiego Giżycka, w kontekście obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” ogranicza się do gminy wiejskiej Giżycko. Silniejsze powiązania funkcjonalne miasto Giżycko wykazuje w kierunku północnym (Węgorzewo) niż południowym (Orzysz).
- Na tle Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, badany obszar osiąga wysokie wartości wskaźników sfery gospodarczej, społecznej oraz turystycznej.
- Największy aktualny potencjał rozwojowy, w obrębie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, skupiony jest w Giżycku oraz gminach Giżycko oraz Mikołajki. Obszar ten sąsiaduje z gminami o niższych wskaźnikach rozwoju społeczno-gospodarczego. Są to gminy Miłki oraz Orzysz oraz granicząca z tym obszarem gmina Pozezdrze. Niższe wartości wskaźników rozwoju osiągają

także gminy Ruciane Nida i Pisz – granicząca z badanym obszarem funkcjonalnym od południa.

- Jak przekonują uczestnicy wywiadów eksperckich **potencjałem i kierunkiem rozwoju regionu jest branża turystyczna.**
- Stopień rozwoju turystyki w obszarze funkcjonalnym „Pętla Mazurska” jest dużo niższy niż na głównym szlaku (Węgorzewo przez Giżycko, Mikołajki do Rucianego Nidy. Oprócz problemów z żeglownością, barierą rozwoju potencjału turystycznego obszaru funkcjonalnego jest także niewystarczająca, zdaniem badanych, infrastruktura turystyczna. Problemem jest również fakt, że teren jest mało rozreklamowany. Obszar ten musi postawić na promocję i stworzenie kompleksowego produktu turystycznego.
- Respondenci badania jakościowego podkreślają, że barierą całego obszaru funkcjonalnego jest **relatywnie niewielka na tle kraju liczba przedsiębiorstw, a co za tym idzie, brak miejsc pracy i wysokie bezrobocie.**
- Prawie wszyscy badani, zarówno przedsiębiorcy, jak też władarze gmin oraz eksperci są przekonani, że **budowa planowanego szlaku wodnego jest ogromną szansą rozwojową** obszaru funkcjonalnego oraz przyniesie dla regionu wiele korzyści: więcej miejsc pracy, nowe miejsca noclegowe, nowe miejsca gastronomiczne, mariny. **Zwiększy się zainteresowanie regionem.**
- **Do najważniejszych** obecnych i przyszłych inwestycji rozwoju gmin obszaru funkcjonalnego należą: **budowa zintegrowanego szlaku rowerowego wokół Wielkich Jezior Mazurskich i ścieżek rowerowych, projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej), opracowanie zintegrowanej strategii marki 7 Cudów Mazur, rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich, aktywizacja przedsiębiorczości (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza) oraz poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru.**
- Oczekiwane inwestycje przez respondentów badań to przede wszystkim **poprawa dostępności komunikacyjnej i rozbudowa infrastruktury turystycznej, w tym budowa szlaku wodnego „Pętla Mazurska”.**
- **Wszystkie badane miejscowości, położone w obrębie projektowanego korytarza szlaku wodnego „Pętla Mazurska” posiadają potencjał do rozwoju turystyki.**

DO GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH CAŁEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO NALEŻĄ:

- bezrobocie,
- niskie wskaźniki przedsiębiorczości,
- niska dostępność komunikacyjna,
- sezonowość oferty turystycznej,
- rozwarstwienie w rozwoju obszaru funkcjonalnego (lepiej rozwinięte gminy Giżycko i miasto Giżycko, trudniejsza sytuacja rozwojowa w gminie Orzysz i Miłki).

WEWNĘTRZNY POTENCJAŁ ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO ZWIĄZANY JEST:

- z siecią wód (jeziora i kanały), w tym połączeniem z szlakiem wodnym Jezior Mazurskich,
- bliskością ośrodka rozwoju jaki jest Giżycko (funkcja gospodarcza i turystyczna),
- walorami przyrodniczo-krajobrazowymi,
- szlakami pieszymi, rowerowymi, wodnymi,

MOŻLIWOŚCI WZMOCNIENIA POTENCJAŁU ROZWOJU ZWIĄZANE SĄ Z:

- rozbudową i poprawą infrastruktury turystycznej,
- poprawą dostępności komunikacyjnej, także poszczególnych miejscowości,
- utworzeniem szlaku wodnego „Pętla Mazurska” oraz powiązanie tego szlaku z Pojezierzem Ełckim i Kanałem Augustowskim,
- budową produktów turystycznych, ukierunkowanych na wydłużenie sezonu turystycznego,
- kompleksową promocją oferty turystycznej obszaru funkcjonalnego,
- wsparciem rozwoju przedsiębiorczości.

III. CELE STRATEGICZNE I GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU

W odniesieniu do wyników analiz przeprowadzonych w ramach poszczególnych metod delimitacji, nadrzędnym celem strategicznym rozwoju obszaru funkcjonalnego jest wykorzystanie uwarunkowań wewnętrznych (potencjału położenia w przestrzeni kraju, w tym położenia w obrębie obszaru Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, uwarunkowań naturalnych, w tym sieci jezior, rzek i kanałów, atrakcyjności krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego) oraz zewnętrznych (sąsiedztwo głównych ośrodków Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, sąsiedztwo pojezierza Ełckiego i możliwości połączenia dróg wodnych) do kreowania rozwoju gospodarczego, w oparciu o turystykę, specjalizację terytorialną oraz lokalnych przedsiębiorców.

Tabela 65. Cele strategiczne, kierunki rozwoju, inicjatywy inwestycyjne

CELE STRATEGICZNE	Kierunki rozwoju	Inicjatywy inwestycyjne
<p>1. Poprawa funkcjonalności komunikacyjnej OF</p> <p>Cel obejmuje działania zmierzające do poprawy funkcjonalności komunikacyjnej, w tym dostępności obszaru funkcjonalnego, jako ważnej cechy przestrzeni pod kątem rozwoju społeczno-gospodarczego. Obejmuje działania o charakterze infrastrukturalnym, polegające na modernizacji istniejących szlaków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa zewnętrznej dostępności drogowej obszaru funkcjonalnego poprzez modernizację i rozbudowę dróg. • Poprawą jakości istniejących szlaków komunikacyjnych (budowa i przebudowa dróg wewnątrz OF). • Budowa systemu zintegrowanych ścieżek rowerowych na obszarze OF, łączącego poszczególne miejscowości, powiązanymi 	<p>Budowa, przebudowa, modernizacja dróg i mostów ciągów pieszych i rowerowych.</p>

komunikacyjnych, działania dotyczące usprawniania komunikacji publicznej, jak i działania o charakterze szerokiego lobbingu i współpracy na rzecz realizacji wspólnej polityki przestrzennej - wewnętrznej (w ramach gmin OF) oraz szerokiej współpracy zewnętrznej.	<p>z infrastrukturą ścieżek rowerowych oraz tworzących spójną sieć z KWJM.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie wspólnej polityki komunikacji publicznej. 	
<p>2. Wysoka jakość środowiska oraz modernizacja lub rozbudowa urządzeń komunalnych</p> <p>Cel obejmuje działania ukierunkowane na poprawę jakości środowiska. Obejmuje w szczególności kompleksowe działania związane z gospodarką opadami oraz gospodarką wodno – kanalizacyjną, w tym zagospodarowanie wód deszczowych, jak również działania zmierzające do poprawy efektywności energetycznej i zapewnienie bezpieczeństwa środowiska życia ludzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach wiejskich OF, w tym budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sieci wodociągowej. Działania związane z poprawą efektywności energetycznej i cieplnej. 	<p>Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.</p> <p>Modernizacja oczyszczalni ścieków.</p> <p>Termomodernizacja budynków i projekty wymiany systemów grzewczych.</p>
<p>3. Rozwój przedsiębiorczości</p> <p>Cel obejmuje działania dot. wspierania lokalnych przedsiębiorców, np. poprzez „odpowiednio realizowaną” politykę wsparcia rozwoju pożądaných branż (w szczególności turystycznej i usług około turystycznych, agroturystyki i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz innowacyjnych technologii). Obejmuje także promocję gospodarczą oraz działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności terenów inwestycyjnych i warunków do rozwoju gospodarczego (poprawa infrastruktury w szczególności na szlakach wodnych). Dużą szansę na zwiększenie prowadzenia działalności gospodarczej można upatrywać w budowie szlaku wodnego „Mała Pętla” Docelowo należy skupić się także na „włączeniu” lokalnych przedsiębiorców z branży turystycznej w kształtowanie oferty bazującej na produktach turystycznych (połączenie atrakcji turystycznych, usług turystycznych i promocji gminy).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na OF poprzez poprawę infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych (w tym budowa szlaku wodnego „Mała Pętla”) i programy rewitalizacji. Wspólne zintegrowane planowanie przestrzenne. Rozwój przedsiębiorczości poprzez wsparcie rozwoju usług około turystycznych i rekreacyjnych, agroturystycznych. Wsparcie rozwoju pożądaných branż – przetwórstwa rolno-spożywczego, produktów ekologicznych i regionalnych, branż IT i odnawialnych energii. Aktywna promocja gospodarcza obszaru funkcjonalnego. 	<p>Budowa szlaku wodnego „Mała Pętla” i modernizacja infrastruktury wodnej.</p> <p>Aktywizacja przedsiębiorczości (szkolenia, ulgi, promocja gospodarcza).</p> <p>Poprawa konkurencyjności i efektywności energetycznej (systemy energii odnawialnej).</p>
<p>4. Kształtowanie oferty turystycznej OF</p>	<ul style="list-style-type: none"> Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty 	<p>Budowa marki i rozwój produktów turystycznych</p>

<p>Turystyka stanowi największy potencjał gmin OF. Aby w pełni wykorzystać ten potencjał do rozwoju niezbędne jest kształtowania oferty turystycznej obszaru poprzez kreację produktów turystycznych i „marki turystycznej” obszaru. Marka, czyli sposób odbioru obszaru przez turystów w dużym stopniu zależy, od jakości usług turystycznych, jakie świadczy cały obszar funkcjonalny. Jakość tych usług zależy z kolei od jakości infrastruktury turystycznej. Modernizacja i rozbudowa tej infrastruktury powinna być ukierunkowana na tworzenie warunków do uprawiania turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych.</p>	<p>turystyczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej, w tym imprez i wydarzeń. 	<p>(w tym strategia marki).</p> <p>Budowa, rozbudowa infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej.</p> <p>Budowa zintegrowanego szlaku rowerowego i ścieżek rowerowych.</p> <p>Projekty IT (cyfryzacja, serwis rezerwacji turystycznej).</p> <p>Budowa szlaku wodnego „Mała Pętla” i modernizacja infrastruktury wodnej.</p>
<p>5. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej OF</p> <p>Obejmuje działania dotyczące infrastruktury technicznej, jak również kształtowania przestrzeni. Odnosi się zarówno do walorów architektonicznych i urbanistycznych oraz estetyki przestrzeni obszaru funkcjonalnego pod kątem rozwoju turystyki (podniesienie walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych), gospodarki (na potrzeby działań inwestycyjnych), a także w celu poprawy jakości życia mieszkańców (infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Optymalizacja polityki mieszkaniowej. • Modernizacja systemu edukacyjnego. • Modernizacja i rewitalizacja obiektów infrastruktury społecznej OF. 	<p>Cyfryzacji szkół.</p> <p>Projekty edukacyjne.</p> <p>Modernizacja Centrum Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>Projekty rewitalizacji.</p>
<p>6. Integracja i aktywizacja gmin OF</p> <p>Rozwój społeczno-gospodarczy zależy od istniejącego zasobu kapitału ludzkiego. Kapitał ludzki rozumiany jest, jako pojęcie ekonomiczne, oznaczające zawarty w każdym człowieku i społeczeństwie, jako całości zasób fachowej wiedzy, umiejętności, doświadczenia, zdrowia i energii życiowej. Inwestycje w kapitał ludzki wiązać się będą przede wszystkim z budowaniem społeczeństwa obywatelskiego: postaw obywatelskich i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. • Współpraca pomiędzy partnerami OF. 	<p>Aktywizacja mieszkańców.</p>

przedsiębiorczych, co przyspieszy podnoszenie wartości kapitału ludzkiego. Cel ten obejmie także integrację gmin na wszystkich szczeblach współpracy: społeczeństw, instytucji, władz.		
--	--	--

IV. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 66. Spójność celów i kierunków rozwoju z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi na poziomie celów

CELE STRATEGICZNE OF „PĘTLA MAZURSKA”	Kierunki rozwoju OF „Pętla Mazurska”	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO 2025	Założeniami Umowy Partnerstwa 2014-2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (poziom celów strategicznych)
1. Poprawa funkcjonalności komunikacyjnej OF	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa zewnętrznej dostępności drogowej obszaru funkcjonalnego poprzez modernizację i rozbudowę dróg. Poprawą jakości istniejących szlaków komunikacyjnych (budowa i przebudowa dróg wewnątrz OF). Budowa systemu zintegrowanych ścieżek rowerowych 	<p>li.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych.</p> <p>li.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.</p> <p>II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym.</p> <p>III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.</p> <p>III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.</p> <p>III.3.4. Zwiększenie spójności</p>	<p>2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów.</p> <p>2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich.</p> <p>3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.</p> <p>3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.</p> <p>1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych</p>	<p>3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.</p> <p>4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.</p>	Zwiększenie wewnątrzregionalnej dostępności transportowej.	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (wzrost konkurencyjności gospodarki, działania związane z rozwojem obszarów wiejskich, wsparcie inwestycji zewnętrznych, wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, zwiększanie</p>

	<p>na obszarze OF, łączącego poszczególne miejscowości, powiązanymi z infrastrukturą ścieżek rowerowych oraz tworzących spójną sieć z KWJM.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie wspólnej polityki komunikacji publicznej. 	<p>terytorialnej.</p> <p>II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.</p>	<p>między głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym.</p> <p>2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju.</p>			<p>dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich).</p>
<p>2. Wysoka jakość środowiska oraz modernizacja lub rozbudowa urządzeń komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach wiejskich OF, w tym budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury 	<p>III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.</p>	<p>6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p>	<p>4.3. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.</p>	<p>Zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych.</p>	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (działania związane z rozwojem obszarów wiejskich, wykorzystywaniem walorów środowiska przyrodniczego).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych</p>

	<p>sieci wodociągowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania związane z poprawą efektywności energetycznej i ciepłej. 					(wspieranie obszarów wiejskich o najniższym dostępie do usług publicznych; restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze; przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych).
3. Rozwój przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na OF poprzez poprawę infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szlakach wodnych (w tym budowa szlaku wodnego Mała Pętla) i programy rewitalizacji. 	<p>II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie.</p> <p>II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych.</p> <p>II.4.1. Zwiększanie aktywności</p>	<p>2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej.</p> <p>2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.</p> <p>2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej</p>	<p>3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.</p> <p>4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.</p> <p>1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji.</p> <p>1.2. Wzrost innowacyjności firm.</p> <p>1.3. Wzrost liczby</p>	<p>Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.</p> <p>Lepsze wykorzystanie zasobów na rynku pracy.</p> <p>Poprawa warunków administracyjno-prawnych dla rozwoju przedsiębiorczości.</p>	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (wzrost konkurencyjności gospodarki, specjalizacje terytorialne, rozwój kapitału intelektualnego, wsparcie inwestycji zewnętrznych, wspieranie instytucji otoczenia biznesu).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Wspólne zintegrowane planowanie zagospodarowania przestrzennego pod kątem wyznaczania terenów inwestycyjnych, w tym szczególnie w obszarze turystyki. • Rozwój przedsiębiorczości poprzez wsparcie rozwoju usług około turystycznych i rekreacyjnych, agroturystycznych. • Wsparcie rozwoju pożądanых branż – przetwórstwa rolno-spożywczego, produktów ekologicznych i regionalnych	<p>zawodowej.</p> <p>II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p> <p>II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych.</p> <p>III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach.</p>	wewnątrz regionów.	miejsc pracy.		obszarów problemowych (wspieranie obszarów wiejskich o najniższym dostępie do usług publicznych; przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych).
--	--	--	--------------------	---------------	--	---

	<p>, branż IT i odnawialnych energii.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktywna promocja gospodarcza na zewnątrz oraz do wewnątrz obszaru OF					
4. Kształtowanie oferty turystycznej OF	<ul style="list-style-type: none"> Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne. Modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej, w tym imprez i wydarzeń.	<p>I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.</p> <p>III.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług.</p> <p>III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.</p> <p>III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału</p>	<p>2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.</p> <p>2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.</p> <p>3.2.3. Utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego.</p> <p>6.3.2. Partnerstwo terytorialne w planowaniu i zarządzaniu procesami rozwojowymi.</p> <p>2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich.</p>	<p>1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji.</p> <p>3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.</p> <p>4.3. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.</p> <p>4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.</p> <p>1.3. Wzrost liczby miejsc pracy.</p>	<p>Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.</p> <p>Zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych.</p>	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (wzrost konkurencyjności gospodarki, działania związane z rozwojem obszarów wiejskich, specjalizacje terytorialne, wsparcie inwestycji zewnętrznych, wykorzystywaniem walorów środowiska przyrodniczego).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (wspieranie obszarów wiejskich o najniższym dostępie do usług</p>

		obszarów wiejskich.				publicznych; restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących swoje funkcje społeczno- gospodarcze; przewycięzanie nieodogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych).
5. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej OF	<ul style="list-style-type: none"> • Optymalizacja polityki mieszkaniowej. • Modernizacja systemu edukacyjnego • Modernizacja i rewitalizacja obiektów infrastruktury społecznej OF. 	<p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.</p> <p>III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.</p> <p>III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.</p> <p>I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem</p>	<p>2.1.4. Wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych.</p> <p>6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p>2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich.</p> <p>2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich.</p> <p>2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>		<p>Zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych.</p> <p>Lepsze wykorzystanie zasobów na rynku pracy.</p>	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (wspieranie obszarów wiejskich o najniższym dostępie do usług publicznych; restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze).</p>

		społecznym.	i miast.			
6. Integracja i aktywizacja gmin OF	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca pomiędzy partnerami OF.	<p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego.</p> <p>III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach.</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>	<p>2.3.3. Wzmacnianie procesów integracji obszarów przygranicznych.</p>	<p>2.1. Rozwój kapitału społecznego.</p> <p>3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.</p>	<p>Zwiększenie dostępu do usług publicznych.</p>	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (działania związane z rozwojem obszarów wiejskich, rozwój kapitału intelektualnego).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (wspieranie obszarów wiejskich o najniższym dostępie do usług publicznych; przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych).</p> <p>Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.</p>

PLANOWANY ZAKRES INTERWENCJI NA POZIOMIE REGIONALNYM, W ODNIESIENIU DO OBSZARU FUNKCJONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2020

Mając na uwadze przyszły okres programowania UE na lata 2014-2020, najważniejszym dokumentem opisującym kierunki rozwoju obszaru funkcjonalnego jest dokument pod nazwą: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

Strategia województwa zakłada realizację na terenie gmin obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” następujących działań – zgodnie z wyróżnionymi Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI).

OSI (OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI) – TYGRYS WARMIŃSKO-MAZURSKI

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GMINA ORZYSZ

Uzasadnienie strategicznej interwencji: konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu.

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.

Kryterium wyboru: położenie ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16.

Oczekiwane efekty interwencji: dynamizacja procesów gospodarczych, rozwój współpracy sieciowej – w tym w zakresie innowacyjności, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, wzrost jakości życia, wzrost kooperacji krajowej i międzynarodowej¹³.

OSI – NOWOCZESNA WIEŚ

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GMINA ORZYSZ.

Uzasadnienie strategicznej interwencji: wzrost konkurencyjności obszarów oferujących najlepsze warunki dla produkcji żywności wysokiej jakości oraz wzrostu produktywności produkcji rolniczej.

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich).

Kryterium wyboru: waloryzacja przestrzeni województwa ze względu na kierunki rozwoju rolnictwa dokonana przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie. Waloryzacja ta uwzględnia zarówno możliwości wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa (w tym ekologicznego, typ A),

¹³ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

jak i kierunek intensywnego rozwoju rolnictwa pokrywającego się z najlepszymi parametrami rolniczej przestrzeni produkcyjnej (typ B).

Oczekiwane efekty interwencji: wzrost specjalizacji w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości bazującej na regionalnych zasobach przyrodniczych, wspierającej poziom dochodów mieszkańców regionu; wzrost współpracy biznesowej, a także aktywności promocyjnej i targowej; wzrost przedsiębiorczości.¹⁴

OSI – OBSZARY O SŁABYM DOSTĘPIE DO USŁUG PUBLICZNYCH

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GMINY MIŁKI I ORZYSZ.

Uzasadnienie strategicznej interwencji: trudności z dostępnością do usług publicznych skutkujące marginalizacją niektórych obszarów, a także przekładające się na jakość kapitału ludzkiego.

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe).

Kryterium wyboru: statystyczne, bazujące na 11 wskaźnikach charakteryzujących usługi.

Oczekiwane efekty interwencji: wzrost dostępu do usług publicznych; aktywizacja społeczna; poprawa połączeń komunikacyjnych z lokalnymi ośrodkami wzrostu; wzrost przedsiębiorczości.¹⁵

OSI – OBSZARY PRZYGRANICZNE

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GMINY, GIŻYCKO (MIEJSKA I WIEJSKA) I MIŁKI.

Uzasadnienie strategicznej interwencji: nawarstwienie różnorodnych problemów społeczno-gospodarczych w obszarze przygranicznym.

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE).

Kryterium wyboru: rozwiązanie zaproponowane w KSRR (s. 103) opierające się o sieć powiatów i uwzględniające odległość stolicy tej jednostki od granicy Państwa (do 50 km).

Oczekiwane efekty interwencji: intensyfikacja współpracy międzynarodowej; wykorzystanie szans wynikających z małego ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza); wzrost

¹⁴ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

¹⁵ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

przedsiębiorczości; poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych.

OSI – OBSZARY WYMAGAJĄCE RESTRUKTURYZACJI I REWITALIZACJI

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GMINY MIEJSKA GIŻYCKO I GMINA ORZYSZ.

Uzasadnienie strategicznej interwencji: utrata konkurencyjności małych i średnich miast w wyniku silnej konkurencji zewnętrznej oraz pogarszającej się sytuacji w gminach otaczających te miasta. Problemy społeczne dużych miast (wybrane dzielnice).

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze).

Kryterium wyboru: kryterium administracyjno-statystyczne (gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców).

Oczekiwane efekty interwencji: wzrost kapitału społecznego; podniesienie jakości edukacji; wzrost przedsiębiorczości; rewitalizacja miast; wzrost jakości życia; wzrost współpracy międzygminnej; poprawa połączeń komunikacyjnych z otoczeniem (rynk pracy); specjalizacja miast i miasteczek i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenu.¹⁶

OSI – OBSZARY O EKSTREMALNIE NISKIEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GIŻYCKO (MIEJSKA I WIEJSKA), MIŁKI, ORZYSZ.

Uzasadnienie strategicznej interwencji: słabe połączenia komunikacyjne Olsztyna ze wschodnią częścią regionu ograniczające możliwości nawiązywania relacji społeczno-gospodarczych.

Powiązanie OSI z polityką krajową (KSRR): budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności).

Kryterium wyboru: podstawowym kryterium wyznaczenia OSI była dostępność czasowa drogowa do miasta wojewódzkiego (zgodnie z KSRR przyjęto, że szczególnie zła sytuacja występuje w przypadku gmin oddalonych o ponad 90 min. jazdy samochodem).

Oczekiwane efekty interwencji: poprawa dostępności komunikacyjnej; wzrost współpracy; wzrost przedsiębiorczości; wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.¹⁷

¹⁶ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

¹⁷ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

INTELIGENTNA SPECJALIZACJA (SPECJALIZACJA TERYTORIALNA) - EKONOMIA WODY

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA”. – WSZYSTKIE GMINY. ¹⁸

Specjalizacja bazuje na największych w Polsce zasobach wód powierzchniowych, wokół których rozwinęła się turystyka oraz szereg rodzajów działalności, które mają również duży potencjał innowacyjny. Warmia i Mazury są znane z produkcji jachtów, łodzi, a także usług związanych z tą branżą. Istotnym czynnikiem rozwoju specjalizacji będzie silna pozycja zaplecza naukowego w obszarze produkcji żywności, ale powinno być wsparte w zakresie współpracy z producentami maszyn i urządzeń (wydziały techniczne). Rozwój specjalizacji wychodzi naprzeciw potrzebom ochrony środowiska, w czym region chce uzyskać znaczenie międzynarodowe.

INTELIGENTNA SPECJALIZACJA (SPECJALIZACJA TERYTORIALNA) - ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – PRZED E WSZYSTKIM NAJWIĘKSZE OŚRODKI GOSPODARCZE, T.J. MIASTO GIŻYCKO ORAZ POZOSTAŁE GMINY O CHARAKTERZE ROLNICZYM. ¹⁹

Jest to specjalizacja bazująca na tradycyjnej już silnej pozycji rolnictwa w regionie (jeden z najwyższych wskaźników produktywności w Polsce). Wokół produkcji żywności region rozwinął bardzo silną specjalizację naukową, w której osiąga obecnie znaczące sukcesy międzynarodowe, która jest jednocześnie zapleczem badawczo-naukowym dla pojedynczych firm i klastrów. Specjalizacja ta opiera się na przemyśle rolno-spożywczym i dynamicznym rozwoju rolnictwa lokalnego i tradycyjnym przetwórstwie żywności opartej o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży oraz produkcji żywności o projektowanych funkcjach. Odpowiada ona na potrzeby konsumentów związane z promowanym zdrowym stylem życia.

INTELIGENTNA SPECJALIZACJA (SPECJALIZACJA TERYTORIALNA) - DREWNO I MEBLARSTWO

OBSZAR FUNKCJONALNY „PĘTLA MAZURSKA” – GŁÓWNIIE GMINA ORZYSZ ²⁰

Specjalizacja jest silnie osadzona na tradycjach regionu, w którym sektor meblarski i szerokie wykorzystanie drewna rozwijało się jeszcze przed transformacją z 1989 r. Region posiada znaczące kompetencje w zakresie dostarczania surowców i półproduktów, ale przede wszystkim zlokalizowane są tu fabryki dostarczające produkty finalne. Ważnym elementem budowy specjalizacji będzie dalszy rozwój usług projektowych oraz budowanie marki województwa.

¹⁸ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

¹⁹ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

²⁰ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025

V. ANALIZA ZARZĄDZANIA OBSZAREM FUNKCJONALNYM

Zarządzanie obszarem funkcjonalnym „Pętla Mazurska” będzie jednym z największych wyzwań polityki rozwoju subregionu. Powodzenie realizacji wszystkich celów rozwojowych uzależnione będzie od stworzenia i wdrożenia efektywnego modelu zarządzania, obejmującego najważniejszych aktorów rozwoju regionalnego na poziomie lokalnym, subregionu oraz regionu.

Obszar funkcjonalny opiera się na współpracy jednostek administracji samorządu różnych szczebli. Polskie prawo dopuszcza kilka form współpracy samorządowców, które można wykorzystać w tym celu. Jednak wybór formy prawnej – mniej lub bardziej zinstytucjonalizowany - powinien uwzględniać przede wszystkim zakres przyjętych działań ukierunkowanych na rozwój lokalny, które mogą lub powinny być realizowane przez lokalne społeczności.

W CELU REALIZACJI SPÓJNEJ I PARTNERSKIEJ POLITYKI ROZWOJU OBSZAREM FUNKCJONALNYM „PĘTLA MAZURSKA” WARTO ROZWAŻYĆ NASTĘPUJĄCE WARIANTY ZARZĄDZANIA:

ZINTEGROWANE POROZUMIENIE TERYTORIALNE (ZPT)

Jednostki samorządu terytorialnego wszystkich gmin obszaru funkcjonalnego powołują reprezentację obszaru funkcjonalnego, wskazując jej przewodniczącego.

Przewodniczący reprezentacji w uzgodnieniu z pozostałymi członkami, zaprasza do udziału w pracach nad ZPT przedstawicieli podmiotów, w tym partnerów społecznych i gospodarczych właściwych ze względu na zakres tematyczny ZPT.

Reprezentacja obszaru funkcjonalnego w sprawie listy konkretnych przedsięwzięć tworzących pakiet realizacyjny ZPT podejmuje decyzje w sposób jednomyślny.

Koszty funkcjonowania reprezentacji obszaru funkcjonalnego, pokrywane są przez podmioty wchodzące w skład reprezentacji.

W ramach ZPT podejmowane są partnerskie uzgodnienia i wspólna realizacja przedsięwzięć rozwojowych o znaczeniu regionalnym i ponadlokalnym.

Cele ZPT:

Umożliwienie prowadzenia długofalowej, wielostronnie uzgodnionej polityki obszaru funkcjonalnego.

Skoordynowane udzielanie wsparcia z różnych źródeł finansowych (programów, Osi Priorytetowych).

Stymulowanie współpracy w miejsce konkurencji pomiędzy partnerami lokalnymi.

Efektom ZPT powinny być pakiety przedsięwzięć z różnych obszarów tematycznych, służące wykorzystaniu szans rozwojowych i przełamaniu barier cechujących.

ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZEŃSTWO (RLKS) ANG. COMMUNITY-LED LOCALDEVELOPMENT (CLLD)²¹

RLKS (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność) - to metoda przekazywania środków na projekty społeczne w sposób zdecentralizowany tj. przez same społeczności w postaci realizacji oddolnych Strategii Rozwoju przez LGD (stowarzyszenia lokalnych ludzi aktywnych społecznie, w biznesie i samorządowo, na zasadach podobnych do wdrażanej w ramach PROW na lata 2007 – 2013 Osi Leader).

Rozwój kierowany przez lokalną społeczność, jest:

- skoncentrowany na konkretnych terytoriach subregionalnych,
- kierowany przez lokalną społeczność w postaci lokalnych grup działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani sektor publiczny, ani żadna z grup interesu nie reprezentuje więcej niż 49 % głosów,
- prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych strategii rozwoju lokalnego; zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawiera elementy innowacyjne w kontekście lokalnym i zakłada tworzenie sieci kontaktów oraz, w stosownych przypadkach, współpracę.

Wg założeń Umowy Partnerskiej, przyjętych przez Rząd RP w dniu 15 stycznia 2013 r.: Podstawowym celem RLKS jest zwiększenie udziału społeczności lokalnej w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru.

RLKS jest szansą na pobudzenie społeczne, decyzyjność oddolną, lepsze zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz skuteczniejszą absorpcję środków, buduje poczucie wspólnoty i tożsamości lokalnej.

W odróżnieniu od wcześniejszych rozwiązań RLKS będzie mógł być finansowany z różnych funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi. Beneficjenci będą więc mogli aplikować o pieniądze zarówno z EFRROW (Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich), jak i z EFRR (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego), EFMR (Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego) oraz FS (Funduszu Spójności).

---

²¹ Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS- CLLD), jako szansa rozwoju społeczno-gospodarczego regionów i kraju Daniel Podobiński, Partnerstwo Borów Niemodlińskich, 2013

W intencji twórców tego podejścia ma to ułatwić tworzenie lokalnych strategii rozwoju i ich lepsze dopasowanie do potrzeb.

Drugą ważną nowością jest rozszerzenie zastosowania LEADER-a na obszary miejskie.

Niepokój budzi jednak to, że kluczową rolę w decyzji o jego przyjęciu na swoim terenie będą odgrywać władze województw (urzędy marszałkowskie) a te, jak na razie podchodzą do tych nowych możliwości z rezerwą.

STOWARZYSZENIE GMIN OBSZARU FUNKCJONALNEGO „PĘTLA MAZURSKA”

W świetle art. 84 ustawy o samorządzie gminnym gminy mogą tworzyć stowarzyszenia w dwóch celach: wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów.

Stowarzyszenia nie mogą powstawać w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych, gdyż temu służą związki i porozumienia międzygminne. Dla wspierania idei samorządu terytorialnego oraz dla obrony wspólnych interesów właściwa jest forma stowarzyszenia gmin, a nie związków międzygminnych.

Cele Stowarzyszenia Gmin

1. Przyjęcie i realizacja wspólnej dla obszaru funkcjonalnego Strategii.
2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych, tj. funduszy krajowych i zagranicznych, w tym funduszy Unii Europejskiej, na realizację wspólnych zadań.
3. Współdziałanie w celu efektywnego wykorzystania środków finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa na lata 2014-2020.
4. Inicjowanie i wspomaganie współpracy między członkami Stowarzyszenia w zakresie przygotowania oraz realizacji wspólnych projektów i przedsięwzięć.
5. Koordynacja działań związanych z realizacją wspólnych przedsięwzięć rozwojowych.

Członkiem Stowarzyszenia może być każda gmina położona na obszarze funkcjonalnym.

Uzyskanie członkostwa Stowarzyszenia wymaga podjęcia przez Radę Gminy Uchwały o utworzeniu lub przystąpieniu do Stowarzyszenia i przyjęcia Statutu Stowarzyszenia.

ŹRÓDŁAMI MAJĄTKU STOWARZYSZENIA SĄ:

- składki członkowskie,
- środki pochodzące z dotacji,
- inne przewidziane prawem źródła.

Składki członkowskie ustala się w wysokości proporcjonalnej do liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego – członka Stowarzyszenia, według danych GUS, na koniec roku poprzedniego.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA STOWARZYSZENIA

- Walne Zebranie Członków
- Zarząd
- Komisja Rewizyjna

WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW

Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia. Każdemu członkowi Stowarzyszenia, bez względu na liczbę przedstawicieli przysługuje na Walnym Zebraniu Członków jeden głos. WZC odbywa się przynajmniej dwa razy w roku, a zwołuje je z własnej inicjatywy Zarząd, Prezes Zarządu lub Wiceprezes Zarządu. W posiedzeniu WZC uczestniczą przedstawiciele członków, członkowie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz inne zaproszone przez władze Stowarzyszenia osoby. Szczegółowy tryb zwoływania i odbywania posiedzeń ustala regulamin.

DO KOMPETENCJI WALNEGO ZEBRANIA CZŁONKÓW NALEŻĄ M. INNYMI:

---

1. podejmowanie uchwał określających kierunki działania Stowarzyszenia,
2. dokonywanie wyboru Prezesa Zarządu,
3. dokonywanie wyboru przewodniczącego Walnego Zebrania Członków i jego zastępcy, pozostałych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
4. rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu,
5. uchwalanie wysokości, sposobu oraz terminu wnoszenia przez członków Stowarzyszenia składek rocznych oraz składek dodatkowych,
6. uchwalanie rocznego budżetu Stowarzyszenia,
7. ustalanie zasad gospodarowania mieniem Stowarzyszenia,
8. ustalanie wysokości sumy, do której Zarząd może w imieniu Stowarzyszenia samodzielnie zaciągać zobowiązania.

VI. SŁOWNIK POJĘĆ

Delimitacja - procedura wytyczania granic obszaru jednorodnego pod względem określonej cechy lub zestawu cech, w oparciu o przyjęte na wstępie założenia i metody analizy.

Obszar funkcjonalny - zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju

Cząstkowy wskaźnik wystandaryzowany – wynik liczbowy związany z normalizacją pierwotnej danej statystycznej za pomocą liniowej transformacji danych typu min-max. W efekcie normalizacji wartości wszystkich wskaźników początkowych sprowadzone zostają do przedziału od 0 do 1, gdzie wartość 0 została przypisana jest danej o najmniejszej wartości, a wartość 1 została przypisana danej o największej wartości.

Normalizacja wskaźników-stymulant przeprowadzona jest w oparciu o wzór:

$$W_i^w = \frac{x_i^w - \min_{(i \in I)} \{x_i^w\}}{\max_{(i \in I)} \{x_i^w\} - \min_{(i \in I)} \{x_i^w\}}$$

gdzie:

W_i^w - wystandaryzowana wartość wskaźnika **w** dla JST **i**

x_i^w - wyjściowa wartość wskaźnika **w** dla JST **i**

$\min_{(i \in I)} \{x_i^w\}$ - minimalna wartość wskaźnika **w** dla grupy JST **I**

$\max_{(i \in I)} \{x_i^w\}$ - maksymalna wartość wskaźnika **w** dla grupy JST **I**,

natomiast dla normalizacji wskaźników-destymulant wykorzystano wzór:

$$W_i^w = \frac{\max_{(i \in I)} \{x_i^w\} - x_i^w}{\max_{(i \in I)} \{x_i^w\} - \min_{(i \in I)} \{x_i^w\}}$$

Syntetyczny wystandaryzowany wskaźnik – wynik liczbowy stanowiący średnią arytmetyczną wskaźników cząstkowych dla poszczególnych sfer problemowych, ujętych w postaci wskaźników wystandaryzowanych cząstkowych (SWC).

VII. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Dane wyjściowe dla wskaźnika 1 .....</i>	<i>8</i>
<i>Tabela 2. Dane wyjściowe dla wskaźnika 2 .....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 2. Dane wyjściowe dla wskaźnika 3 .....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 4. Dane wyjściowe dla wskaźnika 4 .....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 5. Dane wyjściowe dla wskaźnika 5 .....</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 6. Dane wyjściowe dla wskaźnika 6 .....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 7. Dane wyjściowe dla wskaźnika 7 .....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 8. Synteza wskaźników delimitacyjnych wg zmodyfikowanej metody delimitacji MOF OW .....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 9 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery demograficznej. ....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 10: Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 11: Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 12. Przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 13. Saldo migracji wewnętrznej .....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela 14. Wskaźnik obciążenia demograficznego (udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) .....</i>	<i>23</i>
<i>Tabela 15. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery demograficznej .....</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 16 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery społeczno-ekonomiczna .....</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 17. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 18. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną .....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 19. Budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 20. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 000 mieszkańców .....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 21. % dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat .....</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 22. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych .....</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 23. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych .....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 24. Liczba bibliotek na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 25. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców .....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 26. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery społeczno-ekonomicznej .....</i>	<i>37</i>

<i>Tabela 27 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery gospodarczej.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 28. Dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 000 mieszkańców.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 30. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców.....</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym .....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 32. Wydatki gmin na 1 mieszkańca .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 33. Stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 34. Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na mieszkańca.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 35. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery gospodarczej .....</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 36 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery środowiska naturalnego.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 37. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gminy ogółem .....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 38. Powierzchnia obszarów leśnych w powierzchni ogółem (lesistość) .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 39. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery środowiska naturalnego .....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 40 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery turystyki.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 41. Liczba noclegów udzielonych w gminie na 1 mieszkańca .....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 42. Liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 43. Pomniki przyrody na 1 km² powierzchni.....</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 44. Ścieżki rowerowe (km) na 10 000 mieszkańców .....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 45. Wydatki gmin na cele turystyczne na 1 mieszkańca .....</i>	<i>57</i>
<i>Tabela 46. Wydatki gmin na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca .....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 47. Dochody gmin z dziedziny ochrony dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 48. Ilość portów na 1000 ha powierzchni jezior.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 49. Dochody gmin z tytułu turystyki na 1 mieszkańca .....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 50. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery turystycznej .....</i>	<i>65</i>
<i>Tabela 51 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery infrastruktury technicznej.....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 52. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych .....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 53. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 54. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery infrastruktury technicznej .....</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 55 Grupy wskaźników oraz wskaźniki sfery infrastruktury komunikacyjnej.....</i>	<i>70</i>

<i>Tabela 56. Liczba połączeń i czasu przejazdu komunikacją publiczną oraz czas dojazdu samochodem osobowym .....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 57. Sumaryczne zestawienie wskaźników dla sfery komunikacyjnej .....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 58. Sumaryczne zestawienie wskaźników w metodzie delimitacji opartej na waloryzacji przestrzeni .....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 59. Wskaźniki przyjęte w delimitacji otoczenia zewnętrznego (część 1) .....</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 60. Wskaźniki przyjęte w delimitacji otoczenia zewnętrznego (część 2) .....</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 61. Oczekiwane inwestycje wg opinii respondentów badań jakościowych. ....</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 62. Powiązania wynikające z obecnych i przyszłych inwestycji w różnych obszarach rozwoju.....</i>	<i>91</i>
<i>Tabela 63. Powiązania wynikające z obecnych i potencjalnych kierunków rozwoju.....</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 64. Potencjał poszczególnych miejscowości położonych w obrębie korytarza projektowanego szlaku „Pętla Mazurska” .....</i>	<i>101</i>
<i>Tabela 65. Cele strategiczne, kierunki rozwoju, inicjatywy inwestycyjne .....</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 66. Spójność celów i kierunków rozwoju z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi na poziomie celów .....</i>	<i>113</i>

VIII. SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Współczynnik urodzeń (liczba rodzeń żywych na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>19</i>
<i>Wykres 2. Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>21</i>
<i>Wykres 3. Przyrost naturalny (na 1000 mieszkańców) .....</i>	<i>22</i>
<i>Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznej.....</i>	<i>23</i>
<i>Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego (udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) .....</i>	<i>24</i>
<i>Wykres 6. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>27</i>
<i>Wykres 7. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę zameldowaną .....</i>	<i>28</i>
<i>Wykres 8. Budynki oddane do użytku ogółem na 1000 mieszkańców .....</i>	<i>29</i>
<i>Wykres 9. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. mieszkańców.....</i>	<i>30</i>
<i>Wykres 10. % dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat .....</i>	<i>31</i>
<i>Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych .....</i>	<i>32</i>
<i>Wykres 12. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół gimnazjalnych .....</i>	<i>33</i>
<i>Wykres 13. Liczba bibliotek na 1000 mieszkańców.....</i>	<i>34</i>

Wykres 14. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców	35
Wykres 15. Dochody własne gmin ogółem na 1 mieszkańca.....	39
Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 000 mieszkańców	40
Wykres 17. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców.....	41
Wykres 18. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	43
Wykres 19. Wydatki gmin na 1 mieszkańca	44
Wykres 20. Stosunek dochodów do wydatków gmin na 1 mieszkańca	45
Wykres 21. Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy na mieszkańca.....	46
Wykres 22. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gminy ogółem	50
Wykres 23. Powierzchnia obszarów leśnych w powierzchni ogółem (lesistość).....	51
Wykres 24. Liczba noclegów udzielonych w gminie na 1 mieszkańca	54
Wykres 25. Liczba miejsc noclegowych na 1000 mieszkańców	55
Wykres 26. Pomniki przyrody na 1 km ² powierzchni.....	56
Wykres 27. Ścieżki rowerowe (km) na 10 000 mieszkańców	57
Wykres 28. Wydatki gmina na cele turystyczne na 1 mieszkańca	58
Wykres 29. Wydatki gmin na ochronę dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca	60
Wykres 30. Dochody gmin z dziedziny ochrony dziedzictwa narodowego i kultury na 1 mieszkańca.....	61
Wykres 31. Ilość portów na 1000 ha powierzchni jezior.....	62
Wykres 32. Dochody gminy z tytułu turystyki na 1 mieszkańca.....	63
Wykres 33. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowych	67
Wykres 34. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.....	68
Wykres 35. Propozycje poprawy infrastruktury turystycznej.....	85
Wykres 36. Ocena stanu infrastruktury drogowej.....	86
Wykres 37. Ocena przepustowości szlaków komunikacyjnych (korki).....	87

IX. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Obszar funkcjonalny „Pętla Mazurska” na tle obszaru funkcjonalnego Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>5</i>
<i>Rysunek 2. Synteza wskaźników delimitacyjnych wg zmodyfikowanej metody delimitacji MOF OW. ....</i>	<i>14</i>
<i>Rysunek 3. Syntetyczny wskaźnik dla sfery demograficznej w skali 0-1 .....</i>	<i>24</i>
<i>Rysunek 4. Syntetyczny wskaźnik dla sfery społeczno-ekonomicznej w skali 0-1.....</i>	<i>36</i>
<i>Rysunek 5. Syntetyczny wskaźnik dla sfery demograficznej w skali 0-1 .....</i>	<i>46</i>
<i>Rysunek 6. Syntetyczny wskaźnik dla sfery środowiska naturalnego w skali 0-1.....</i>	<i>51</i>
<i>Rysunek 7. Syntetyczny wskaźnik dla sfery turystycznej w skali 0-1 .....</i>	<i>63</i>
<i>Rysunek 8. Syntetyczny wskaźnik dla sfery infrastruktury technicznej w skali 0-1.....</i>	<i>68</i>
<i>Rysunek 9. Syntetyczny wskaźnik dla sfery komunikacyjnej w skali 0-1.....</i>	<i>71</i>
<i>Rysunek 10. Zbiorczy wskaźnik wystandaryzowany dla wszystkich sfer w przedziale 0-1.....</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 11. Potencjał infrastruktury technicznej i społecznej Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.....</i>	<i>77</i>
<i>Rysunek 12. Potencjał społeczny Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>78</i>
<i>Rysunek 13. Potencjał gospodarczy obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>79</i>
<i>Rysunek 14. Potencjał turystyczny obszaru funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>80</i>
<i>Rysunek 15. Zbiorczy potencjał rozwoju gmin Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>81</i>
<i>Rysunek 16. Zbiorczy potencjał rozwoju gmin Obszaru Funkcjonalnego „Pętla Mazurska” na tle gmin Krainy Wielkich Jezior Mazurskich .....</i>	<i>82</i>

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

X. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1 RAPORT Z BADAŃ

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK NR 2 RAPORT Z BADAŃ
